Dziś dodatek ilustrowany Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

Dzisiaj 14 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 418 — Poznań, wtorek dnia 13 września 1932 — Rok XXVII

Walka Papena z hitlerowcami

Zwołanego na poniedziałek posiedzenia Reichstagu oczekiwano w całych Niemczech z dużem napięciem, gdyż od przebiegu jego zależało, czy obecny stan pewnej równowagi sił politycznych utrzyma się jeszcze przez czas jakiś, czy też dojdzie do otwartej rozgrywki między rządem Papena, a hitlerowcami, zmierzającymi do ujęcia władzy w swe ręce. Sam przebieg posiedzenia, obfitującego w momenty wręcz groteskowe, był jednak zupełną niespodzianką dla szerokich rzesz opinji publicznej.

Hitlerowcy, którzy — wzorem faszystów — głosili do tej pory hasła antyparlamentarne, tym razem udrapowali się w togi obrońców „reprezentacji ludu" i postanowili wygrać Reichstag przeciw rządowi. Okazję do tego wystąpienia dał im — jak już donosiliśmy — wniosek komunistyczny o zniesienie ostatniego dekretu („Notverordnung") prezydenta Rzeszy z dnia 4 września i o votum nieufności dla gabinetu v. Papena. Wniosek ten w normalnych warunkach powinien był być poddany pod głosowanie dopiero po exposé kanclerza Rzeszy i po przeprowadzeniu dyskusji nad deklaracją rządu. Komuniści nalegali jednak na to, by głosowanie odbyło się na samym początku posiedzenia i Reichstag bez sprzeciwu przychylił się do ich życzenia.

Powstała sytuacja wysoce dramatyczna, wiadomo było bowiem, że kanclerz Papen zdecydowany jest nie dopuścić do uchwalenia votum nieufności i że ma przy sobie przygotowany zgóry dekret prezydenta Hindenburga, rozwiązujący Reichstag na podstawie art. 25 konstytucji wejmarskiej.

Kiedy popołudniu przewodniczący Reichstagu, hitlerowiec Goering zarządził głosowanie nad wnioskami komunistycznemi, kanclerz Papen chciał zabrać głos celem odczytania tego dekretu. Temu jednak Goering się sprzeciwił, oświadczając, że w trakcie głosowania nie może nikomu udzielić głosu. Głosowanie dało oczekiwane rezultaty: wnioski o zniesienie „Notverordnung" i o votum nieufności przeszły olbrzymią większością, gdyż w obronie rządu Papena stanęli jedynie niemiecko - narodowi. Po głosowaniu Goering oświadczył, że wręczony mu przez kanclerza Papena dekret o rozwiązaniu Reichstagu uważa za nieważny, gdyż dekret ten kontrasygnowany został przez członków rządu obalonego prawomocną uchwałą parlamentu, a więc już nieistniejącego.

Wyciągając konsekwencje ze swego stanowiska, Goering zapowiedział, że dnia następnego odbędzie się nowe posiedzenie Reichstagu i zwołał konwent senjorów celem ustalenia porządku tego posiedzenia.

Tymczasem jednak wśród posłów lewicy i Centrum, którzy tak zwarcie głosowali za wnioskiem o votum nieufności, nastąpiło otrzeźwienie. Uświadomili sobie, że popierając dalej grę Goeringa, staną się współodpowiedzialni za swego rodzaju zamach stanu, wymierzony nietylko przeciw rządowi Papena, ale także przeciw prezydentowi Hindenburgowi, i mogący spowodować nieobliczalne następstwa.

To też Centrum i socjaliści oświadczyli Goeringowi, że udziału w konwencie senjorów wziąć nie mogą, uważają bowiem Reichstag za rozwiązany. Równocześnie rząd Papena dał niedwuznacznie do poznania, że w razie, gdyby hitlerowcy mimo wszystko próbowali zebrać ponownie Reichstag, wystąpi przeciw tym zapędom z całą stanowczością, nie cofając się przed użyciem Reichswehry.

Energja rządu Papena i stanowisko stronnictw centrowo - lewicowych pokrzyżowało w dużym stopniu poczynania „Nazi", którzy znaleźli się obecnie w nieprzyjemnej opresji. Jak się zdaje, będą musieli zastosować się do wytworzonej sytuacji i pójść do nowych wyborów, których wyniki trudne są w chwili obecnej do przewidzenia. Być może, że hitlerowcy bezwzględną demagogją zdołają nadrobić złe wrażenie, jakie wywołać musiała z konieczności ich nieudała awantura poniedziałkowa w Reichstagu, być może jednak także, że dalszy rozwój ich wpływów ulegnie załamaniu, lub przynajmniej zahamowaniu.

W każdym razie dalszy bieg wypadków w Niemczech przedstawia się dziś bardziej zagadkowo, niż kiedykolwiek dotąd.

Epilog rozgrywki rządu z parlamentem w Niemczech

Deklaracja rządowa Papena przez radjo — „Plan Younga przestał istnieć" — Niemcy w roli... rzeczników pokoju — Zarządzenia gospodarcze i finansowe — Zapowiedź reformy ustroju

Berlin, 13. 7. (PAT.) Deklarację rządu, której odczytanie w Reichstagu uniemożliwiono przez jego rozwiązanie, wygłosił kanclerz Papen przez radjo.

W pierwszej części przemówienia, poświęconej zagadnieniom polityki zagranicznej, kanclerz omówił rezultaty osiągnięte przez rząd w sprawie reparacyi i rozbrojenia.

Wyniki konferencji lozańskiej w sprawie reparacyj uprawniają rząd do oświadczenia: Plan Younga przestał istnieć i nigdy nie odżyje. Udało się również przekonać partnerów Niemiec, że reparacje są źródłem kryzysu.

„Już w Lozannie — mówił kanclerz — wystąpiłem z żądaniem, aby Niemcy traktowano jako naród o równych prawach i obowiązkach. Żądanie to nie schodzi i nie zejdzie odtąd z porządku dziennego naszej polityki narodowej. Jedyną możliwą podstawą, na jakiej opierać się może współpraca Niemiec z zagranicą jest honor i samo poszanowanie Rzeszy niemieckiej.

Jako drugą sprawę rząd Rzeszy wysunął problem rozbrojenia. W tym względzie posiada zgodę i poparcie całego narodu niemieckiego. Precyzując zamiary Niemiec w tym zakresie kanclerz oświadczył z naciskiem:

„Chcemy rozbrojenia i zgodziliśmy się na jak najdalsze propozycje rozbrojeniowe wobec Niemiec, gdyby znalazły one zastosowanie do wszystkich państw. Ale nie możemy znieść, aby traktowano nas nadal jako naród drugiej klasy i aby Niemcy pozostawały otoczone uzbrojonemi narodami.

„Odrzucamy wszelki wyścig zbrojeń. Nikt z większemi nadziejami nie odniósł się do prac konferencji rozbrojeniowej niż Niemcy. Wyniki obrad pierwszego okresu były jednak dla Niemiec wielkiem rozczarowaniem. Z tego powodu musiała Rzesza niedwuznacznie wystąpić w sprawach poruszonych na konferencji rozbrojeniowej. Nie możemy brać udziału w dalszych pracach konferencji dopóty — dopóki te sprawy nie zostaną wyjaśnione".

Z wyrazami uznania wspomniał kanclerz o wynurzeniach premjera włoskiego, ogłoszonych ostatnio w prasie niemieckiej. Odpowiedź Francji na niemiecką notę rozbrojeniową jest obecnie przedmiotem badań gabinetu Rzeszy.

„Już obecnie mogę oświadczyć — zaznaczył kanclerz — że nota ta nie zdoła przyczynić się do rychłego rozwiązania problemu reparacyjnego".

Kanclerz przeszedł następnie do omówienia zarządzeń gospodarczych i finansowych, zawartych w programie rządu. Celem, jaki gabinet postawił sobie, zmieniając kurs gospodarki, jest walka z bezrobociem. Wśród zarządzeń duże znaczenie ze stanowiska polityki gospodarczej rząd przywiązuje do kolonizacji rolnej.

Kanclerz powołał się na dekret prezydenta Rzeszy z 30. 8. b. r., nakreślający główne tezy polityki socjalnej rządu i oświadczył m. in., że instytucje społeczne będą poddane radykalnej reformie. Wszystkie zarządzenia, przewidziane w dekrecie posiadają tylko przejściowe znaczenie i służyć mają wspólnemu celowi wstrzymania procesu kurczenia się gospodarki niemieckiej oraz pobudzenia inicjatywy prywatnej. Rząd udzielił jak najszerszego poparcia gospodarce prywatnej.

Obok odbudowy gospodarczej stawia sobie za cel reformę ustroju. Doświadczenia ostatnich 14 lat wykazały, że konstytucja wejmarska posiada wady, zagrażające w decydujących momentach istnieniu Rzeszy i krajów związkowych. Usunięcie tych wad rząd postawił sobie za zadanie w chwili objęcia steru w państwie.

Walka z partyjnictwem, podniesienie autorytetu głowy państwa, są naczelnemi wskazaniami rządu. Tu w ostrym tonie wystąpił kanclerz przeciw kampanji nar. socjalistów, nie cofających się przed atakowaniem głowy państwa i rządu.

Niema w Niemczech miejsca — kończył — na metody moskiewskie. Nar. socjaliści, stosujący marksowskie sposoby walki klasowej, rozbijają główny cel ich własnego programu, polegający na zjednoczeniu całego narodu".

Oświadczenia na temat przyszłych wyborów, oraz ustosunkowania się do tego rządu

Berlin, 13. 9. (PAT). Na konferencji prasowej, szef wydziału prasowego rządu Rzeszy p. Marcks oświadczył zebranym korespondentom zagr., że rząd Rzeszy zgodnie z przepisami konstytucji rozpisze nowe wybory. Termin ich ogłoszony zostanie w dniach najbliższych. Rząd Rzeszy w żadnym razie nie pójdzie na kompromisy z żadnem stronnictwem. Postępowanie prezydenta Reichstagu Goeringa dowodzi niezbicie, że chodziło o zgóry ukartowany plan zaskoczenia rządu i postawienia go przed faktem dokonanym.

Na zapytanie, czy możliwem jest ogłoszenie stanu wyjątkowego p. Marcks odpowiedział, że na razie niema potrzeby.

W odpowiedzi na szereg zapytań, skierowanych przez dziennikarzy Marcks oświadczył m. in., że niemiecko-nar. nie sprzeciwiali się wnioskowi Torglera, gdyż zależało im na rozwiązaniu Reichstagu, licząc na poważne sukcesy w przyszłych wyborach.

Na pytanie pod jakiem hasłem rząd pójdzie do wyborów, Marcks uczynił niedwuznaczną aluzję, że rząd oprze się na stronnictwie, które już dziś go popiera. Niewątpliwie miał na myśli niemiecko-nar., którzy jednogłośnie wypowiedzieli się przeciwko wnioskowi o votum nieufności.

Rewizja w biurze partji komunistycznej w Reichstagu — Obrady frakcyj — Goering kapituluje

Berlin, 13. 9. (Tel. wł.) Dziś w nocy po wyjściu ostatnich urzędników z biur frakcji komunistycznej w parlamencie, około 40 nieumundurowanych policjantów przeprowadziło szczegółową rewizję, przy której asystował dyrektor Reichstagu Galle. Kilka szaf otwarto przemocą. Jeszcze w ciągu nocy przybyli do Reichstagu posłowie komunistyczni, aby natychmiast stwierdzić, co zabrakło.

Dziś w południe przywódca komunistów pos. Toergler odbędzie w tej sprawie konferencję z dyrektorem Reichstagu.

Dyr. Galle zaprotestował w nocy u kierownika rewizji przeciw wtargnięciu policji do gmachu parlamentu bez zezwolenia prezydenta Reichstagu Goeringa, który jest gospodarzem gmachu nawet po rozwiązaniu parlamentu. Przypuszczać należy, że prezydent Reichstagu oficjalnie zaprotestuje dziś przeciw tej rewizji.

Posterunki przed gmachem parlamentu dziś bardzo silnie wzmocniono, chociaż nie poddaje się specjalnej kontroli wkraczających do gmachu. Socjaliści niemiecko-narodowi, centrum i hitlerowcy odbywają swe posiedzenia, ci ostatni w apartamentach przewodniczącego Reichstagu Goeringa.

Berlin, 13. 9. (Tel. wł.) Na dzisiejszem posiedzeniu komisji Reichstagu prezydent parlamentu Goering przyznał, że rozwiązanie parlamentu jest prawomocne, gdyż podpis pod dekret może złożyć kanclerz, który cieszy się zaufaniem prezydenta. Prawomocne było również głosowanie o votum nieufności, gdyż kanclerz Papen zgłosił się do głosu dopiero po rozpoczęciu aktu głosowania.

Masonerja francuska a masonerja niemiecka

Echa włoskie zwycięstwa Żwirki i tow.

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Rzym, 11 września.

Rzymska „Tribuna" ogłosiła bardzo interesujący artykuł o usiłowaniach masonerji francuskiej zbliżenia się do masonerji niemieckiej dla oddziaływania na nią w celach politycznych. Rzecz znamienna, iż przyjaźń, zawartą w Thoiry między Briandem a Stresemannem i wszystkie złudzenia Locarna tylko jedna strona brała uparcie na serjo t. j. masonerja francuska. I ona to nie przestawała od samego początku, t. j. zaraz po wojnie, szukać dostępu do masońskich kół niemieckich. Ale wszystkie te wysiłki spaliły na całej linji i nie dały żadnego rezultatu. Powinny były jednak przekonać radykalne sfery francuskie, że z Niemcami można dojść do porozumienia tylko pod jednym warunkiem, t. j. na gruzach traktatu wersalskiego i za cenę upokorzenia Francji.

Informacje „Tribuny" zasługują na bliższe poznanie. Okazuje się, że masonerja francuska, po pierwszych nieudolnych próbach pozyskania sobie kół masońskich w Niemczech, wpłynęła na założenie tam osobnej „Wielkiej Loży Symbolicznej", która miała pracować na zbliżeniem francusko - niemieckiem. W 1931 r. została ona uznana przez „14 Obedjencyj", które z nią wymieniły „gwarantów przyjaźni" a mianowicie przez: „Wielki Wschód" Grecji; „Wielką Lożę" Francji; „Wielką Lożę" Bułgarji; „Wielką Lożę Narodową" Egiptu; „Wielką Lożę Narodową" Polski; „Wielki Wschód" Turcji; „Wielką Lożę Symboliczną" Paraguaju, Salwadoru, Brazylji, Wiednia, Czechosłowacji, Ekwadoru; „Wielki Wschód" Francji i „Wielką Lożę Symboliczną" Węgier.

Zrazu powiodło się niemieckiej „Wielkiej Loży Symbolicznej" wywołać pewien rozłam w masonerji niemieckiej i pozyskać internacjonalistów i Żydów. Rozłam ten atoli wyjaśnił tylko sytuację, bo wkrótce masonerja narodowa niemiecka odmówiła „Wielkiej Loży Symbolicznej" charakteru niemieckiego i ogłosiła ją jako nieniemiecką (undeutsch). Wogóle loże niemieckie sprzeciwiły się wszelkim próbom zbliżenia na gruncie międzynarodowym i zakazały swym członkom tego rodzaju stosunków, posuwając się do dezawuowania tych, którzy brali udział w kongresach Ligi Międzynarodowej Masońskiej czy też Stowarzyszenia Międzynarodowego Masońskiego, które obradowało w Brukseli w 1930 r.

Jednem słowem masonerja niemiecka stawała się z każdym dniem więcej nacjonalistyczną i dbała o to, by nazewnątrz za taką ją uważano, a co więcej, by nie uchodzić za pacyfistyczną! W tym duchu wystąpił w r. 1928 na ogólnem zebraniu Stowarzyszenia Niemieckich Masonów brat Herneffer. Tak samo inni w podobnych okazjach. „Hamburger Logenblatt" ze stycznia 1927 pisał: „Ojczyzna i lud niemiecki ponad wszystko. Gdy ona zostanie odbudowana i odrodzona na ciele i na duszy, wówczas będziemy myśleli o ludzkości!"

Antymasońska kampanja generała Ludendorffa i ruch hitlerowski zaostrzyły niewątpliwie charakter nacjonalistyczny masonerji niemieckiej. Pośród ogólnych tendencyj nacjonalistycznych nie mogła i nie chciała ona pozostać wtyle. Wskazuje na to niedawno ogłoszony list w. mistrza Brosego do Hitlera, w którym oddawał do jego dyspozycji celem zbadania archiwum „Wielkiej Loży" na dowód, że nie znajdzie się tam nic sprzecznego z patrjotyzmem niemieckim.

Na tem tle występuje jaskrawo cała polityka Brianda od Lokarna do Hagi i od opuszczenia Nadrenji do ostatniej konferencji w Lozannie w sprawie odszkodowań. I co jest tu najbardziej znamiennem to okoliczność, iż podczas, gdy masonerja niemiecka odżegnywała się od pacyfizmu i starała się przelicytować nacjonalistów, wówczas Briand robił Niemcom ustępstwa w przekonaniu, że stworzą one warunki do zgody francusko-niemieckiej i ugruntują pokój.

Warto przytoczyć opinję fachowego sprawozdawcy „Corriere della Sera" o naszych lotnikach, uczestniczących w okrężnym locie europejskim. Włosi, którzy zrazu mieli szanse zwycięstwa a, jak wiadomo, byli potem zmuszeni wycofać się ze współzawodnictwa, od pierwszej chwili poznali się nietylko na Żwirce, ale na wszystkich lotnikach polskich, podnosząc ich wybitne zalety zawodnicze i uważając za niebezpiecznych rywalów. A po zwycięstwie tak pisali: „Puchar wędrowny przechodzi do Polski na skutek zasługi Żwirki i aeroplanu, zbudowanego przez studentów warszawskich. Żwirko i jego maszyna stanowili niespodziankę wielkiego współzawodnictwa lotniczego... Lotnik polski, oprócz tego, iż jest wspaniałym kierowcą i precyzyjnym żeglarzem, ma niezawodne poczucie taktyczne i znakomitą umiejętność wyboru czasu... Los tym razem nie był ślepy. Nagradzając Polaka nagrodził pilota, który w czasie całego współzawodnictwa był podziwienia godny jako ręka i jako głowa". (Dziś człowiek ten leży już w trumnie — red.).

S. M.

Paryż oczekuje odpowiedzi Londynu na wyzwanie Rzeszy

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Paryż, 11 września.

Cała uwaga francuskich kół politycznych jest obecnie skupiona dokoła problematu niemieckiego. Rewindykacje Berlina w sprawie zbrojeń świadczą nietylko o tem, że Rzesza czuje się już na siłach stawiania czoła Europie, rachując przytem na poparcie jawne czy skryte byłych sprzymierzeńców Francji, ale, że w swojej zuchwałości idzie jeszcze dalej. Niemcy przez usta swych reprezentantów — von Schleichera, czy von Neuratha — oświadczają bez ogródek, iż o ile ich żądaniom nie uczyni się zadość, przejdą do porządku dziennego nad ewentualną opozycją, inaczej mówiąc przedrą traktat i przystąpią do jawnych zbrojeń. Tego rodzaju postawienie kwestji jest niczem innem, jak szantażem.

W tych warunkach zrozumieć łatwo, że Paryż oczekuje obecnie z niecierpliwości zamanifestowania się opinji angielskiej w sprawie swej odpowiedzi na memorjał Rzeszy, domagający się równości zbrojeń. Jakkolwiek treść noty francuskiej nie jest dokładnie znana, niemniej jednak jasnem jest, iż pierwszy punkt, na jaki nota ta musi nastawać, to podkreślenie, że negocjacje, jakie Rzesza pragnie nawiązać z Francją samą, są niemożliwe. Pretensje bowiem Niemiec w sprawie zbrojeń, albo powinny być przedłożone konferencji genewskiej, albo też, o ile się wyłamują z pod postanowień traktatu pokojowego, wszystkim eksaljantom, którzy go podpisali. Zwrócenie się z temi żądaniami jedynie do rządu francuskiego, jest bardzo gruboskórnym manewrem, zmierzającym do wykazania, iż rząd ten stanowi zasadniczą przeszkodę do ustalenia pokoju, a tem samem mającym na celu odosobnienia Francji.

Jakie stanowisko zajmie rząd Wielkiej Brytanji wobec odpowiedzi francuskiej, niewiadomo. Pod tym względem jednak informacje, jakie nas dochodzą, nie wróżą nic dobrego. Niektóre bowiem, i to pochodzące z kół liberalnych, jak dziennika „Manchester Guardian" oświadczają nawet, iż to premjer Mac Donald miał sugerować delegacji niemieckiej, aby wystąpiła w Lozannie ze sprawą równości zbrojeń. O ile ta wersja byłaby prawdziwa, to naturalnie, — jak stwierdza korespondent „Echo de Paris", cały wysiłek dyplomatyczny byłby wymierzony w kierunku... redukcji zbrojeń francuskich! Londyn zaproponowałby mianowicie Paryżowi następujące punkty: 1) Niemcom przyznanaby została zasada równości zbrojeń; 2) rząd berliński zobowiązałby się jednak nie powiększyć swych sił zbrojnych; 3) zawartoby ogólny układ co do problematów bezpieczeństwa; 4) byli sprzymierzeńcy, a przedewszystkiem Francja, zaangażowaliby się w kierunku przeprowadzenia pewnych redukcyj zbrojeń w myśl projektu.. Hoovera.

Nie potrzeba chyba dodawać, że podobna propozycja stanowiłaby wygraną na całej linji dla Niemiec. Te ostatnie liczą niezawodnie bardzo na p. Mac Donalda, jakoteż na poparcie prezydenta Hoovera. W imię zasad, wyznawanych przez jednego jak i drugiego, Francja mogłaby sobie ich pozyskać, ale za cenę nowych koncesyj na rzecz planów pangermanistycznych, t. j. ograniczając swe siły zbrojne. Teza taka oczywiście nie może być przyjęta przez Paryż. Wobec obecnych rewindykacyj berlińskiego rządu baronów rozchodzi się bowiem przedewszystkiem o ocalenie bezpieczeństwa i pokoju całej Europy.

Dlatego koła narodowe, nie robiące sobie wielu złudzeń co do nastrojów angielskich, oświadczają wręcz, iż bez względu na to, jaka będzie odpowiedź Londynu, Francja powinna w całej tej sprawie zająć stanowisko jak najbardziej kategoryczne. Musi ona zdobyć się na „nie" bezwzględne wobec Niemiec zmilitaryzowanych, wobec Niemiec, organizujących ustawicznie parady wojskowe, wobec Niemiec, grożących nawet przez usta gen. Schleichera przejściem do porządku dziennego nad opornem stanowiskiem francuskiem.

Berlin powinien wiedzieć, — pisze „Journal des Débats" — że jego idee rewanżu spotkają się u nas z absolutną opozycją. W dzisiejszej sytuacji argumentacja nie zda się na nic: trzeba energicznie zabrać głos. Póty bowiem Berlin będzie przekonany, że drży się przed jego wystąpieniami, tak długo będzie przezeń prowadzona polityka wojny. Dlatego p. Herriot, jeżeli zdaje sobie jasno sprawę ze sytuacji, powinien, pomiędzy innemi, w swojej odpowiedzi wykazać Niemcom, jak bardzo pogwałciły traktat wersalski przez zbrojenia już dokonane; powinien również zażądać przeprowadzenia szczegółowej ankiety nad obecnym stanem realnym zbrojeń Rzeszy. Z drugiej zaś strony nasz premjer — oświadcza dalej powyższy dziennik — dobrze zrobi, informując Anglję, że nie przyjmiemy, i to pod żadnym pretekstem, tezy „Gleichberechtigung", przypominając, że równość zbrojeń nie mogłaby jedynie być zastosowana do armji, ale musiałaby znaleźć także zastosowanie i do... floty. Nie istnieje bowiem żaden przywilej dla obrony morskiej. Niech p. Herriot nie obawia się wprowadzenia w zły humor naszych sąsiadów z tamtej strony La Manche; raczej bowiem brak szczerości i odwagi, może ich od nas oddalić.

Tę opinję podzielają bardzo liczne środowiska polityczne. Są one przekonane, że jeżeli Niemcy potrafiły od czasu wojny wytworzyć dokoła siebie atmosferę sprzyjającą ich planom, to może właśnie dlatego, że Francja w tym samym okresie czasu zaangażowała się na drodze nieproduktywnego pacyfizmu, zaprzepaszczającego w dużej mierze owoce zwycięstwa. Dzisiaj też Niemcy nie uznają się za pokonane, dzisiaj nie zadawalają się korzyściami, odniesionemi zarówno w dziedzinie politycznej jak i finansowej, ale wyraźnie grożą. Czem? Zamienieniem traktatu wersalskiego w... świstek papieru.

Metody germańskie nie uległy zmianie. Pseudo-demokrata Stresemann więcej uczynił dla odbudowania Wielkich Niemiec, aniżeli najcyniczniejsze wystąpienia hitleryzmu czy też „Stahlhelmu". W Europie bowiem powojennej jeden Berlin wiedział i wie, do jakich celów zdąża. Były one wytknięte i urzeczywistniane etapami. Dzisiejszy etap zniesienia różnicy zbrojeń jest kapitalnem posunięciem, z którem Niemcy czują się na siłach wystąpić po uprzedniem odegraniu komedji lokarnizmu i pacyfizmu.

Nie widzą tego socjaliści, bo domagają się bardziej niż kiedykolwiek owej „równości zbrojeń"; nie widzi tego część radykałów, bo w dalszym ciągu, i to w momencie obecnym, protestują przeciw temu, by rząd francuski na żądania niemieckie odpowiedział „nie". Insynuują natomiast, że na propozycję Papena-Schleichera należy odpowiedzieć przyjęciem propozycji... Hoovera!

Berlin niczego innego nie pragnie. Gdyby bowiem ta ostatnia została zrealizowana, mógłby śmiało wobec całego świata zaintonować: „Deutschland über alles!"

I. BRIARES.

Wezwanie Żydów do walki na cztery fronty

Sjonista dr. Rotenstreich, porusza w „Hajncie" zagadnienie skomplikowania walki żydowskiej w Polsce. Każdy naród prowadzi walkę na dwa fronty: polityczny i gospodarczy. Żydzi muszą poza tem walczyć:

„o zachowanie własnego organizmu, który siły wewnętrzne usiłują złamać i za miskę soczewicy, dawaną jednostkom, znajdują one wśród nas dla siebie pomocników..."

Jest to trzeci front. Czwartym frontem żydowskiej walki jest walka o młodzież żydowską, która opuszcza szeregi sjonistyczne, bo widzi, że społeczeństwo żydowskie z obozu sjonistycznego w Polsce zaniechało walki o swoje prawa polityczne i gospodarcze, tutaj, na miejscu.

Młodzież żydowska:

„czuje się wepchniętą w położenie, z którego jest prawie jedno tylko wyjście — Erec Izrael. Ale to wyjście, niestety, nie jest dla wszystkich, gdyż tamtejsze możliwości immigracyjne są za małe dla naszych potrzeb. Nowa młodzież słusznie twierdzi, że my, Żydzi, giniemy i ona nie chce biernie przypatrywać się, jak nasz okręt gospodarczy tonie... Młodzież tęskni za swobodą — gospodarczą i polityczną..."

Chcąc ratować młodzież, która przechodzi do komunizmu (autor wyraźnie tego słowa nie używa), Żydzi muszą wznowić walkę:

„Zjednać młodzież będziemy mogli tylko wówczas, gdy zaniechamy swojej dotychczasowej polityki rezygnacji, gdy znowu zaczniemy budować nasz front, aby walczyć..."

Nie należy lękać się walki, pomimo, że ona musi być prowadzona na cztery fronty, bo po stronie sjonistów stanie młodzież żydowska:

„Winniśmy wystarać się o wykorzystanie energji naszej młodzieży dla nas samych i dla niej, dla mas żydowskich i dla lepszego jutra młodzieży. Ale to będzie możliwe dopiero wówczas, gdy wznowimy nasze fronty i nie ulękniemy się walki, pomimo, że mamy ją prowadzić na cztery fronty".

A więc: to na kogo napada i do czego zmierza sjonizm? Zamiast iść w kierunku ulżenia przez emigrację niesłychanego ciężaru, jakim są Żydzi dla ludności rdzennej w Polsce, czynniki żydowskie, jak wynika z treści tego artykułu i z innych faktów, zmierzają do czego innego.

Patologiczny stan psychiki żydowskiej. Żydostwo widzi swój ratunek w walce z Polską...

Zdrowie ks. Prymasa

(KAP) W zdrowiu J. Em. ks. kardynała Prymasa Hlonda nastąpiła dalsza poprawa. Lekarze zalecili księdzu Prymasowi spokój i chwilową przerwę w pracy.

Znowu fałszywe doniesienie

„Dziennik Poznański" podał w nr. z dnia 9 bm. wiadomość o skazaniu za sprzeniewierzenie urzędnika kasy chorych W. Włodarczaka, „działacza endeckiego" w Czarnkowie.

Z miarodajnego źródła czarnkowskiego otrzymujemy w tej sprawie następującą informację: „Władysław Włodarczak, skazany za sprzeniewierzenie w kasie chorych, do Stronnictwa Narodowego nie należał, ani się po jego stronie nigdy nie angażował. Należał on coprawda do „Sokoła", aż do ujawnienia sprzeniewierzenia, jako skarbnik w zarządzie; przed rokiem jednak został wydalony z organizacji".

Określenie skazanego defraudanta jako „działacza endeckiego" jest zatem wyraźnym fałszem.

Zapisz się na członka wspierającego T. C. L., roczna składka 12 zł, kwartalna 3 zł.

Stronnictwo Narodowe

Koło Jeżyce

Zebranie plenarne, pierwsze powakacyjne, odbędzie się w środę, 14-go b. m. o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego. Na porządku obrad referat p. t. „O popieraniu wytwórczości krajowej". Członków zarządu prosi się o przybycie o godz. 19.30.

O liczny udział prosi

ZARZĄD.

Pośmiertny hołd bohaterskim lotnikom

Wzruszające przemówienie przedstawiciela armji czeskiej gen. Melichara — O zabezpieczenie losu synka ś. p. Żwirki

Warszawa, 13. 9. (Tel. wł.) Na moście granicznym w Cieszynie nastąpiło zbratanie wojsk polskich i czeskosłowackich. Oficerowie czescy przekroczyli granicę, idąc za trumnami ofiar katastrofy. Na moście generał Melichar wygłosił wzruszające przemówienie. Oficerowie czeskosłowaccy złożyli na trumnach wieńce a równocześnie samoloty czeskosłowackie, które je odprowadziły, rzuciły również wieńce.

„Nie tak dawno słyszeliśmy dźwięki hymnu polskiego, nadawane przez rozgłośnie berlińskie, — mówił gen. Melichar — a oto żegnamy tych, których pokochaliśmy jak braci i którzy tam w Berlinie chlubę przynieśli bratnim sztandarom słowiańskim. Czekaliśmy na nich w Pradze czeskiej, aby ich przyjąć całem sercem. Niechże ze śmiercią tych dzielnych lotników zrodzą się nowe pokolenia, a granica, na której stoimy, niech będzie symbolem zbratania naszych narodów".

Po wygłoszeniu tego przemówienia gen. Melichar wraz z oficerami armji czeskosłowackiej podążył za konduktem do kościoła w Cieszynie polskim, gdzie był obecny podczas nabożeństwa.

Troska o los młodego Żwirki znalazła swój wyraz w społeczeństwie w kilku inicjatywach zabezpieczenia rodzin po zmarłych lotnikach. W Sosnowcu zebrano 1.153 zł dla zabezpieczenia rodzin. Ponieważ śp. Wigura był kawalerem a rodzina jego jest zabezpieczona, pozostaje tylko kwestja losu Henrysia Żwirki i koncepcja „Wieczoru Warszawskiego" utworzenia fundacji imienia obu lotników dla zabezpieczenia bytu młodego Żwirki.

(w)

Przed sesją zgromadzenia Ligi Narodów

Skład delegacji francuskiej — Rozważanie sprawy mandżurskiej będzie prawdopodobnie odroczone do listopada

Paryż, 13. 9. (PAT). Szefem delegacji francuskiej na sesję Ligi Narodów oraz na konferencję rozbrojeniową będzie minister wojny.

Premjer nie weźmie udziału w tych konferencjach. Pomimo to wyjedzie do Genewy, aby odbyć szereg prywatnych rozmów z głównymi delegatami innych mocarstw, poczem powróci do Francji i wygłosi zapowiedziane już od dłuższego czasu ekspose w sprawie polityki wewnętrznej.

Według tutejszych informacyj nie zdaje się możliwem, aby po zwyczajnej sesji Ligi Narodów zwołana została bezzwłocznie nadzwyczajna sesja celem rozpatrzenia sprawy mandżurskiej. Komisja Lyttona, która dopiero opuściła Chiny, nie przybędzie tak wcześnie do Europy, a prace przygotowawcze wymagają dłuższego okresu czasu. Prawdopodobnie więc nadzwyczajna sesja Ligi Narodów odroczona będzie do listopada a nawet na późniejsze miesiące.

Praca pod znakiem organizacji pokoju

Tej zasadzie hołduje Francja i tego domaga się od Niemiec w swej odpowiedzi na ich zbrojeniowy memorjał

Paryż, 13. 9. (PAT). Odpowiedź francuska na zbrojeniowy memorjał niemiecki zaznacza na wstępie, że opinja Rzeszy o niedostateczności prac konferencji rozbrojeniowej jest przedwczesna i nie odpowiada słusznej ocenie już dokonanych wysiłków. Teza rządu francuskiego polega na dążeniu nie do zbrojenia poszczególnych państw, lecz do ogólnego i kontrolowanego rozbrojenia.

Dla skutecznej realizacji tego programu konieczne są pewne etapy. Uznała to zrsztą Liga Narodów w swoich decyzjach, powziętych w 1927 r., które zaakceptowali również przedstawiciele Rzeszy. Jeżeli Niemcy uważają oczekiwane wyniki prac konferencji rozbrojeniowej za niewytarczające i oświadczają, że są uprawnione do zmiany swojego stanu zbrojenia, wówczas postępują nie tylko wbrew postanowieniom traktatu pokojowego, który podpisały, lecz uniemożliwiają przez swe postępowanie późniejszą realizację rozbrojenia powszechnego.

Ostatecznym celem konferencji rozbrojeniowej jest, zdaniem rządu francuskiego, konwencja, zapewniająca narodom realne gwarancje pokoju. Jeżeli Niemcy zamierzają współpracować z Francją oraz z innemi państwami nad tem dziełem, wówczas rząd francuski niczego więcej nie wymaga i wyraża gotowość prowadzenia w tej sprawie pertraktacyj i rozmów. Prace te, do których rząd francuski zamierza ustosunkować się jak najbardziej liberalnie pozwolą na ustalenie statutu militarnego Rzeszy w ogólnym statucie pokojowym, znajdującym się pod ochroną arbitrażu i kontroli.

Rząd francuski nie może się zgodzić na tezę niemiecką, że p od względem prawnym dla Niemiec wychodząc z założenia, że nowe konwencje są zastępstwem traktatu wersalskiego problemat jest już rozwiązany.

Zarzucają Francji nadużywanie idei słowa „bezpieczeństwo". Otóż rząd francuski przypomina, że ten wyraz użyty jest w pakcie Ligi Narodów, Chodzi tu o gwarancje, które należy udzielić wszystkim małym i wielkim państwom, ustanawiając międzynarodową kontrolę zbrojeń, arbitraż i zapewniając skuteczność wykonywania orzeczeń tej kontroli Francja nie wymaga dla siebie żadnych przywilejów, żąda jedynie przypadającej na nią legalnej części bezpieczeństwa, które obejmuje wszystkie narody. Wszystkie te sprawy mogą być dyskutowane na konferencji rozbrojeniowej.

Co do zmiany organizacji Reichswehry, o której wspomina nota niemiecka należy zaznaczyć, że ponowne zbrojenie się Rzeszy odbiłoby się fatalnie na wszystkich państwach, podlegających według traktatu analogicznym z Rzeszą zasadom. Bezpośrednią konsekwencją tego byłoby, że wysunęłyby się wszystkie problemy Europy wschodniej oraz i środkowej i na tej szerokiej podstawie rozpocząłby się wyścig zbrojeń. Cała Europa jest więc bezpośrednio zainteresowana w postawionem przez Niemcy pytaniu Francji, która nie może zgodzić się na udzielenie osobnej odpowiedzi w sprawie problemu tej doniosłości.

Niemcy rozciągają swe żądania zbrojeniowe również na kwestje o charakterze morskim. Według oświadczenia z dn. 29 sierpnia ambasadorowi francuskiemu w Berlinie przez min. barona v. Neuratha i min. Schleichera, zahaczyłyby one o statuty morskie wszystkich państw. W ten sposób nieostrożność, popełniona przez indywidualną odpowiedź rządu francuskiego wpłynęłaby na wszystkie statuty militarne całego świata.

O ile Niemcy obstawałyby przy swoich zamiarach, należałoby przedsięwziąć powszechną akcję.

Nie może to jednak stać się na terenie konferencji rozbrojeniowej przedewszystkiem dlatego, że żądania Niemiec są sprzeczne z charakterem przedmiotu tej konferencji, której chodzi o redukcje, a nie powiększenie zbrojeń. Następnie że — w konferencji tej biorą udział również przedstawiciele mocarstw, które nie podpisały traktatu pokojowego, gdy tymczasem w dyskusji właśnie będą dominowały postanowienia traktatu wersalskiego.

Wreszcie Francja nie może przez bardziej ograniczone rokowania zezwolić na naruszenie praw, przysługujących też i St. Zjd. Rząd francuski zwraca więc również uwagę na niebezpieczeństwo, jakie może wyniknąć dla gospodarki światowej z ponownego podjęcia wyścigu zbrojeń i z rozbudzenia militaryzmu.

Francja sądzi, że jest rzeczą możliwą pracować z Rzeszą nad poszukiwaniem nowego statutu militarnego, wszakże nie drogą nawrotu do dawnych przygotowań wojennych, lecz jedynie w kierunku organizowania pokoju.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIĄ WSZYSTKICH GŁODNYCH!

Wczorajszy numer „Kurjera Poznańskiego"

Wczorajszy, w powiększonym nakładzie wydany, wieczorny numer „Kurjera Poznańskiego", poświęcony katastrofie bohaterskich lotników por. Żwirki i inż. Wigury i zawierający szereg zdjęć fotograficznych katastrofy, któremi ubiegliśmy całą prasę polską, nie wyłączając stołecznej, został zarówno w Poznaniu, jak na prowincji formalnie rozchwytywany.

Przepowiednia pogody na środę: Nadal pogoda niestała i porywiste wiatry.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.91¼ zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.50 zł., gotówką 209.50 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.16 do 173.42 zł., gotówką 172.82 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 13. 9. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była ożywiona — również i obroty. Z pożyczek państwowych wykazała lekkie osłabienie 5 proc. Poż. Koonwers., notując 41—40 w oddaniu, również 4 proc. Premjówki dol. ofiarowano po 48¼ — Z papierów lokacyjnych P. Z. K. doznały małej zniżki 8 proc. listy dol. stare, notując 60 do 58.— w płaceniu, natomiast 8 proc. listy dol. amort. utrzymały swój kurs 52—% w tranzakcjach. W końcu płacono w ożywionych obrotach za 4 proc. listy zast. konw. 28¾% oraz za 6 proc. listy żytnie 12¾%.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych ofiarowano Bank Polski po 85.— bez obrotu, natomiast handlowano Dr R. Maya po zniżkowym kursie 10.— w płaceniu.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 41—40% O.
8% dol. listy Pozn. Ziem. Kred 60—58% P.
8% listy dol w zł. amort. P. Z. K. 52% +.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 28¾% P.

(Kurs w złotych)

4% poż. prem. dol. s. III. 5 dol. 48.25 O.
6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 12.75 P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Dr. Roman May I em. 10.— P.

Tendencja ożywiona.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 13. 9. 1932 r.

Spędzono: wołów 42, buhajów 135, krów 305, świń 1830, cieląt 398, owiec 125, razem 2835 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi).

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieopręgane	74— 78
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	66— 70
Mięsiste tuczone starsze	50— 56
Miernie odżywione	44— 48
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	60— 66
Tuczone mięsiste	54— 58
Nietuczone dobrze odżywione starsze	44— 50
Miernie odżywione	38— 42
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	68— 72
Tuczone mięsiste	54— 60
Nietuczone dobrze odżywione	30— 40
Miernie odżywione	26— 30
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	74— 78
Tuczone mięsiste	66— 70
Nietuczone dobrze odżywione	50— 56
Miernie odżywione	44— 48
Młodzież:	
Dobrze odżywione	42— 46
Miernie odżywione	36— 40
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	100—104
Tuczone cielęta	86— 96
Dobrze odżywione	76— 84
Miernie odżywione	60— 70
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	70— 76
Tuczone starsze skopy i maciórki	56— 60
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	124—126
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	118—122
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	108—116
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	96—100
Maciory i późne kastraty	100—110
Świnie bekonowe	100—104

Przebieg targu ożywiony, na bydło spokojny.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 13. 9. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

Ceny transakcyjne

Żyto 270 tonn par. Poznań	16,40
Żyto 35 tonn par. Poznań	16,35
Żyto 220 tonn par. Poznań	16,30

Usposobienie spokojne.

Ceny orjentacyjne

Żyto nowe, zdrowe, suche	15,95— 16,25
Usposobienie spokojne.	
Pszenica nowa zdrowa sucha	25,75— 26,75
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg	16,00— 16,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 68 kg	16,50— 17,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	19,50— 20,50
Usposobienie spokojne.	
Owies	12,50— 13,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł work.	25,50— 26,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	40,50— 42,50
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	8,75— 9,00
Otręby pszenne	9,00— 10,00
Otręby pszenne (grube)	10,00— 11,00
Rzepak	34,00— 35,00
Rzepik zimowy	34,00— 36,00
Gorczyca	32,00— 38,00
Groch Victoria	20,00— 24,00
Groch Folgera	28.00— 30.00
Koniczyna biała	140,00—175,00
Mak niebieski	60,00— 67,50

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 875 tonn, pszenicy 150 tonn, otrąb żytnich 35 tonn, otrąb pszennych 12,5 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 13. 9. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	123,73	124,04	123,42
Holandja	358.50	359.40	357,60
Londyn	31,05	31,20	30,90
Nowy Jork kabel	8,925	8,945	8,905
Paryż	34,93	35,05	34,87
Sztokholm	160,00	160,80	159,20
Szwajcarja	172,25	172,73	171,87
Włochy	45.78	46,01	45,57
Berlin	211.90		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

5% poż. konw.	40,00
4% poż. dolarowa	48,50— 48,40
6% poż. dol.	53,00— 52.50
7% poż. stabil.	50,75— 51,25

Tendencja słabsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	84,00— 82,50
Starachowice	8.75
Ostrowieckie s. B.	28,50

Tendencja słabsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 13. 9. 1932 r.

Pszenica march. 76 kg	205,00—207,00
Tendencja wzmocniona.	
Pszenica past.	194,00—197,00
Tendencja wzmocniona.	
Pszenica jara 80—81 kg.	209,00 —212,00
Tendencja wzmocniona.	
Żyto march.	160,00—162,00
Tendencja słabsza.	
Żyto z okolic Warty i Noteci cif Berlin sp. 72—73 kg	171,00
Tendencja słabsza.	
Jęczmień browarowy	174,00—184,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	167,00—173,00
Tendencja stała.	
Owiec march.	136,00—141,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	25,00— 30,00
Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia	21,75— 24,00
Tendencja utrzymana.	
Otręby pszenne	10,00— 10,40
Tendencja cicha.	
Otręby żytnie	8,40— 8.90
Tendencja utrzymana.	
Groch Victoria	21,00— 24,00
Groch pastewny	14,00— 17,00
Wyka	17,00— 20,00
Kuchy lniane	10,60— 10,70
Kuchy z orzecha ziemnego	11,70
Kuchy mielone (mączka)	11,90
Wytłoki suche	9,20— 9,50
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	11,30—
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	12,10—
Słoma żytnia pras. w drut	0,65— 0,80
Słoma pszenna pras. w drut	0,50— 0,60
Słoma owsiana pras. w drut	0,50— 0,60
Słoma jęczm. pras. w drut	0,50— 0,60
Słoma żytnia długo wiązana	0,65— 0,85
Słoma żytnia pras. w sznur	0,50— 0,70
Słoma pszenna pras. w sznur	0,45— 0,55
Sieczka	1,30— 1,45
Tendencja utrzymana.	
Siano dobre I pokosu	1,85— 2,15
Siano dobre II pokosu	1,30— 1,50
Lucerna luzem	2,00— 2,30
Tymotka luzem	2,10— 2,40
Siano koniczynowe luzem	1,90— 2,20

Tendencja spokojna.

Ogólna tendencja chwiejna.

Pamięci umiłowanego pedagoga

W dniu 23 sierpnia br. minęła 20 rocznica śmierci umiłowanego profesora poznańskiego dr. Władysława Kolanowskiego. Dziś mija setna rocznica jego urodzin.

Któż ze starszego pokolenia nie pamięta tego cichego staruszka - emeryta, zażywającego w plantach codziennej przechadzki przy boku swej córki. Któż z b. uczniów gimnazjum św. Marji Magdaleny nie wspomina ze wzruszeniem „starego Kojaty", najcierpliwszego „wkuwacza" prawideł języka polskiego, cichego i niezawodnego przyjaciela swych wychowanków w otoczeniu niemieckiem szkoły. Któż nie pamięta jego słynnej corocznie recytowanej deklamacji „Ody do młodości". Wówczas innemi patrzeliśmy oczyma, oczyma psotnych żaków, i dziś innemi. Dziś wiemy, jakie w tej dorocznej recytacji, i w owem dobrotliwem cierpliwem wbijaniu nam w głowę prawideł języka ojczystego wypowiadało się głębokie uczucie patrjotyczne. Wiemy, jak otoczony siecią czujnych uszu — na lekcji gramatyki polskiej usiłował ugruntować w swych uczniach najgorętsze umiłowanie wszystkiego, co polskie. Czy śliczny typ starego pedagoga francuskiego z wciąż jeszcze aktualnego „Młodego lasu" nie przypomina nam żywo prof. Kolanowskiego?

Tradycje i hart patrjotyczny wyniósł Władysław Kolanowski z domu rodzicielskiego. Wszakże ojcem jego był znany obywatel poznański piwowar Stanisław Kolanowski, przywódca Polaków w radzie miejskiej, sekretarz Komitetu Narodowego w r. 1848, współzałożyciel „Tow. Zbierania kości" i wybitny pracownik w Tow. Dobroczynności, roztaczający specjalną opiekę nad emigrantami politycznymi. Wszakże dwaj najstarsi bracia profesora zginęli śmiercią bohaterską w powstaniu listopadowem. Tradycje te żyły zawsze w sercu profesora Władysława i na odcinku umiłowanej pracy wychowawczej promieniowały stale zapałem wręcz młodzieńczym.

W r. 1856 ukończywszy studja uniwersyteckie, odbył dodatkowo dwuletnie studja w seminarjum filologicznem w Wrocławiu. Poczem na podstawie dysertacji o dramatach Eurypidesa uzyskał doktorat. Już w roku 1859 powołany został do gimnazjum Marji Magdaleny w charakterze kandydata. We dwa lata później pszeniesiony do gimnazjum ostrowskiego, pozostawał tam do 1870. Poczem przeniesiony ponownie do gimnazjum św. Marji Magdaleny, wytrwał w czynnej służbie do r. 1899.

Zawsze wierny swej tradycji, ciężkie przeszedł życia koleje nauczyciela-Polaka. Im silniej pruski system dawał się nam we znaki, tem usilniej zagrzewał młodzież naszą do pracy i karności, do poznawania swych obowiązków obywatelskich i rzetelnego ich spełniania. Uczył, że każde stanowisko, na którem Polak stanie, powinno stać się posterunkiem w służbie narodowej, a im większy trud i znój, tem hartowniejszy duch, i tem pewniejsze zwycięstwo. Przedewszystkiem zaś także zaszczepiał w serca swych wychowanków umiłowanie i pielęgnowanie czystości mowy ojczystej. To była jego dziedzina. Brał wybitny udział w pracach komisji ortograficznej Tow. Przyjaciół Nauk Poznańskiego, powstałej z inicjatywy Libelta w r. 1870. Wkońcu już jako emeryt podjął pracę nad wielką gramatyką języka polskiego, oraz nad dziełem o właściwościach języka naszego: obie te poważne prace przerwała jednak śmierć.

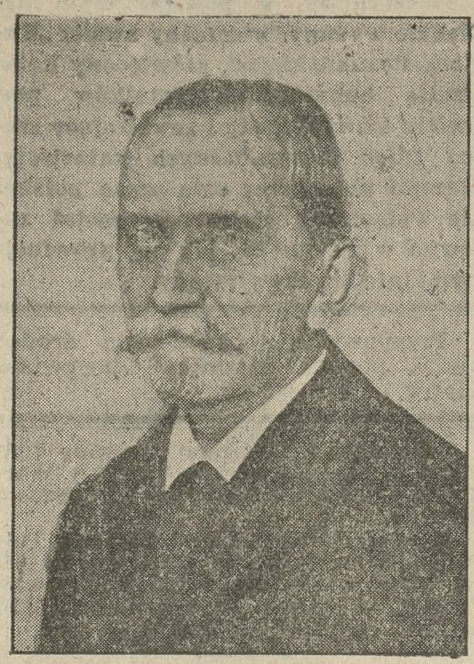

Wpływ swój wywierał na kilka pokoleń, dla których lekcje polskiego z Kolanowskim stały się skarbnicą najjaśniejszych wspomnień z lat szkolnych. Był zawsze duchem i sercem z młodymi, złączony z nimi wiarą w przyszłość i odrodzenie narodu. W tym dniu więc rocznicy westchnijmy szczerze na intencję tego niezłomnego przyjaciela i cichego choć gorącego patrjoty, który w sercach swych uczniów wyrzeźbił dla siebie najpiękniejszy pomnik — dobrej i wdzięcznej pamięci.

K.

Jak rozwiązać trudności w piwowarstwie polskiem?

Nawiązując do uwag, zamieszczonych w nrze 416 „Kurjera Poznańskiego" p. t. „Kartel czy dyktatura piwna?" należy postawić sobie pytanie, czy wprowadzenie produkcji piwowarskiej na tory gospodarki monopolistycznej odpowiadałoby interesowi publicznemu. Otóż browary wielkie, uzyskawszy w projektowanej przez siebie organizacji, t. zw. Biurze Kontroli hegemonję, wykupiłyby stopniowo kontyngenty browarów słabszych i stałyby się panami rynku piwnego w kraju. Już obecnie np. browary te, mając przewagę na najbliższym rynku lokalnym, który jednak im nie wystarcza, sprzedają tam piwo znacznie drożej, niż na rynku o pareset kilometrów odległym, który kosztem browarów lokalnych postanowiły zdobyć.

Gdyby zatem było możliwe, jak to jest w dotychczasowym projekcie, że kontyngenty nie wykorzystane przez jedne browary mogą być nabywane przez wszystkie inne browary, to nie ulega żadnej wątpliwości, że tymi nabywcami byłyby przedewszystkiem browary największe, które w ten sposób wypchnęłyby z lokalnego rynku browary mniejsze. Bezpośrednim dalszym skutkiem tego stanu byłaby dyktatura cen, które wśród takich okoliczności nie okazywałyby, zdaje się, tendencyj zniżkowych. Ważniejszem jednak, ale równocześnie groźniejszem następstwem tych projektowanych możliwości byłoby zlikwidowanie całego szeregu średnich i małych browarów i odebranie chleba szeregowi robotników i pracowników umysłowych.

Browary wielkie zatrudniają bowiem stosunkowo znacznie mniej robotników, niż browary średnie i małe, wskutek czego wielkie browary w mniejszym stopniu mogą zapobiegać bezrobociu, niż browary małe. Koszty robocizny w wielkim browarze wynoszą na jeden hektolitr około 5 zł., gdy w średnim browarze około 12 zł. Wielbie browary, które zatem w bieżącym roku wyprodukują przypuszczalnie 680.000 hl. piwa, dadzą w robociźnie około 3.500 miljonów złotych, gdy małe i średnie przy produkcji 720.000 hl. (zatem tylko o 40.000 hl więcej) dadzą w robociźnie 8.500 miljonów złotych. Charakterystycznem jest przytem to, że mimo tańszej robocizny, ceny piwa browarów wielkich są średnio o 20 zł na hektolitrze wyższe, niż browarów średnich. Przypuszczalnie wpływa na to wysoki koszt administracji, rad nadzorczych, tantjem i t. d.

A jednak stan, w jakim obecnie znajduje się przemysł piwowarski, nie może trwać dalej, o ile przemysł ten ma istnieć, mieć widoki na dalszy rozwój i być jednym z niepoślednich czynników wspierających produkcję rolną. Jak widzieliśmy z dotychczasowych usiłowań w łonie tego przemysłu, próby zorganizowania go na zdrowych zasadach spełzły na niczem, a stan chorobowy trwa. Jedyny środek zaradczy na obecne zło upatrują browary w silnej organizacji tego przemysłu opartej na bezwzględnem wzajemnem zaufaniu, która musi być tak przemyślana, aby stanowczo zapobiegała wszelkiej myśli o kartelizowaniu tego przemysłu, wykluczała możność duszenia słabszych placówek przez silniejsze i dawania im pola do nadmiernego rozrostu i opanowania rynku, prowadziła do potanienia produkcji i podaży a temsamem do wzmożenia konsumcji piwa.

Aby te cele osiągnąć, musi nastąpić uregulowanie stosunków w przemyśle piwowarskim na podstawie ustawy, która powinna wstrzymać tworzenie nowych placówek przemysłu piwowarskiego do czasu, gdy wydajność istniejących browarów lokalnych, zostanie osiągnięta. Wślad za tem obecna produkcja powinna być uregulowana przy pomocy kontyngentów sprzedaży piwa rozdzielonych między istniejące zrzeszenia rejonowe, które w dalszym ciągu rozdzielałyby te kontyngenty na pojedyńcze browary swoich rejonów. Przy zachowaniu zasady wolnych cen i nieograniczonego zasięgu sprzedaży, powinno być przewidziane coroczne regulowanie i wyrównanie kontyngentów między poszczególnemi rejonami, które miałoby zapobiegać nadmiernej ekspansji jednych browarów kosztem drugich. Koszty utrzymania takiej organizacji powinny być jaknajniższe, aby nie obciążały produkcji i nie przedrażały podaży.

Bez wątpienia takie ujęcie i uregulowanie stosunków w przemyśle piwowarskim wstrzymałoby na dłuższy może okres czasu rozwój dziś zaborczo nastawionych jednostek lecz przy rozstrzyganiu, jaką drogę wybrać, aby przemysł piwowarski wyprowadzić z impasu, musi nastąpić decyzja w jednym albo drugim kierunku:

Albo zostanie stworzona organizacja umożliwiająca zlikwidowanie w krótkim czasie większej ilości browarów i ostanie się kilku lub kilkunastu, które wówczas miałyby otwartą drogę do skartelizowanej dyktatury na rynku piwnym, albo, zostanie stworzona organizacja, która przykróci w pewnej mierze nadmierną ekspansję zaborczych jednostek, lecz otworzy drogę do zdrowego rozwoju żądnych życia i mających do niego prawo szeregu średnich i małych przedsiębiorstw, co lepiej odpowiadałoby interesowi publicznemu.

Poza tem jednak, jeżeli decyzja zapadłaby w drugim wspomnianym wyżej kierunku, to da ona możność samemu życiu dalszego regulowania stosunków w przemyśle piwowarskim. Jeżeli zatem ustałaby chaotyczna, nie uregulowana konkurencja browarów, to nie dezorjentowany tą konkurencją konsument, sam rozstrzygnie, które browary mają zaspakajać jego pragnienie. Chodzi jednak o to, aby to rozstrzygnięcie nie odbywało się pod naciskiem źle pomyślanej organizacji, nie stawiało konsumenta wobec faktów siłą dokonanych, lecz odbyło się drogą spokojnej ewolucji.

INŻ. Z. OSTROWSKI.

Poznań.

Tw 315

Pielgrzymka sodalicyjna do Częstochowy

Otrzymujemy następujący komunikat Związku Sodalicyj Marjańskich:

W dniu 5 września J. Em. ks Kardynał-Prymas, wysłuchawszy referatu moderatora generalnego Związku Sodalicyj Marjańskich, ks. prałata Prądzyńskiego, przyjął bardzo życzliwie myśl odbycia pielgrzymki do Częstochowy i udzielił planowanej pielgrzymce swego arcypasterskiego błogosławieństwa.

Pielgrzymka wyruszy z Poznania w sobotę, dnia 24 września o godz. 2,46 w nocy i będzie w Częstochowie o godzinie 9.22.

Sodalicje Marjańskie w Częstochowie z radością oczekują najliczniejszego przyjazdu poznańskich sodalisów i sodalisek. Postarają się o ułatwienie pobytu, przygotowują też towarzyskie zebranie na sobotę wieczorem. Niech to wszystko będzie zachętą do najliczniejszego zapisywania się tak sodalisów, jak członków ich rodzin i znajomych.

Zapisy przyjmują do dnia 15 września sodalicje i biuro Związku Sodalicyj Marjańskich, Poznań, św. Marcin 69, m. 17, tel. 2400. Opłaty za przejazd wraz z wpisowem w kwocie 15 zł. na kl. III, względnie 21 zł. na kl. II można przesłać przez P. K. O. nr. 201 762.

TAKY

CZARUJĄCA ARTYSTKA, Suzy Vernon, oświadcza: „Światło ekranu jest najcięższą próbą dla urody kobiecej, znaczne powiększenie podkreśla bowiem najdrobniejszą nawet usterkę. Dlatego jestem wdzięczna TAKY, dzięki któremu wiem, że wyjdę zwycięsko z każdej próby i mogę być oglądana przez miljony widzów". — Przez nałożenie warstwy łagodnego, perfumowanego kremu TAKY, niszczy się raz na zawsze zbyteczne włosy i puszek, tak szpecące ramiona, nogi i kark. — Ani jedna kobieta nie może obejść się bez TAKY. — Krem TAKY jest wszędzie do nabycia. — Cena sprzedaży: słoik kremu wielkiego modelu: zł 4,50, słoik kremu małego modelu: zł 3,50.

nw 5 354

Generalne przedstawicielstwo dla Polski: ROTTER i S-ka
Fabryka Chem. Kosmet.. Lwów.

DZIAŁ GOSPODARCZY

KONJUNKTURY

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub tygodniu następująco:

	5. 9.	6. 9.	7. 9.	8. 9.	9. 9.	10. 9.
Pszenica						
Warszawa	29.00	29.00	29,0(	29,0	29,00	—
Poznań	25,2-	25,25	25,25	26,00	26,50	26,75
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	28,25	—	28 00	—	28.00	—
Żyto						
Warszawa	17.00	17,00	17,00	17.00	17,00	—
Poznań	16.25	16,30	16 30	16,30	16,50	16,50
Lwów	—	—	17.00	—	—	—
Lublin	16.50	—	16,50	—	16.50	—
Jęczmień						
Warszawa	16,75	16,50	16,50	16,50	16,50	—
Poznań	17,25	17,25	17,25	17,25	17,50	17,50
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	15 50	—	15,50	—	15.50	—
Owies						
Warszawa	17,00	17,00	17.00	17,00	17,00	—
Poznań	13,00	13,00	13,00	13,00	13,00	13,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	15,50	—	16,50	—	17,00	—

Jeden kraj zapanował obecnie nad światową sytuacją rynków pszenicznych; jest nim Kanada, która znalazła się w bezkonkurencyjnych warunkach sprzedaży a równocześnie posiada możliwości dostarczenia każdemu krajowy importerskiemu tyle ziarna, ile on potrzebuje. Preferencje uzyskane od Anglji pozwolą nietylko wywieźć Kanadzie znaczne ilości z kraju, ale równocześnie pozwolą wywieźć znaczne ilości zbóż po cenach bardzo niskich do innych krajów. To też w chwili obecnej nastrój na giełdach kanadyjskich jest dodatni i nie chmurzy go troska o ulokowanie olbrzymich, bo 450 milj. buszli wynoszących tegorocznych zbiorów. Ubiegły czwartek mógł zresztą usposobić dobrze największych pesymistów, ponieważ obroty były tak duże, jak ani razu w ciągu ostatniego roku. Na giełdzie w Winnipeg, pomimo to nastąpiła pewna reakcja w stosunku do wyhaussowanych cen, objawiając się niewielką zresztą zniżką. W Stanach Zjednoczonych czynniki oficjalne usiłują utrzymać mocny nastrój, ogłaszając, że Federal Farm Board nie będzie sprzedawał nic ze swych zapasów przed 1 stycznia 1933. Prawdę mówiąc, oświadczenie to jest mało warte, wobec tego, że zapasy Federal Farm Boardu w stosunku do zapasów wszystkich elewatorów, mogących pomieścić ponad miljard buszli, są minimalne i niewiele wpłyną na bieżące kształtowanie się cen. Pomimo tych wysiłków i pomimo, że wszystkie surowce poszły niezmiernie w górę w tym kraju spekulacji, zwyżka cen pszenicy w stosunku do cen z poprzedniego roku jest minimalna. Dziwić się temu nie można, ponieważ wszystkie dane wskazują, że przez kilka najbliższych miesięcy Stany Zjednoczone będą mogły operować tylko na wewnętrznym rynku. Conajmniej 80 proc. światowego zapotrzebowania pokryje Kanada, a na resztę znajdzie się pokrycie w krajach Europy, oraz w Rosji.

Jednym z dostawców dla krajów importerskich będzie niewątpliwie Rosja, chociaż przeciwko temu twierdzeniu przemawiałyby wszystkie wiadomości, zarówno o zbiorach w Rosji, jak również o przygotowaniu ładunków zagranicznych. Rosja będzie eksporterem z musu, przyczem przymus ten będzie skłaniał do tranzakcji również kontrahentów Rosji Szereg bowiem państw posiada znaczne wierzytelności za dostarczone do Rosji towary. Rosja zaś nie jest w stanie ofiarować nic wzamian poza zbożem, które musi być przyjmowane nawet przy lichej jakości i nawet wówczas, kiedy dany kraj zboża nie potrzebuje. Charakterystycznego przykładu tej groteskowej sytuacji dostarcza ostatnia tranzakcja rosyjsko - czechosłowacka. Czechosłowacja mianowicie zakupiła 25.000 tonn pośledniej pszenicy rosyjskiej, chociaż posiada w tym roku rekordowe zbiory i w żadnym wypadku nie odczuwa potrzeby importu. Stało się to dlatego, że Czechosłowacja nie mogła otrzymać żadnego innego pokrycia za maszyny dostarczone do Rosji. Przypuszczać należy, że wiele krajów znajdzie się w podobnej sytuacji i w ten sposób Rosja może stać się groźnym konkurentem na tym niewielkim rynku, jaki pozostawi bez zaopatrzenia Kanada.

Rynki odbiorcze przedstawiają się w bieżącym roku bardzo słabo, ponieważ Niemcy mają w tym roku wyjątkowo duże zbiory i to we wszystkich zbożach, tak że może być mowa jedynie o imporcie wymiennym. Drugi poważny rynek odbiorczy, tj. Francja, skurczy znacznie swe zapotrzebowanie, wobec tego, że zamiast 73 milj. kwintali pszenicy zebrała w tym roku 90 milj. kwintali. W wolnych portach Europy zapasy zbóż są w tej chwili nikłe.

Na rynkach krajowych ceny przeważnie utrzymane przy lekkiej zwyżce na pszenicę w Poznaniu.

Nabiał

Koniec ubiegłego i początek bieżącego tygodnia cechuje na rynku krajowym masła tendencja utrzymana. Obroty są małe, produkcja maleje. Import masła zagranicznego nadal dezorjentuje rynek krajowy. W Warszawie płacono za gatunek wyborowy 3,40 zł., za masło deserowe II gat. 2,80 zł., za 1 kg Notowania katowickie wynoszą: I gat. 3.30 — 3.40 zł., II gat. 3.20 — 3.30 zł., wiejskie 3.05 — 3.10 zł. za 1 kg. Mleczarnie poznańskie notują bez zmiany: 3:80 zł. w detalu i 3.40 zł. w hurcie.

Tendencja zwyżkowa na rynkach zagranicznych osłabła. Notowania berlińskie wynoszą bez zmiany 111. 101 i 92 Rm. za 50 kg. I. II i III gat przy stałej tendencji.

Narynku mleka konsumcyjnego podaż stopniowo się zmniejsza. skutkiem czego tendencja jest mocniejsza. Na rynku warszawskim ceny hurtowe i detaliczne wzrosły o 5 gr. na 1 litrze.

Notowania serów pozostały bez zmiany. Podaż serów jest dostateczna, tendencja spokojna.

Jaja

Tendencja na rynku krajowym wzmocniła się pod koniec ub. tygodnia w ślad za haussą na rynkach zagranicznych i wskutek zmniejszania się produkcji. W Poznaniu notowano w hurcie do 1.30 zł., w detalu do 1.40 zł. za 1 mendel. W Katowicach płacono za 1 skrzynię 105 — 118 zł. zależnie od gatunku. W tranzakcjach eksportowych uzyskiwano do 13 dol. za 1 skrzynię franko granica. Znacznem utrudnieniem eksportu jest podwyższenie cła przywozowego we Włoszech do 145 lirów od kwintala.

Bydło i trzoda

Tendencja rynkowa na targach krajowych jest w dalszym ciągu niejednolita. Na rynku śląskim i w Łodzi tendencja zwyżkowa przy zmniejszonych dowozach. W Warszawie, Lwowie i Grudziądzu notowania kształtowały się słabiej. Naogół cielęta są w poszukiwaniu przy zwyżkujących cenach.

Pieniądz i papiery wartościowe

Na giełdach światowych utrzymywała się początkowo tendencja mocna; w środku ubiegłego tygodnia nastąpiło w Nowym Jorku, Paryżu, Amsterdamie i Pradze lekkie osłabienie, spowodowane realizacją zysków, jednak następne dni przyniosły znowu poprawę notowań. Inaczej rzecz przedstawiała się na giełdzie berlińskiej, gdzie niepomyślne wiadomości polityczne wywołały ogólny spadek kursów; słaba tendencja na tej giełdzie utrzymała się z małemi zmianami do końca okresu sprawozdawczego.

Na giełdzie nowojorskiej panował naogół nastrój optymistyczny. Do utrzymania mocnej tendencji przyczyniła się w pierwszym rzędzie zapowiedź Federal Farm Board, że zamierza swoje zapasy pszenicy i bawełny trzymać do r. 1933 zdala od rynku, następnie dołączyła się do tego trwająca wciąż jeszcze haussa na rynkach bawełny, wełny i surowego jedwabiu, poprawa stanu zatrudnienia w przemyśle stalowym i samochodowym, jakoteż wiadomość o olbrzymich emisjach skarbowych w Stanach Zjednoczonych, które przyczynić się mogą w dużym stopniu do ożywienia życia gospodarczego. Departament skarbu U. S. A. zapowiada na dzień 15 września r. b. wyłożenie do subskrybcji 3¼-procentowych bonów skarbowych na ogólną sumę 750 milj. dol., które będą obiegały przez lat 5 i 1¼-procentowych certyfikatów na łączną sumę 400 milj. dol., spłacanych na 1 roku. Część uzyskanych z emisji sum, a mianowicie 712 milj. dol. potrzebna jest na spłatę dawniejszych emisyj skarbowych, reszta natomiast zasili życie gospodarcze. Silna realizacja zysków przez spekulantów oraz wiadomość, że deficyt budżetowy Stanów Zjedn. na koniec bież. roku podatkowego wyniesie okrągło 2 miljardy dol., wywołały chwilowy spadek notowań. Pod wpływem wzmożonego popytu na akcje towarzystw samochodowych, ożywiły się także inne papiery i kursy wróciły do dawniejszego poziomu. Pożyczki polskie miały usposobienie mocne. W dniu 8 bm. notowano (w nawiasach cyfry z 2 bm.): 8% poż. Dillona 65.00 (61 00), 7% poż. stabilizacyjna 55.75 (54.50), 6% poż. dolarowa 55.50 (55.00), 7% poż. m. Warszawy 44.00 (41.00), 7% poż. Śląska 44.75 (42.00). Notowania na giełdzie londyńskiej utrzymywały się nadal na wysokim poziomie. Ostatnie dekrety Hindenburga, zmierzające do ożywienia życia gospodarczego Niemiec, wywarły w sferach giełdowych dobre wrażenie i spowodowały zwyżkę notowań pożyczek niemieckich. Giełda paryska wykazywała w związku z ostatniemi wydarzeniami politycznemi na terenie międzynarodowym, a w szczególności ze względu na odmienne od Francji stanowisko Anglji w sprawie równouprawnienia zbrojeń Niemiec — tendencję słabszą. Obroty były mniejsze, kulisa wstrzymywała się od zawierania poważniejszych tranzakcyj. Giełda berlińska po dwóch tygodniach stałej prawie haussy wykazała dużą depresję. Wskutek silnej podaży nastąpił ogólny spadek notowań akcyj, rent i innych papierów. Baissa byłaby jeszcze silniejsza, gdyby nie zlecenia publiczności, która wykorzystując słabsze kursy, zakupywała popularniejsze papiery w większych ilościach, co doprowadziło nawet do jednodniowej znaczniejszej poprawy notowań.

Na giełdzie warszawskiej nastąpiło również załamanie, wywołane w pewnej mierze baissą w Berlinie, głównie jednak realizacją zysków przez kulisę. Spekulacja bowiem, obracająca bardzo nieznaczną ilością gotówki, nie może prowadzić gry na zwyżkę na dłuższą metę, wskutek czego stara się osiągnięte zyski jak najprędzej realizować, ażeby potem ewentualnie otrzymaną gotówkę ulokować znowu w papierach. Najbliższe dni wykażą, czy mamy tu do czynienia tylko z przejściową realizacją, czy też spekulanci schowają zyski do kieszeni, a giełda nasza wróci znowu do dawnego ospałego nastroju i na zebraniach notowany będzie najwyżej Bank Polski i może jeszcze 2—3 akcje. Tydzień ubiegły rozpoczął się silną zwyżką; kursy Banku Polskiego osiągnęły dawno nienotowany poziom 102 zł. Ostatnie trzy zebrania przyniosły jednak duży spadek notowań, który zaznaczył się szczególnie silnie przy Banku Polskim i innych popularniejszych papierach. Papiery o stałem oprocentowaniu wykazywały duże ożywienie przy tendencji niejednolitej. Banknotów dolarowych w tygodniu ubiegłym oficjalnie nie notowano, na rynku prywatnym płacono za nie 8,91—8,90¾. Ruble złote obiegały po kursie 4,64—4,62, a czerwońce notowano 25½—25—24½ centa am.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Rozporządzenie o pracy w nocy oraz w niedziele i dni świąteczne. w drukarniach i zakładach graficznych** przynosi nr. 77 dziennika Ustaw z dnia 12 września br. Rozporządzenie zezwala na pracę nocną oraz w niedziele i święta, ze względu na użyteczność społeczną i codzienne potrzeby ludności — w drukarniach i zakładach graficznych dla tych pracowników, którzy są niezbędni przy wydawaniu i ekspedycji gazet codziennych oraz tych wydawnictw i druków rządowych, których terminowe wykończenie leży w interesie państwa. We wszystkich wypadkach stosowania w niedziele pracy, należy poprzednio zawiadomić o tem właściwego inspektora obwodowego pracy. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, natomiast traci moc obowiązującą rozporządzenie z dn. 5 czerwca 1921 r. w przedmiocie pracy nocnej w drukarniach i zakładach graficznych (Dz. U. R. P. nr. 57, poz. 362).

(k) **W Równem organizują giełdę zbożowo-towarową.** W sali sejmiku rówieńskiego odbyło się pierwsze organizacyjne zebranie członków giełdy zbożowej i towarowej w Równem. Deklaracje na członków giełdy podpisało 43 osób. Zebranie wypowiedziało się, iż ze względów gospodarczych siedzibą giełdy powinno być Równe, jako główny ośrodek handlowy i przemysłowy Wołynia. Sprawa zorganizowania giełdy w Równem znajduje się już w takiem stadjum przygotowawczem, że otwarcie jej spodziewane jest w pierwszych dniach października.

Hiszpańscy republikanie z zapałem rozpoczynają burzenie b. stajen królewskich w Madrycie.

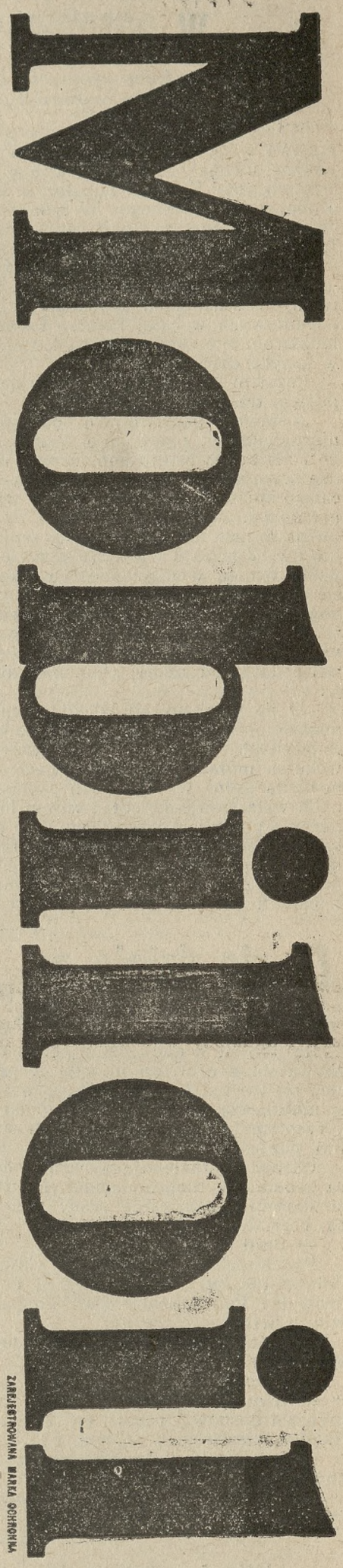

zwiększa bezpieczeństwo ruchu, wyłącza niemiłe w skutkach defekty — połączone zazwyczaj z kosztownemi naprawami oraz zapewnia najwyższą sprawność pojazdów mechanicznych. Stosować Mobiloil — według naszej Tabeli Polecającej — znaczy oszczędzać na ogólnych kosztach eksploatacji. Oto dlaczego Mobiloil jest najtańszym w użyciu olejem samochodowym. Nie należy więc nigdy oszczędzać na oleju, lecz zawsze przez stosowanie Mobiloil. —

VACUUM OIL COMPANY S. A.

nw 5 357

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Właściciele domów w obronie swych interesów

Rezolucja w sprawie obniżki komornego i w sprawie sprawiedliwego wymiaru podatku

Wczoraj odbyło się zebranie towarzystwa właścicieli domów, na którem główną uwagę poświęcono wzmożonej ostatnio przez Związek Lokatorów akcji o obniżenie komornego. W tym względzie uchwalono rezolucję, wypowiadającą się przeciw obniżce ustawowego komornego w b. dzielnicy pruskiej, która — zdaniem właścicieli domów — przy równych warunkach gospodarczych i podatkowych w całej Polsce, dostarcza lokatorom mieszkań o połowę taniej, niż w innych dzielnicach.

Pozatem uchwalono rezolucję następującej treści:

„Ustawa o państwowym podatku od nieruchomości, przewiduje wymiar tego podatku od brutto komornego. Władze wymiarowe obliczają podatek od całego komornego, któreby winno wpłynąć do rąk właściciela domu bez względu na to, czy lokator komorne zapłacił lub nie. Z punktu widzenia sprawiedliwości winien wymiar podatku opierać się na rzeczywistych wpływach komornego, a nie, jak to obecnie ma miejsce, że oblicza się od nieotrzymanego komornego, obciążającego właściciela domu podatku od rzeczy, która nie istnieje.

„O ile w ubiegłych latach niepłatność komornego ograniczała się do sporadycznych wypadków, to obecnie wskutek moratorjum i liberalnego stanowiska sądu w sprawach eksmisyjnych wstrzymuje się coraz więcej lokatorów z płaceniem komornego, i to nietylko lokatorzy - bezrobotni, ale także lokatorzy pracujący i mogący płacić komorne. Są liczne wypadki, że w domach z małemi mieszkaniami nie płaci jedna trzecia część lokatorów komornego, zaś właściciel musi płacić podatek od nieruchomości od całego niezapłaconego komornego. Niezależnie od tego właściciel domu zmuszony jest płacić wszelkie świadczenia ascenizacyjne, jak za wodę, wywóz śmieci, opłatę kanałową, kominiarza od całego domu. Do tego dochodzą wydatki na reparacje, podatki, procenty od długów itd.

„Takie traktowanie własności nieruchomej miejskiej prowadzi konsekwentnie do kompletnej ruiny właścicieli domów. Mimo orzeczenia Najwyższego Trybunału Administracyjnego, że wydatki, wynikające z art. 7 i 8 ustawy o ochronie lokatorów nie podlegają opodatkowaniu przy wymiarze państwowego podatku od nieruchomości władze wymiarowe otrzymały zlecenie nieuwzględnienia tych potrąceń.

„Zebrani domagają się stanowczo ustalenia wymiaru podatkowego od rzeczywiście pobranego komornego przy równoczesnem potrąceniu sum, zużytych na świadczenia, wynikające z art. 7 i 8 ustawy o ochronie lokatorów."

W dalszym ciągu przewodniczący referował sprawę obniżenia kosztów za wywóz śmieci, stwierdzając, że zarząd osiągnął 40 do 50 proc. obniżki. Członek zarządu p. Nowakowski omówił sprawę opłat na fundusz dla bezrobotnych od kwitów komornianych. Konieczność przynależenia w charakterze członka do spółdzielni kredytowej referował p. Mikołajewski, który omówił też sprawę ankiety, dotyczącej dochodowości domów. Nad referatami potoczyła się żywa dyskusja, poczem obrady zamknięto. (z)

Co się dzieje na „Smutnem Miasteczku"

Na pomoc!!!

Rzadko tu widać „szanującego się" obywatela z centrum miasta. A przecież kiedyś był tu taki ruch, tyle osób spotykało się właśnie na tym placu na „Wesołem Miasteczku". Dziś tu smutno, ponuro.

Odrapane, zaciekające baraki. Spora gromadka, kiepsko odzianych dzieci, daremnie szukający pracy robotnicy, bezradne gosposie itd.

— Pani Nędza!

Podchodzimy, zagadujemy. Chwalą dobroć ludzką — ofiarność p. Posadzowej i Pań Miłosierdzia, błogosławią „Caritas".

— Dzięki nim jakoś zeszły rok przetrwaliśmy, ale co będzie teraz?

— Dlaczego?

— A no, co bogatsza część Łazarza przeszła do nowej parafji św. Michała. Skądże więc wezmą na pomoc?

— Już „Caritas" napewno o was nie zapomni.

— To pewna! Założono przecież świetlicę dla dzieciaków, a za parę dni ma powstać specjalny wydział „Caritas" dla Miasteczka. Wiadomo, robią co mogą, ale z pustego i Salomon nie naleje. Przecież tu nas teraz zewsząd spędzono, — jakby specjalna dzielnica nędzarzy — 396 rodzin, obejmujących 1874 osoby. A niczego niema, ani deski na reparację, ani opału, ani chleba, ani nic.... Nam już tu żadna organizacja sama nie da rady, trzeba pomocy wszystkich.

Tak stanowczo sprawa „Smutnego Miasteczka" stała się obecnie najbardziej piekącą sprawą całego miasta, „nie da rady" — każdy z nas obowiązany jest do wsparcia tych nieszczęśliwych.

„Caritas" stwarza specjalne konto i prosi o składanie ofiar w pieniądzach, ubraniu, sprzętach, czy wiktuałach do centrali przy Nowym Rynku nr. 13, tel. 55-88 i 16-80 lub w agenturach z zanaczeniem: „Dla Smutnego Miasteczka". Ofiary będą ogłaszane w gazetach.

Włosi w Poznaniu

Niedzielne spotkanie międzypaństwowe w pięściarstwie

Nie po raz pierwszy zjeżdżają do naszego miasta przedstawiciele sportowi słonecznej Italji, bowiem już w ubiegłym roku gościliśmy lekkoatletów włoskich z którymi Polska walczyła na stadjonie miejskim i to spotkanie pozostawiło jak najlepsze wspomnienie oraz niezatarte wrażenie.

Za parę dni staną znów przed sobą reprezentacje narodowe Polski i Włoch by zmierzyć swe siły tym razem w pięściarstwie, w której to dziedzinie nasi przeciwnicy zajmują czołowe miejsce w Europie, a my również możemy się poszczycić takim sukcesem, jak niezapomniane zwycięstwo nad doskonałym zespołem Niemiec.

Nic więc dziwnego, że niedzielny mecz, który odbędzie się w gmachu nowego cyrku „Olimpja" wywołał ogromne zainteresowanie w szerokich kołach naszego miasta. Bliższe szczegóły znajdą Czytelnicy w dziale sportowym.

Obniżka opłat za druki

Min. Poczt i Telegrafów rozporządzeniem, które weszło w życie z dniem 16 sierpnia r. b., wydało specjalną zniżoną taryfę dla druków, nadawanych jednorazowo w większej ilości. Min. Poczt i Telegrafów miało na celu ułatwienie masowego rozpowszechnienia, po najtańszej opłacie druków, które w życiu gospodarczem, tak samo jak wiadomości prasowe, mają charakter reklamowy, ułatwiający w wysokim stopniu zawieranie transakcyj gospodarczych. Mianowicie Min. przyznało zniżoną opłatę w wysokości od 40 do 60 proc. normalnej opłaty przy drukach nadawanych jednorazowo w większej ilości i to: ponad 100 do 500 — 60 proc., ponad 500 do 1000 — 50 proc., i ponad 1000 — 40 proc., opłat za druki prywatne lub urzędowe odpowiedniej wagi. W porównaniu do normalnych opłat za druki przy nadaniu 500 szt. druków o wadze sztuki do 25 gramów wypada według normalnej taryfy 5 gr × 500 — 25 zł, co przy zniżonej opłacie wyniesie 60 proc. t. j. 15 zł — czyli mniej o 10 zł. Gdy nadamy 1000 szt. tego rodzaju druków, to normalna opłata wyniosłaby 1000 × 5 gr czyli 50 zł, a według zniżonej taryfy wyniesie 50 proc. od 50 zł, t. j. tylko 25 zł. Z powyższego porównania wynika, że opłaty według taryfy zniżkowej są bardzo korzystne a szczególnie dla przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych o dużym zakresie dizałania handlowo - gospodarczego.

Przy drukach za opłatą zniżkową wymaga się, aby je nadawano zapomocą książki nadawczej przy okienku odnośnego urzędu pocztowego, oraz aby zaopatrzone były w czytelny napis: „Opłacono gotówką". Opłatę więc za druki za zniżoną opłatą uiszcza się gotówką a nie znaczkami. Ma to też praktyczne wielkie znaczenie, bowiem nalepianie znaczków na tylu przesyłkach wymagałoby większego czasu.

Narodziny Chińczyka w Poznaniu

W cyrku Staniewskich występuje zespół Chińczyków pod nazwą Chy-Ba-Guy.

Jeden z artystów Chu-Sy po przyjeździe do Poznania musiał oddać swą żonę do kliniki przy ul. Polnej, gdzie powiła ona syna. Z tego powodu w gronie zespołu chińskiego panuje wielka radość, ponieważ według przesądu chińskiego narodziny syna przynoszą szczęście, a córki pasmo niepowodzeń.

Rodzice nowonarodzonego Chińczyka są katolikami, przeto należy się spodziewać, że maleństwo będzie ochrzcone w jednym z tutejszych kościołów katolickich. (z)

Jak umarł Mickiewicz

Dramatyczne okoliczności, jakie towarzyszyły nagłej śmierci Mickiewicza, już u współczesnych mu wywołały przeróżne domysły i plotki. W ciągu lat utrzymywała się pogłoska, jakoby wielki poeta umarł otruty Plotki te odżyły obecnie w kilku artykułach Boya - Żeleńskiego, który powtarza, co rzekomo „jeden młody znajomy historyk posłyszał od swego przyjaciela, innego młodego historyka." Posypały się artykuły, sprostowania i wyjaśnienia, które tyle przynajmniej zdziałały, że dawne przypuszczenia o śmierci Mickiewicza od trucizny są mniej prawdopodobne, niż kiedykolwiek.

Niewątpliwie jednak liczne artykuły wzbudziły zainteresowanie szerokich warstw tym ostatnim, niezwykle burzliwym i dramatycznym okresem w życiu naszego nieśmiertelnego wieszcza. To też ciekawe byłoby zobaczyć, jak współcześni przedstawili śmierć Mickiewicza w rysunku, jak wyglądały oblicza osób zamieszanych w tę sprawę. To też niezwykle szczęśliwa była myśl popularnego naszego tygodnika, „Ilustracji Polskiej", który, jak się dowiadujemy, w najbliższym swoim numerze daje właśnie szereg doskonałych reprodukcyj rycin ówczesnych. Widzimy więc Służalskiego, siedzącego u łoża śmierci, Levyego, Michała Czajkowskiego czyli Sadyk Baszy, wreszcie Mickiewicza na koniu w obozie kozaków otomańskich pod Warną i szereg innych ciekawych rycin. Niewątpliwie artykuł ten, tak bogato ilustrowany, wzbudzi ogromne zainteresowanie wśród licznego grona czytelników.

KALENDARZYK

Wtorek, 13 września 1932.

Słońce: wschód 5,23 — zachód 18,13 — długość dnia 12 godzin 50 min.

Księżyc: wschód 17,51 — zachód 3,22 — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 11 st. Cels. Pochmurno. Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 749 milim. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 19 st. Cels., najniższa plus 10 st. Cels.

Kal. rzk.: Aureljusz B. — jutro Podw. Św. Krzyża.

Kal. słow.: Chronisław — jutro Ziemomysł.

Przy cierpieniach nerek, chorobach moczowych, pęcherza moczowego i dolnego odcinka kiszek naturalna woda gorzka **„Franciszka-Józefa"** łagodzi i usuwa szybko gwałtowne boleści przy wypróżnieniu. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 5 353

ŻYCIE SOKOLE

— * **„Sokół" (Jeżyce).** Zebranie plenarne odbędzie się dziś, we wtorek, 13 b. m. o godz. 20 w lokalu p. Jaszyka, ulica Kraszewskiego 16.

— * **Żeńskie Tow. gimn. „Sokół" Poznań XII. (Wilda).** Zebranie plenarne odbędzie się w środę 14 bm. o godz. 20 u p. Zawadki, Górna Wilda 75. Wykład o zlocie w Gdyni.

— * **Żeńskie Tow. gimn. „Sokół" Poznań XV. Śródka.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w środę 14 bm. o godz. 19,30 w Domu Katolickim na Śródce. Wybór chorążyni i przybocznych do sztandaru. Bardzo aktualny referat wygłosi druh Gaszak.

— * **Tow. gimn. „Sokół" Poznań IV. Łazarz.** Zebranie zarządu i grona technicznego odbędzie się 14 bm. o godz. 20 u druha Dolatkowskiego, ul. Marszałka Focha 83.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Ważne zebranie Kupiectwa Kolonjalno - Spożywczego i Delikatesowego** w środę, 14 bm. o godz. 20,30 w Domu Kupiectwa Polskiego, ulica Zwierzyniecka nr. 12, w sprawie nowej taryfy pocztowej, dotyczącej paczek żywnościowych. Referat p. red. Grudzińskiego. Ze względu na ważność sprawy uprasza się o liczne przybycie zainteresowanych.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Zamknięcie drogi gminnej Napachanie — Mrowino.** Państwowy Zarząd Drogowy w Poznaniu przystępuje do budowy nowej nawierzchni szabrowej na drodze gminnej Napachanie — Pamiątkowo w odcinku Napachanie — Mrowino. — Wykonywanie prac przypuszczalnie trwać będzie do 10 listopada. W związku z tem zamknięto ten odcinek drogi dla komunikacji kołowej. Drogę objazdową wyznacza się z Napachania przez Rokietnicę do Mrowina.

— * **Loterję z przekąskami** urządzają w niedzielę, dnia 18 b. m., Księża Salezjanie, ul. Wroniecka 9, na budowę bursy dla młodzieży rękodzielniczej i kupieckiej. Atrakcje: kręgielnia rosyjska, strzelanie do latających ptaków, marjonetek i tarczy, różne zawody dla młodzieży, tańce prawdziwych mazurów i t. p., bufet własny.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Pod kołami roweru.** P. Józef Hatliński, zamieszkały przy ul. Szamarzewskiego 56, najechany został przez rowerzystę i odniósł liczne obrażenia, m. in. złamanie obojczyka. Wdrożono dochodzenia w tej sprawie. (z)

— * **Wypadek samochodowy.** Dnia 12 bm. o godzinie 15,40 najechany został na ul. Szkolnej przez samochód P Z 44 441 chłopiec 9-letni Marjan Piechura, zamieszkały przy ul Wysokiej 4. Piechura odniósł lekkie okaleczenia. Po wypadku udał się on o własnych siłach do domu. Ustalono, iż sam ponosi winę. (z)

— * **Postrzelenie.** W dniu 6 bm. w Czerwonaku pow poznańskiego, szereg. Janicki Stanisław z 7 baonu telegraficznego w Poznaniu, ćwiczył gołębie pocztowe. W międzyczasie manipulował z fuzją, a obok niego stało kilku chłopców, przyglądając się jego czynnościom. W czasie manipulowania spowodował wystrzał i pocisk ugodził Tabata Zygmunta, lat 17, zamieszk. w Czerwonaku, w prawą nogę. Rannego natychmiast prze-

KRATKI SĄDOWE

Dwa wyroki skazujące

Do mieszkania p. Olejniczaka przy Wielkich Garbarach 39 zakradli się złodzieje, którzy obznajmieni dokładnie z warunkami w mieszkaniu, łatwo zdołali wykraść kosztowną biżuterję, futra i inne przedmioty. P. Olejniczak niemile był zdziwiony, gdy, przyszedłszy do domu, zastał mieszkanie w nieładzie i stwierdził brak wspomnianych przedmiotów. Urzędnik śledczy p. Kubiak w przeciągu jednego tygodnia ujawnił szajkę, złożoną z trzech osób. Złodziejami Kazimierzem Kucharskim, Stanisławem Olszewskim i Stefanem Kunickim zajął się prokurator dziś na rozprawie w sądzie okręgowym w Poznaniu. Wszyscy trzej przyznali się do popełnionego czynu. Olszewski i Kunicki, jak wynika z rejestru karnego, są przestępcami, którzy już kilkakrotnie karani byli różnemi wyrokami. Dziś Olszewski zasądzony został na rok, Kunicki i Kucharski każdy na 9 miesięcy więzienia, przyczem ostatniemu karę warunkowo zawieszono.

* * *

O tem, że kradzież prądu elektrycznego jest przestępstwem kryminalnem, nie chciał jakoś wiedzieć p. Orlik, właściciel restauracji „Pod złotą rybką" przy ul. Kwiatowej. P. Orlik został pociągnięty do odpowiedzialności sądowej za ujawnioną kradzież prądu, dokonywany w r. 1931. Sąd, po przeprowadzonej rozprawie, wymierzył mu karę aresztu przez 4 miesiące. (z)

Skutki niedzielnej wichury
Straszna wichura, jaka w niedzielę wieczorem przeciągnęła nad Poznaniem, wyrządziła największe spustoszenie w parkach i ogrodach. — Na zdjęciu ogród „San Domingo" przy Drodze Dębińskiej, który po burzy przedstawiał obraz straszliwego zniszczenia.

wieziono do szpitala w Poznaniu, gdzie mu amputowano nogę. Władze sądowe powiadomiono. Dochodzenie w toku.

KRONIKA POLICYJNA

— * **Czyje to?** W IV Komisarjacie odebrać można następujące przedmioty, pochodzące z kradzieży: szarą marynarkę, 3 białe piaszcze fryzjerskie, 2 pary trzewików męskich, półbuciki brązowe, kapelusz welurowy, brzytwę, termometr i kilka kawałków mydła. (z)

— * **Czyj rower?** W komisarjacie I. przy ul. Gołębiej znajduje się rower męski marki „Rygo" z nr. rejestr. „Strzelno 5441". Rower pozostawiony został przez nieznanego osobnika na Nowym Rynku. (z)

— * **Fałszywe pieniądze.** Policja ujęła niejaką Janinę Pawlicką, bez zawodu, zamieszkałą przy ul. Żupańskiego 14, z powodu puszczania w obieg fałszywych monet. Stwierdzono kilka wypadków tego przestępstwa. Pawlicką odstawiono do dyspozycji sądu. (z)

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Barcin.** (Nowa placówka.) Kupiec p. Kazimierz Owczarczak założył przy ulicy 4 Stycznia (w dawniejszych Młynach Łabiszyńskich) skład wymiany mąki i paszy.

— (Strajk rzeźników.) Już od kilku dni rzeźnicy łabiszyńscy wykonują ubój w rzeźni barcińskiej. Powodem tego jest zatarg z magistratem w Łabiszynie, który obstaje przy wygórowanej taryfie za ubój. Magistrat dla uniknięcia dalszych strat zamierza podobno postulaty rzeźników częściowo uwzględnić.

— (Wybór burmistrza.) Ostatnio odbyło się pod przewodnictwem zastępcy burmistrza p. Jana Skrzypczaka posiedzenie rady miejskiej celem ostatecznego rozpatrzenia nadesłanych ofert na stanowisko burmistrza tut. miasta. W tajnem głosowaniu wybrany został burmistrzem p. Kasprzak z Ostrowa. Wprowadzenie w urząd uzależnione jest od zatwierdzenia wyboru przez urząd wojewódzki.

— (Nowa organizacja.) Zawiązał się tutaj oddział Czerwonego Krzyża. Do tymczasowego zarządu powołano pp. burm. Bronisława Tyczewskiego, dr. Stefana Giebockiego, kierownika szkoły Leona Salkowskiego oraz dyrektora Leona Kwiatkowskiego z Wapienna.

— (Osobiste.) Władze szkolne powołały nauczyciela p. Klinika z powrotem do czynnej służby. Harcerze pozyskali temsamem swego dawniejszego gorliwego opiekuna. (Es)

— * **Kobylin.** (Dożynki.) Kółko Rolnicze w Smolicach urządziło w lesie raszewskim dożynki, urozmaicone różnemi niespodziankami. Również i w Czeluściniе i Wielkiem Zalesiu urządzono dożynki.

— (Ze szkoły powszechnej.) Kierownikiem tutejszej 7-klasowej szkoły powszechnej został mianowany b. kierownik szkoły powszechnej w Drawskim Młynie, p. Molenda.

— (Z Tow. Powstańców i Wojaków.) Przy ostatniem strzelaniu podczas apelu VI. Okręgu o mistrzostwo okręgu Tow. Powstańców i Wojaków były następujące wyniki: przy strzelaniu zespołowem mistrzem okręgu zostały Roszki. I podmistrzem — Wyganów, II podmistrzem — Krotoszyn; przy strzelaniu indywidualnem mistrzem okręgu został p. Andrzejewski z Wyganowa. I podmistrzem — Włodarczak J. z Krotoszyna, II podmistrzem — Olejnik z Raszkowa. (hk)

— * **Kępno.** (Samobójstwo nieuleczalnie chorego.) W nocy z dnia 8 na 9 bm. pozbawił się życia wystrzałem z rewolweru, Kula Franciszek z Darnowca pow. kępińskiego. Powodem samobójstwa była przewlekła choroba reumatyzmu.

— * **Książ.** (Kradzież kościelna.) W dniu 10 bm do kościoła rzym.-kat. w Książu włamał się nieznany złoczyńca, rozbił skarbonkę i skradł drobną kwotę. Wdrożono śledztwo. (z)

— * **Lubowo,** pow. Gniezno. (Odpust.) W niedzielę 4 bm odbył się tutaj odpust Matki Boskiej Pocieszenia, przy bardzo wielkiej liczbie nabożnych, przybyłych z parafji i okolic. Malowniczy obraz przedstawiał w dniu tym starożytny drewniany kościółek lubowski na tle rozłożystych lip, pod któremi rozmodlone barwne tłumy, nie mogące pomieścić się w małej świątyni, korzyły się w nabożnem skupieniu przed swą Matką Najśw. Wyczuć było można, że każdy, kto tylko mógł, pragnął w tych ciężkich chwilach złożyć u stóp Marji swe żale, swe bóle, swoje cierpienia i swe wielkie nadzieje i ufność. Piękną i nader szczęśliwą inowacją, za którą wszyscy wdzięczni są ks. Zielińskiemu, było w tym roku urządzenie aż dwóch mszy św. równocześnie, jednej wewnątrz kościoła a drugiej przy ołtarzu ustawionym na zewnątrz świątyni. W ten sposób bowiem ogromne rzesze, będące na cmentarzu, mogły także brać żywy udział w św. ofierze. Sumę w kościele odprawił ks. major Łukowski w asyście ks. ks. prob. Niziołkiewicza i Dziadzi, zaś mszę św. na cmentarzu ks. Panek. Podniosłe kazanie wygłosił ks. prob. Chilomer. Miłą niespodzianką dla wielu były także nieszpory, odprawione przez ks. prof. Zielińskiego, całkiem w języku polskim, tudzież piękne ludowe śpiewy chóru kościelnego, który pod batutą p. Panowicza odśpiewał wraz z ludem naszą staropolską pieśń „Bogu Rodzica".

— * **Międzychód.** (Postrzelenie.) W dniu 11 bm. odbywała się zabawa (dożynki) w maj. Orle pow. międzychodzkiego, na którą zjawił się jako nieproszony gość Krzyżan Antoni, lat 21, zam. w Zajączkowie pow. szamotulskiego. Krzyżan zaraz po przybyciu na zabawę wszczął awanturę z uczestnikami zabawy, wobec czego urzędnik gospodarczy Jakobi wezwał go do opuszczenia towarzystwa, a gdy ten nie reagował na wezwanie, Jakobi oddał do niego kilka strzałów z rewolweru i jeden z pocisków ugodził Krzyżana w prawy bok. Rannego natychmiast przewieziono do szpitala, lecz w drodze zmarł wskutek rany postrzałowej. Władze sądowe powiadomiono. Dochodzenie w toku.

— * **Nowemiasto** n. Wartą. (Z kroniki szkolnej.) W miejsce przesiedlonego do Koźmińca pow. krotoszyńskiego nauczyciela p. Tadeusza Budzińskiego objął obowiązki kierownika szkoły w Klęce p. Budzyński, dotychczasowy nauczyciel w Komorzu pow. Jarocin. — Kuratorjum Okręgu Szkolnego przydzieliło do szkoły tej również p. Stanisławę Poznańską, nauczycielkę zlikwidowanej szkoły wydziałowej w Jarocinie. W najbliższym czasie zostanie przy szkole w Klęce otwarta III klasa oraz przydzieloną zostanie trzecia siła, gdyż wobec przybycia z nowym rokiem szkolnym większej ilości dzieci, nauczanie w dwóch klasach nie jest możliwe.

— (Urlop wypoczynkowy lekarza.) Lekarz tutejszy p. dr. E. Podwyszyński wyjechał na kilkutygodniowy urlop wypoczynkowy. Pana dr. Podwyszyńskiego zastępuje lekarz p. Lebensart z Jarocina, który przyjmuje członków Kasy Chorych w stacji sanitarnej w Utracie w poniedziałki, środy i piątki od godz. 14. (an)

— * **Środa.** (Samobójstwo.) W dniu 11 bm. popełnił samobójstwo przez powieszenie się Ciesielski Kazimierz, lat 55, obecnie bez stałego miejsca zamieszkania. Przyczyny samobójstwa dotychczas nie wyjaśniono. Dochodzenie w toku.

— * **Strzelno.** (Z rady miejskiej.) Na ostatniem zebraniu wybrano zast. przew. R. M. p. Maksymiljana Gruhna, najstarszego wiekiem radnego i emeryt. nauczyciela. Komisję rewizyjną uzupełniono przez wybór p. Duszczaka Maksymiljana, dyrektora Kom. Kasy Oszczędności. Rada miejska przyjęła również do wiadomości sprawozdania roczne z wykonania budżetów administracyjnego i przedsiębiorstw miejskich za rok 31-32 i udzieliła magistratowi absolutorjum.

— (Król żniwny.) W niedzielę 4 b. m. odbyło się na strzelnicy Bractwa Kurkowego strzelanie o godność króla żniwnego. Królem żniwnym został p. Musiałkiewicz Józef. Dekoracji króla żniwnego dokonał prezes Bractwa p. asesor Edmund Boesche.

— (Kronika kościelna.) W ostatnią niedzielę staraniem Stow. Pań św. Wincentego a Paulo odbywał się w tut. mieście „Dzień Miłosierdzia".

— (Ku czci Chopina.) Z inicjatywy Powiat Komit. Dni Chopinowskich w Mogilnie zawiązał się ostatnio w tut. mieście komitet lokalny dla uczczenia Chopina. Do Komitetu „Dni Chopinowskich" wybrano pp.: Jana Dałkowskiego — prezesem, Teresińskiego Karola — sekretarzem, Edwarda Boeschego — skarbnikiem, ławnikami pp.: Szczepańskę Stefanję, Boeschównę Łucję i Gruhna Maksymiljana. Uchwalono również, że akademja poświęcona czci Chopinowi odbędzie się w Strzelnie w początku listopada.

— (Zmiana właściciela.) Nieruchomość — dom mieszkalny — położony w Strzelnie przy ul. Powst. Wlkp. nabyła w drodze kupna od Józefa Ruchalskiego p. Tadeja Bronisława, wdowa ze Strzelna. (mc)

— * **Szamotuły.** (Ze sądu.) Na sesji wyjazdowej sądu okręgowego w ubiegły czwartek zostali skazani Ujeżdżałka Franciszek i Lewandowski Kazimierz za kradzież każdy na rok ciężkiego więzienia; Piechota Antoni, Ratajczak Stanisław, Nowak Marcin i Nowak Józef za kradzież z włamaniem każdy na pół roku więzienia. Za postrzelenie odpowiadał Stotko Teodor. Wyrok był uwalniający. Za pobicie zasądzeni zostali na trzy miesiące więzienia Franciszek i Józef Szukała. (sc)

— * **Wyrzysk.** (Pożar.) W dniu 5 bm. w Radziczu, pow. wyrzyskiego, spaliła się stodoła ze zbożem p. Malaka Hilarego, ubezpieczona w K. U. O. w Poznaniu. Pogorzelec oblicza straty na 41 000 zł. W toku dochodzeń ustalono, że pożar powstał od iskier ulatniających się z lokomobili w czasie młócenia zboża. Dalsze dochodzenia w toku. (z)

— * **Żerków.** (Zawieszenie w urzędzie.) Dnia 7 bm został zawieszony w urzędowaniu w tutejszym Urzędzie pocztowym listowy Grześkowiak z Łuszczanowa. U Grześkowiaka przeprowadzono rewizję.

Z Kaliskiego

— * **Konin. (Utonięcie.)** 10 bm. przed wieczorem utonął w Warcie podczas kąpieli uczeń IV kl. gimnaz. human w Koninie Czesław Fajnd, lat 13, syn kierownika szkoły powsz. z Kleczewa.

— (Z szkoły podoficerskiej dla małoletnich.) W dniu wczorajszym odbyła się uroczystość ukończenia kursu, szkoły podoficerskiej dla małoletnich w Koninie. Święto młodych żołnierzyków rozpoczęto mszą polową na błoniach, a po okolicznościowem kazaniu ks. Antosza odbyło się zaprzysiężenie, na sztandar pułkowy 68 p. p. Po mszy św. szef sztabu D. O. K. 7 z dow. 68 p. p. z Wrześni i dow. tejże szkoły majorem Pretzem przyjęli defiladę szkoły, która wypadła doskonale.

— (Tydzień przeciwgazowy.) 11 bm. rozpoczął się tydzień L. O. P. P., który trwać będzie do 18 bm. Tydzień L. O. P. P. rozpoczęto capstrzykiem a nazajutrz urządzono zbiórkę uliczną, oraz wystawę przeciwgazową. Na zakończenie tygodnia ma się odbyć w dniu 18 bm. zabawa ludowa w parku miejskim.

— * **Koło.** (S. M. P.) Odbył się tutaj zjazd okręgowy Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej oraz uroczystość poświęcenia sztandaru oddziałów kolskich. Na zjazd przybyły oddziały z sztandarami i orkiestrami z Izbicy, Dąbia, Sompolna oraz wsi i osad okolicznych w liczbie przeszło 200 osób. O godz. 10. po raporcie, zebrane oddziały na placu Wolności przemaszerowały do kościoła parafjalnego na mszę św., którą odprawił ks. kan. Mężnicki w asyście ks. pref. Kopani. Przed mszą dokonano poświęcenia nowofundowanego sztandaru. Z ambony wygłosił do młodzieży podniosłe kazanie prezes okręgowy S. M. P. ks. Lankiewicz. Po nabożeństwie na Starym Rynku przed ratuszem odbyło się wbijanie gwoździ pamiątkowych w drzewce poświęconego sztandaru, poczem młodzież przedefilowała przed przedstawicielami władz związkowych i państwowych z p. starostą Szerem na czele. O godz. 12 w sali Teatru Miejskiego rozpoczęto obrady. Na wstępie zabrał głos p. starosta, następnie prezes okręgu ks. Lankiewicz zdał szczegółowe sprawozdanie z dotychczasowej działalności oddziałów. Jeden z członków S. M. P. wygłosił obszerny referat na temat zadań i prac w stowarzyszeniach, poczem rozdano dyplomy i listy pochwalne zasłużonym członkom. Obrady zakończono hymnem. Wieczorem młodzież urządziła w teatrze akademję o bardzo bogatym programie, którą zaszczycił swą obecnością ks. biskup Radoński. W dniu 4 bm. przybyłe na zjazd oddziały S. M. P. wzięły udział w uroczystościach ku czci bł. Bogumiła. Oddziały prezentowały się bardzo dobrze, szczególnie oddziały kolskie. Uroczystości S. M. P. pozostawiły bardzo dodatnie wrażenia.

Kości mamuta pod Śremem

Śrem, 12 września.

W ub. tygodniu przy kopaniu żwiru we wsi Konarzyce w pow. śremskim, leżącej na szlaku Śrem—Książ, znaleźli robotnicy pod pokładem żwiru w głębokości około 6 metrów kość, której ogromne rozmiary ich zaciekawiły. Nie mogąc sami rozstrzygnąć do jakiego zwierzęcia mogłaby ona należeć, zwrócili się do rzeczoznawców, którzy orzekli, iż jest to kość mamuta. Wykopaliskiem we wsi Konarzyce zainteresował się znany kolekcjoner p. Feliks Sałaciński ze Śremu i zakupił znalezioną kość mamuta do swego zbioru. O ciekawem odkryciu powiadomiono natychmiast specjalistę-archeologa p. prof. Kostrzewskiego z Poznania. Zaznaczyć wypada, że w najbliższych dniach na miejsce wykopaliskowe zjedzie specjalna komisja archeologiczna, która poczyni dalsze poszukiwania. (ek)

Łazienki w Powidzu spłonęły

Straty wynoszą około 200 tysięcy zł

Jak nam donoszą, w dniu 11 bm., w niedzielę, spłonęły w znanem wielkopolskiem uzdrowisku Powidzu łazienki p. Wojciecha Jabłońskiego. Wraz z łazienkami spaliły się również meble i różne urządzenia kąpieliskowe. Przyczyny pożaru nie ustalono dotychczas. P. Jabłoński oblicza straty na 200.000 zł. Właściciel zakładu był ubezpieczony w Tow. Ubezpieczeń „Piast". (z)

Tragiczny wypadek listonosza

Ze Świecia donosi (tts):

W poniedziałek, 12 bm. około godz. 12 w południe uległ tragicznemu wypadkowi na szosie Świecie—Tuchola, obok gminy Pierono, listonosz Zieleniewski Anastazy lat około 50 z agencji pocztowej Przysiersk. Wymieniony jechał rowerem szosą, gdzie został najechany samochodem ciężarowym firmy Rosanowski z Grudziądza, tak silnie, iż poniósł śmierć na miejscu; rower został strzaskany. Tragicznie zmarły osierocił żonę i pięcioro dzieci.

Kto ponosi winę wypadku, ustalą władze śledcze.

Tajemnicze zniknięcie burmistrza m. Rychtala

Z Ostrzeszowa donoszą:

Dnia 26 ub. m. wyjechał w niewiadomym kierunku burmistrz m. Rychtala (w pow. kępińskim), p. Stanisław Jerzykowski. Tego samego dnia miano go widzieć w Ostrowie, gdzie dalszy ślad po nim zaginął. Na temat zagadkowego zniknięcia burmistrza rychtalskiego krążyły w powiecie najfantastyczniejsze pogłoski. Mimo upływu od tego czasu przeszło dwu tygodni, zagadka pozostała jednak niewyjaśniona.

Urząd wojewódzki powierzył tymczasowe prowadzenie agend magistratu ławnikom. Zdawało się już, iż zagadkowe zniknięcie burmistrza Jerzykowskiego pozostanie na zawsze tajemnicą.

Tymczasem w ub. niedzielę rozeszła się w Kępnie wiadomość, że w Kaliszu popełnił w dniu 27 sierpnia br. w hotelu Europejskim samobójstwo przez powieszenie mężczyzna nieznanego nazwiska. Rysopis samobójcy zdaje się zgadzać z rysopisem zaginionego burmistrza Jerzykowskiego. Przedewszystkiem znaleziony przy nim pierścionek z inicjałem L. B. zgadza się z imieniem (Leokadja) i nazwiskiem rodowem (Baranowska) żony przypuszczalnego denata.

W hotelu zameldował się na nazwisko Jana Szymańskiego z Pleszewa.

Najbliższe już dni przyniosą niewątpliwie całkowite wyjaśnienie zagadki. O ile denat z hotelu kaliskiego istotnie okaże się burmistrzem Jerzykowskim, to do tego kroku rozpaczliwego popchnęły go jak słychać — niesnaski rodzinne.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

TRZEBA URUCHOMIĆ...

Na ten mój pierwszy w sezonie jesiennym artykuł nasuwają mi temat dwie książki, z dziejami naszej literatury związane, a będące chlubnem świadectwem postępów, jakie czyni polonistyka naukowa w młodszem pokoleniu pracowników. Jedna z nich — to studjum prof. uniwersytetu lubelskiego, Henryka Zyczyńskiego o „Dziadach Drezdeńskich", a druga uczonego wileńskiego Zygmunta Falkowskiego p. t. „Rzecz o tragiźmie Kleopatry C. K. Norwida".

Ja tylko sygnalizuję o pojawieniu się tych pięknych prac. Są u nas liczni specjaliści, którzy o tych pracach się wypowiedzą. Mnie, gdy piszę dla dziennika, nasuwają się pod pióro uwagi uboczne, dotyczące raczej naszej kultury literackiej.

Pierwsza z powyższych prac na karcie tytułowej uzasadnia swoje pojawienie się stuleciem „Dziadów" drezdeńskich, które powstały w r. 1832, a więc liczy na to, że społeczeństwo polskie pamięta o kalendarzu Mickiewiczowskim, liczy się z tem, że Mickiewicz żyje pośmiertnie. Że p. Falkowski włożył tyle trudu w bardzo niewdzięczny temat i że znalazł nakładcę, tłumaczę sobie naciskiem, jaki wywiera na ambitnych pracowników współczesna atmosfera literacka, od pewnego czasu hipnotyzowana tajemniczem zjawiskiem, któremu miano: Norwid. Nietyle nauka, ile życie inicjatorem jest ruchu.

Literatura dawna narzuca się pamięci. Prasa, szkoły towarzystwa literackie przypominają opinji publicznej rocznice, związane z nazwiskami wielkich poetów. W tym roku przypomniano sobie rocznicę śmierci Bolesława Prusa (20 lat), Adolfa Dygasińskiego (30 lat), Wyspiańskiego (25). Na Polesiu ludność sypia kopiec pamięci Sienkiewicza. Poprawiło się coś w atmosferze historycznej narodu, że zjawiska dawne stają się widoczniejsze i bliższe, niż były dawniej, gdy naród nie był zjednoczony. Przypomnijmy, jak bardzo popularny był wielki jubileusz krakowski Kochanowskiego. Przeciętnie oświecony Polak ani się zdziwił, że Kochanowski jest mu tak bliski.

Tego prądu, tak nieśmiało przejawiającego się w społeczeństwie dość surowem pod względem kultury, organizacje społeczne — w postaci instytucyj publicznych, firm nakładowych i prasy nie potrafiły umiejętnie wyzyskać i podsycić, aczkolwiek każdy publicysta istnienie tego prądu w duszach stwierdzić musi. A prąd ten wymaga podsycenia, istnieje bowiem drugi z nim sprzeczny, likwidujący tradycje literackie.

Z aktualnością naprzód trzeba iść, po laur sięgnąć nowy... Zapewne, ale czyż genjuszowi „aktualnemu" narodu sprzeciwia się twórczość dawna? Owszem, historja uczy, że nowe życie z dawniejszego wyrasta, usiłując stanąć mu na ramiona. Twórczość narodu szczebluje historycznie. Tylko naród, zdolny współżyć ze swoją twórczością historyczną, może odczuwać potrzebę pomnażania swego dziedzictwa i ocenić wartość nowych talentów. Stary nurt literatury musi w zdrowem społeczeństwie stanowić podstawę w łożysku, którem spływa twórczość bieżąca. Zatamować ten dopływ historyczny, w rachubie, że wszystko na nowo się zaczyna, to znaczy skazać literaturę na życie w mieliznach i malarycznych kałużach. Rzeka dziejów ducha musi być uregulowana i sprawna. Życie bieżące daje dopływy tylko, łożysko jest historyczne i zawsze pełne.

Autorzy i dzieła są w ciągłym plebiscycie. Nauka o literaturze i historja literatury mogą swoją pracę rozkładać na długie lata, ale pokolenia, które nastają, muszą mieć stały do literatury dostęp. To, co jest poszukiwane, co mogłoby być czytane i co powinno być czytane, — musi być uprzystępnione. Bo to jest chleb.

Jak my pod tym względem stoimy, dość przejrzeć pozycje według przytoczonych wyżej nazwisk: Mickiewicz, Norwid, Sienkiewicz, Prus, Dygasiński, Wyspiański... Ani jeden z tych autorów nie jest dotychczas wydany w całości. Od 13 lat czekamy na wydanie Mickiewicza, które Sejm uchwalił. Ma się w niem znaleźć kilka tomów, zebranych z rzeczy dotąd nieznanych ogółowi. Z Norwidem dzieje się jakaś zabawna ciuciubabka pośmiertna. Nawet powstały jakieś konflikty w świecie literackim o prawo domagania się wydań od tych, co utwory nieznane dzierżą pod korcem. Prusa i Sienkiewicza kupujemy na wagę złota. Całkowitych wydań niema w handlu. Co się tyczy Prusa, nie wydano dotąd tak kapitalnych rzeczy, jak jego szkice literackie. Niema jego słynnych feljetonów. Wydanie dzieł Dygasińskiego oparło się o sąd — niema ich. I dzieje się to z takimi pisarzami, których dzieła w wielu wydaniach krążą zagranicą, przełożone na obce języki. W każdej księgarni w Czechosłowacji można widzieć na półkach całego Sienkiewicza w dwu wydaniach — popularnem i luksusowem. Nie wszystko da się wytłumaczyć ubóstwem kraju, znaczną część winy ponosi źle zorganizowane, niekulturalne księgarstwo. Nikt nie wymaga od niego, aby się podejmowało tak kosztownych wydawnictw naukowych jak Ossolineum, które teraz wydaje Słowackiego z całym bagażem komentarzy. Potrzebne są i powinny być w obiegu tanie wydania, ale ustalone teksty tych autorów, których popularność ustaliła publiczność czytająca. Komuż ma służyć księgarz, jak nie publiczności? Literaci uparli się przy Norwidzie, trzeba czekać na rezultaty ich zabiegów, ale co przeszkadza wydać Lenartowicza, czy Syrokomlę?

Bez uregulowania stosunku do swego dziedzictwa piśmienniczego nie przezwyciężymy obecnego kryzysu w kulturze. Wiek XX. pracuje usilnie nad tem, aby nam odebrać zaufanie do literatury narodowej. Postarano się o znieprawienie dobrego smaku wśród publiczności i twórców na to właśnie, aby rozluźnić stosunek do tej literatury, która była wiarą narodową, organicznym wytworem ducha polskiego. Wiek nasz, walcząc z organicznością literatury narodowej, nastaje na trzy zasadnicze jej pierwiastki: 1) na jej związek z życiem (miłość życia, skrupuł społeczny), 2) na jej charakter liryczny, 3) na zasadniczą dążność dochodzenia prawdy. Wszystko, co zrobiono w celu zniszczenia tego typu literatury, streszcza się w wyrazie: kabaret. Jest to moment wtargnięcia do literatury ducha żydowskiej perwersji. Przyszło to do nas przez Niemcy, jak dawniej prąd romantyczny, tylko inni już byli teraz pośrednicy. Niemcy ciężko i głęboko chorują na ogólne zatrucie organizmu, ale od zarazków i my nie uchroniliśmy się.

Czy ten nowy fason człowieka, drwiącego z cywilizacji historycznej, bez skrupułu społecznego, bez dążeń idealistycznych, zbywający tragiczność kupletem, a sprawę wszech-miłości formułą seksualną, według Freuda — zdoła zawrócić wstecz bieg naszej cywilizacji? Jest to kwestja, za którą wielką odpowiedzialność bierze nasza kultura literacka przedewszystkiem.

Nie trzeba więc lekceważyć tego pola. Nie trzeba pozwalać na wmawianie społeczeństwu, że minęły te czasy, kiedy literatura była w dziejach narodu siłą rozwojową, a teraz jakoby są inne czasy, — techniki i sportu. O, nie! Bankrutem nie jesteśmy w sferze ducha. Starczy nam zasobów i na spożycie i na posiew. Ale trzeba je uruchomić.

Zygmunt Wasilewski.

Warszawa.

Pisma nadesłane

„Zet", dwutygodnik: sztuka, kultura, sprawy społeczne. Nr. 11. Treść: Testament Norwidowy. — Nieskończoność. — S. J. Witkiewicz: O czystej formie. — Cz. Jastrzębiec-Kozłowski: Dialog o nicości. — Jerzy Braun: Krzak gorejący. — O Muzeum Wyspiańskiego. — Dmowski o hitleryzmie. — Rocznik tatarski. — B. Borkowski: Idee a świat społeczny. — Otsrzeżenie. Redakcja: Warszawa, Inżynierska 7 m. 30.

„Przegląd Graficzny, Wydawniczy i Papierniczy". Nr. 36. Treść: „Czwarty Zjazd Delegatów". — „Kartele". — Komunikaty. „Normy średniej zyskowności na r. 1932". — „Na marginesie analfabetyzmu". — „Upadek księgarstwa krakowskiego". — „Jak to nazwać?". — „Pogorszenie położenia czeskiego przemysłu papierniczego". — Rozmaitości. — Adr. Red. Poznań, Masztalarska 8.

„Szopen". Nr. 1. Treść: Dr. B. Wójcik-Kenprulian: „Chopin a młodzież nasza". — Dr. S. Łobaczewska: „Echa Konkursu Chopinowskiego". — W. Ś.: „Witold Maliszewsk". — H. Zbierzchowski: „Fryderyk Szopen". — W. Świeży: „Moja bieda". — W. Świeży: „Główne zasady metody gry na fortepianie". — O szkołach muzycznych. — Kult Chopina na polskiej fali radjowej. — Od Redakcji. — Adr. Red. Lwów, B. Głowackiego 32.

25-ta Loterja Państwowa

(Nieurzędowa).

W czwartym dniu ciągnienia 5-tej klasy padły wygrane na numery następujące:

75.000 zł. na nr.: 103448.

Po **10.000 zł. na nr. nr.:** 15109 69237 79145 126170.

Po **5.000 zł. na nr. nr.:** 44468 100661 114361 131499 135631.

Po **3.000 zł. na nr. nr.:** 4017 14058 81472 88155 111280 119527 129430 145778 149309.

Po **2.000 zł. na nr. nr.:** 22508 24703 27609 30190 36090 44813 49838 49910 78436 85060 101937 109095 122489 156242.

Po **1.000 zł. na nr. nr.:** 103 3191 6699 7354 23354 25332 31718 32630 37055 46372 60044 62709 68000 78177 81789 92353 94618 105213 112429 113824 114708 115205 122672 122763 128285 136347 139613 143667 148160.

Po **250 zł. na nr. nr.:** 13 29 83 90 104 09 15 67 242 49 401 02 38 42 72 83 560 70 607 83 759 828 37 1065 251 310 467 84 527 615 29 38 709 16 35 58 828 55 2001 106 205 15 31 320 70 89 443 45 89 585 650 53 762 75 868 915 66 67 91 3226 82 87 331 415 24 36 52 517 618 39 53 720 947 4102 8 38 296 331 402 47 73 78 512 17 46 53 62 622 36 744 51 60 817 903 23 5005 178 251 361 526 39 618 88 787 826 41 65 99 958 98 6000 14 135 62 206 8 16 358 84 622 755 78 845 7053 185 281 317 27 490 517 36 40 59 611 889 8026 36 76 90 106 236 46 552 82 632 68 801 43 906 33 9019 41 64 207 19 434 86 522 48 631 61 740 805 22 963 10176 224 304 12 85 452 75 682 756 809 900 11035 53 112 84 301 59 502 26 90 808 44 976 12021 31 69 152 235 77 422 81 600 31 747 13025 88 215 29 72 318 40 67 540 68 69 632 47 82 962 14013 106 428 567 76 718 816 955 99 15025 107 14 94 244 319 20 73 485 504 5 69 682 766 828 90 928 48 75 16076 208 90 483 584 638 84 735 49 56 808 29 34 55 17198 218 29 85 308 48 89 468 553 70 65 700 817 33 78 90 93 94 18013 95 290 358 493 511 59 831 997 19209 14 464 502 13 23 701 7 60 79 832 20022 62 85 100 258 327 51 411 26 547 50 73 93 613 39 811 51 71 926 64 73 88 21000 188 278 92 312 579 98 623 764 814 43 22010 12 222 23 60 305 417 84 508 9 58 59 84 800 82 991 23011 61 94 105 218 426 547 85 613 23 34 67 80 858 928 80 24044 67 112 18 51 221 336 406 40 539 704 15 55 25366 410 12 629 742 55 814 942 26044 57 193 241 43 66 78 79 94 512 57 662 83 801 3 20 45 70 943 27077 166 70 338 86 418 43 583 615 35 70 813 25 946 28023 151 55 207 16 317 77 402 20 656 757 67 823 922 88 29016 30 98 150 76 77 336 78 528 37 68 665 709 42 85 819 69 92.

30126 267 348 98 445 81 86 512 19 601 17 85 709 30 848 93 919 31003 109 39 83 523 742 29 840 32024 182 95 210 66 320 400 41 46 88 522 77 636 730 953 33112 89 229 55 364 401 18 45 549 68 95 699 714 36 828 79 34006 103 69 91 224 69 90 408 619 20 818 905 35052 98 277 87 506 65 720 810 949 36092 128 29 79 93 287 301 403 52 62 68 545 79 642 52 70 792 937 37057 189 258 59 441 63 583 605 75 707 19 940 38001 258 81 87 89 303 25 430 556 709 847 39020 38 52 82 153 55 81 360 539 82 99 637 827 911 55 40022 29 36 81 282 98 324 42 53 416 532 94 784 800 59 61 984 41066 152 81 96 212 15 16 31 56 73 456 611 35 47 86 711 76 80 88 90 97 99 813 61 73 948 77 42006 152 235 331 402 54 77 593 619 715 59 94 815 41 43050 111 238 57 343 530 631 35 46 47 65 88 701 22 33 44099 132 93 241 42 52 67 311 503 14 90 749 885 73 937 45055 125 204 407 46 500 25 616 27 58 844 909 46091 199 323 414 37 653 725 31 818 89 967 47088 171 86 276 345 469 86 91 668 742 61 92 808 43 97 48021 46 75 285 380 457 74 514 60 633 716 71 887 992 49253 322 52 66 521 91 93 651 92 844 70 937 50011 26 43 376 420 884 5109 53 250 352 78 429 503 641 75 726 818 34 900 67 71 83 88 52012 41 79 88 126 47 51 87 208 15 16 20 67 337 488 513 38 42 67 691 742 808 26 73 79 911 60 53121 50 52 211 36 652 88 98 890 933 64 86 54119 288 349 415 561 98 714 851 93 55008 56 63 224 452 99 670 83 714 815 940 56023 35 60 63 127 241 421 56 511 32 676 77 714 32 48 71 800 57009 11 218 67 78 301 473 85 548 78 654 70 87 700 23 884 58037 91 139 259 91 329 551 616 730 55 951 78 59068 92 127 64 334 46 66 90 401 529 85 90 663 712 16 18 821 54 912 30 40 72.

60003 10 53 152 208 310 36 416 30 511 31 710 44 87 857 929 61034 190 209 18 325 43 68 433 63 530 35 77 601 23 64 908 37 62064 135 76 94 258 340 438 81 83 95 511 18 746 860 68 63012 80 284 379 80 439 519 91 783 87 64017 101 346 75 99 468 500 3 82 726 52 79 896 65023 203 433 97 634 74 818 941 75 96 66041 141 94 212 283 289 310 95 415 528 618 41 770 869 93 67027 31 189 209 50 56 62 342 92 462 65 99 501 7 15 65 83 637 54 92 760 838 74 900 34 65 68035 90 109 28 232 68 300 460 66 550 650 53 92 703 930 58 69128 70 95 235 46 60 351 425 41 69 521 634 47 70 83 884 962 70007 46 65 189 222 27 392 487 543 66 661 703 78 812 969 71075 149 248 63 65 81 360 420 30 650 67 77 86 700 52 89 838 949 52 76 72027 36 51 63 79 82 196 574 519 28 44 601 12 708 27 76 818 902 73082 95 113 90 98 235 300 21 540 683 717 44 835 48 67 74123 74 89 236 95 91 454 551 791 885 975 75053 63 308 79 433 55 85 550 59 672 6 52 801 73 902 29 74 76010 124 213 46 303 67 412 544 630 89 723 924 77037 39 189 217 55 417 38 91 530 60 746 58 814 78007 112 99 211 22 35 36 81 419 632 732 977 79008 50 113 87 98 328 87 402 56 76 604 12 96 703 42 87 836 84 80054 87 90 138 99 208 56 517 608 57 727 47 937 64 71 81174 244 88 323 804 957 64 82005 202 15 92 307 11 33 34 36 418 61 66 92 597 634 47 813 19 83137 233 95 335 488 531 742 59 851 972 77 84277 319 71 585 609 62 69 714 47 56 76 87 875 970 85034 53 80 122 99 237 64 338 41 413 24 29 63 95 549 623 32 702 32 840 85 86206 27 316 43 434 36 511 18 658 846 76 953 87037 49 58 169 244 72 348 67 90 99 400 509 712 42 860 954 71 88028 53 72 74 190 268 99 304 41 42 69 479 92 522 98 603 79 738 44 89162 240 80 311 41 64 426 503 752 97 813 45 81 907 17.

90069 141 52 97 335 37 70 96 600 761 76 85 834 44 920 61 94 91067 87 101 58 226 73 96 423 40 44 508 639 706 52 92 901 2 3 33 48 53 92056 91 98 119 68 71 205 48 71 72 96 589 790 91 840 931 41 52 71 83 99 93300 5 49 412 513 787 889 951 94007 29 123 52 64 226 349 425 88 640 58 89 707 96 804 806 916 17 24 51 72 95 99 95053 170 213 33 35 49 66 73 305 408 36 90 556 80 88 809 46 991 96001 10 16 54 67 120 44 225 74 81 308 68 93 403 556 70 668 714 65 802 20 72 968 97126 48 66 276 88 317 71 77 439 556 679 875 925 32 41 59 90 98014 693 937 99002 181 336 81 526 33 91 643 730 48 868 93 98 934 100080 95 201 94 385 86 567 615 85 735 826 971 101003 76 102 324 29 31 58 459 88 528 87 611 15 740 824 102028 103 76 236 43 384 418 56 546 87 634 701 927 103083 96 139 80 93 222 43 49 318 64 619 44 76 77 763 836 51 908 12 38 104033 52 57 95 329 73 74 465 586 649 709 55 872 83 933 105072 74 88 215 56 64 95 376 460 99 673 701 3 33 89 98 920 106001 41 88 130 33 327 553 85 617 889 107043 115 37 38 248 54 81 95 352 70 85 428 31 76 617 870 108009 2 71 75 175 221 99 359 60 54 67 74 87 600 83 707 59 974 95 97 109030 96 172 255 301 14 450 90 521 39 602 21 23 46 68 728 868 921 58 89 110071 134 283 345 5514 643 830 64 959 111017 56 94 206 69 309 31 427 668 76 710 73 813 26 947 51 53 112196 283 97 384 513 829 113078 86 164 365 73 79 45 153 604 45 754 78 962 95 114040 128 82 327 429 408 55 92 663 741 818 926 27 115026 150 93 205 43 68 305 502 5 13 83 672 752 84 85 852 116030 47 276 91 812 958 117059 126 64 66 218 39 52 317 71 86 435 90 508 38 48 62 80 780 890 917 85 118012 74 100 64 96 209 67 416 64 760 68 89 95 829 49 74 98 906 97 119220 50 88 314 57 438 577 649 75 87 781 854 69 82 86 932 96 120003 30 96 288 413 581 86 663 791 975 121027 100 17 22 66 307 503 50 78 84 629 59 744 88 856 963 122008 110 13 88 269 380 81 610 49 84 730 801 21 66 901 123014 41 346 555 610 715 814 53 78 935 66 124030 43 55 81 84 100 48 54 69 256 356 92 423 61 539 96 677 99 725 26 50 72 881 922 61 125012 17 110 252 69 86 90 398 560 65 677 80 96 787 801 934 64 126091 101 5 211 84 326 44 510 78 616 32 67 779 127095 143 249 63 307 512 64 68 648 79 750 86 97 958 68 128024 43 66 113 208 9 310 72 536 68 603 69 794 875 919 95 129132 216 65 512 25 619 710 58 84 86 130047 82 110 262 75 97 405 48 558 700 11 74 818 27 49 70 924 25 84 131000 20 43 227 33 50 311 19 45 48 75 568 82 607 13 50 749 805 36 48 68 906 132032 37 41 177 92 275 311 18 28 458 71 89 608 45 809 34 55 906 11 50 133027 81 136 246 71 300 53 59 79 446 64 69 84 93 743 816 950 75 134090 93 110 203 308 45 47 80 86 471 82 595 801 68 84 92 9233 135003 12 73 90 137 79 200 11 323 66 611 984 136028 66 100 51 203 19 21 29 90 408 68 501 20 615 40 814 15 994 137005 44 79 184 305 64 417 61 88 597 604 7 792 850 981 138003 15 16 40 47 52 72 101 273 85 303 28 51 513 39 625 755 818 21 29 90 920 37 68 6 139122 54 89 245 583 682 708 18 24 27 924 140017 63 65 98 265 69 74 407 21 84 565 611 50 51 91 774 76 807 941 141015 80 197 254 56 92 326 48 417 81 538 47 82 611 776 142027 136 50 68 69 217 34 45 372 584 615 21 79 762 851 54 55 929 143013 62 67 407 61 91 526 81 603 44 95 98 762 822 958 62 144035 278 469 546 862 145039 43 213 328 31 61 505 92 621 753 59 73 831 955 146069 84 195 217 309 48 494 504 607 825 952 75 83 147007 68 168 238 357 415 39 533 827 66 84 912 83 148012 41 110 218 329 517 19 54 629 49 90 713 21 25 813 14 905 149051 115 74 76 227 348 72 587 94 716 21 828 79 94 942 80.

150070 74 173 245 48 94 305 22 417 27 73 582 97 644 53 733 63 896 934 151021 53 87 113 272 90 489 506 20 72 725 31 67 910 71 152029 243 317 495 553 98 627 734 817 71 86 153003 20 43 57 103 21 232 300 9 484 505 39 43 59 648 78 719 79 811 938 41 154087 198 200 48 443 70 570 678 755 870 99 155071 153 210 319 54 455 827 905 86 156299 312 403 94 509 78 655 759 806 29 37 97 943 97 157327 48 49 71 406 71 509 40 90 617 753 61 82 859 922 44 158049 91 150 81 250 78 308 54 400 44 46 522 50 606 53 753 57 828 953 159093 123 333 607 893 97 922 75 83 91.

Naczelny organ narodowy

SŁOWO POMORSKIE

w Toruniu

jest czytane przez większość mieszkańców Pomorza! z 15 722

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Dnia 10 września 1932 r.

Aleksander Schubert 2 l. 9 m. 8 d. Stanisław Jackowski, właściciel dorożek konnych, 37 l. Krystyna Przybylczakówna, uczennica szkolna, 8 l. Jan Ciennik, rolnik, 57 l. Roman Kucz, robotnik kolejowy, 32 l. Teresa Gorzelańczykówna pół godziny. Kaziemierz Musielak, robotnik, 29 l. Wanda Musiałówna, bez zawodu, 18 l.

Dnia 12 września 1932 r.

Ernest Basler, handlarz, 58 l. Karol Romanowski, kupiec, 38 l. Antonina Średzińska z d. Czechanowska, wdowa, 76 l. Zygmunt Tabat, uczeń druciarski, 17 lat. Grzegorz Sauer, kontroler Urzędu Skarbowego, 59 l. Zofja Staniewska, robotnica, 72 l. Rozalja Dąbkówna, robotnica, 47 l. Czesław Andrzejewski 3 m. 26 d. Wanda Donżałówna 3 m. 6 d. Bronisława Witosławska z d. Kraszewska, wdowa, 63 l. Albertyna Miśkiewiczówna, bez zawodu, 89 l. Henryk Tomczak, uczeń szkolny, 12 l. Wincenty Mikulski, mechanik, 33 l. Kazimiera Adamska 4 l. 1 m. 23 d. Krystyna Palaczówna 4 l. 7 m. 23 d. Zbigniew Franciszek Nowak 6 m. 17 d. Stefan Marcinowski 1 m. 1 d. Franciszka Maćkowska z d. Krawaczyńska, wdowa, 59 l. Ilza Kweikenbaumówna 1 r. 5 m. 14 d. Janusz Paweł Koplin 3 m. 15 d.

Zabójcza wrzawa miejska

Straty ekonomiczne — Poeta i kogut — Niemiły sąsiad

Pewien profesor angielski wyliczył, że straty ekonomiczne, spowodowane zmniejszeniem się wskutek wrzawy ulicznej zdolności roboczej ludności miejskiej, w samej tylko W. Brytanji, sięgają wielu miljonów funtów tygodniowo. Wynikające zaś z tejże przyczyny różne choroby i wypadki przedwczesnej śmierci, nie dają się zgoła cyfrowo określić. Zdaniem wspomnianego uczonego, nawet w wypadkach, kiedy napozór człowiek zdołał już oswoić się z hałaśliwem otoczeniem, jego system nerwowy w dalszym ciągu podlega szkodliwym wpływom hałasów.

Do najbardziej „zabójczych" odgłosów, poza rozdzierającemi błonki uszne, sygnałami syren i gwizdek samochodowych, uczony angielski zalicza wybijanie godzin przez duże zegary. Ale i „trele" piejącego w wysokiej oktawie koguta, mogą człowieka o wysubtelnionych nerwach, doprowadzić do stanu, graniczącego z obłędem. Albowiem zajść może okoliczność, jak w wypadku z Carlylem: Oto wielki ten poeta, nie mogąc z powodu głośnego zachowywania się koguta, znaleźć w nocy spokoju, poskarżył się właścicielowi domu. Gdy ten zaś, całkiem zresztą słusznie, zaznaczył, że o imputowanem „szanteklerowi" zakłócaniu nocnego spokoju nie może być mowy, gdyż kogut pieje tylko „od czasu do czasu", Carlyle odparł: „Prawda! ale kiedy nie pieje, to ja, leżąc, pozostaję w denerwującem oczekiwaniu jego wrzasku!"

Bicie zegarów szarpie nerwami zwłaszcza osób chorych i skłonnych do bezsenności. Słynną artystkę sceniczną Madame Melbę, goszczącą na występach w mieście Halifax, drażnił w nocy niezmiernie miejscowy zegar ratuszowy, wybijający godziny nietylko bardzo głośno, ale i w dodatku fatalnym dyszkantem. Pani Melba zagroziła przerwaniem swych występów scenicznych, jeżeli władze miejskie nie każą spiżowemu mącicielowi spokoju nocnego, natychmiast zamilknąć. Władze poszły na rękę wielkiej artystce i — odtąd zegar ratuszowy w Halifaxie w nocnej porze milczy dyskretnie.

Bijące zegary wieżowe mają, jak się zdaje, w Anglji wielu wrogów. Pewien hotelista w miasteczku Malvern uskarżał się, że zegar tamtejszej wieży kościelnej, znajdującej się w pobliżu jego zakładu, odstraszał gości hotelowych. Atoli wszelkie zażalenia, wystosowane do kompetentnych czynników, pozostawały bez rezultatu. Aż w końcu, dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności, hotelarzowi udało się pozbyć hałaśliwego sąsiada. Oto postanowiono odrestaurować kościół i celem zebrania potrzebnych funduszów, zwrócono się do ofiarności publicznej. Hotelista, o którym mowa, zobowiązał się pokryć całkowicie koszty odnowienia świątyni z własnej szkatuły, jednak pod warunkiem, że na przebudowanej wieży umieszczony zostanie zegar „milczący". Jak widać, bijące zegary wieżowe, prócz szkód na zdrowiu, mogą przynieść także pewne — ubytki materjalne.

„Z tem wszystkiem byłoby jeszcze pół biedy" — powiada cytowany profesor — „gdyby ludzie zadawalniali się prostem wybijaniem godzin przez zegary. Ale tego im widocznie za mało. Bo w kraju naszym istnieje cały szereg hronometrów, które po wydzwonieniu każdej pełnej godziny, raczą mieszkańców jeszcze w dodatku muzyką dzwonów, t. zw. „carillon'em". Dzwony „grają" przytem zwykle w ten sposób, że właściwej melodji nawet najbardziej wprawne ucho pochwycić nie zdoła. Sądzę, że w dobie krzykliwych głośników radjowych i piekielnych megafonów, należałoby skreślić z porządku dziennego i nocnego cały szereg przeżytków minionych wieków!"

Tak woła, widocznie silnie zdenerwowany, profesor angielski. Kr.

WSZYSCY SIĘ JUŻ PRZEKONALI, że obcasy gumowe marki

„WESTA"

SĄ NAJTRWALSZE I NADAJĄ SIĘ DO WSZYSTKICH MODELI OBUWIA

a przytem są tanie.

Przy zakupnie obcasów gumowych „WESTA", otrzymuje kupujący na miejscu od każdej zakupionej pary. kupon premjowy. Właściciel 6 kuponów otrzymuje bezpłatnie, tytułem premji, 1 parę obcasów „WESTA".

„Wolbrom", Fabryka Wyrobów Gumowych S. A.

Wolbrom, woj. Kieleckie. Pw 4 402-37.28

Groch z grobu Tutankhamena

Nowy rekord: groch, który liczy przeszło 3.000 lat, pochodzi bowiem z grobu króla Tutankhamena, wydaje obfite plony!

Przywiózł go na północ Europy pewien duński profesor, który brał udział w pracach przy wykopaliskach grobu „Króla Tut'a". Kilka sadzonek tego prastarego grochu powędrowało do ogrodu szwedzkiej prowincji Smaaland, gdzie się doskonale udały. Dwa ziarnka z tego zbioru otrzymał C. G. Svenson, emerytowany majster z Ronneby, miasteczka na południowem wybrzeżu Szwecji, i zasiał je w swoim ogródku. Z tego zasiewu uzyskał 202 sztuki. Zasiał ponownie, na wiosnę tego roku, 65 szt., z których wszystkie zakwitły. Łodygi, od 4 do 6 stóp wysokości, mają pełno czerwonych i białych kwiatów. Mieszkańcy małego miasteczka z zaciekawieniem śledzą rozwój „królewskiego grochu".

45 000 pocałunków

Francuski urząd statystyczny obliczył, że kobieta, która jest zamężną od dwudziestu lat i posiada sześcioro dzieci, rozdała niemniej jak 45.000 pocałunków, o ile tylko raz dziennie pocałowała każdego członka rodziny. Dalej obrała 87.000 kilogramów kartofli, zacerowała 10.000 par skarpet i pościeliła 20.200 razy łóżka. Jak widzimy dokonała syzyfowej pracy, której się niestety nie docenia. (wk)

Odkrycie miasta na dnie morza

Człowiek, któremu udało się pokonać atmosferę, dotąd był bezsilny wobec głębi morskiej, zdołając dotrzeć najwyżej do 150 m. wgłąb oceanów. To też ogromne zrobiło wrażenie w całym świecie naukowym, gdy przed dwoma laty badaczowi amerykańskiemu Beebe udało się w jego kuli nurkowej spuścić się na głębokość 400 m do morza. Prace nurkowe jednakże w głębiach tych są niezmiernie utrudnicne i niebezpieczne. Rozwiązanie zagadnienia tego daje do pewnego stopnia wynaleziony przez Amerykanina Hartmana teleskop morski. Przyrząd ten składa się z kuli stalowej umocowanej na stalowych linach, w której pomieszczony jest silny aparat do oświetlania, oraz przyrząd do fotografowania. Zdjęcia przenoszone są zapomocą kabli na pokład statku do aparatu, wykonującego zdjęcia kinematograficzne. Aparat ten umożliwi nam docieranie do największych głębi morskich i zbadanie tajemnic jakie kryje dno oceanów.

Pierwszy przez dr. Hartmana zbudowany aparat, zdolny jest pracować na głębokości 5.000 m. Próby przeprowadzone przez wynalazcę na Morzu Śródziemnem dały zadowalające wyniki. Przy tej sposobności napotkano między Sycylją a wybrzeżem Afryki na ruiny zatopionego miasta.

Gdy przenoszenie obrazów w drodze radjowej zostanie udoskonalone, wówczas każdy właściciel radjoaparatu będzie miał możność oglądać u siebie w domu tajemnicze życie głębi morskiej. WiP.

Na jarmarku sowieckim

Zamiast obręczy żelaznych — puder, perfum i kawa.

Moskiewska „Komsomolskaja Prawda" zamieszcza wyniki ankiety, przeprowadzonej wśród włościan, przybyłych na jarmark do Jarosławia. Wiadomości, otrzymane tą drogą, dają całkowity obraz „handlu kołchoznego". Pewna włościanka przywiozła na rynek mleko i masło. Po sprzedaży tych produktów rozpoczęła poszukiwania w sklepach miejscowych żelaza na obicie kół oraz podkładki pod chomąto. Zamiast tych przedmiotów wszędzie proponowano jej tylko puder, perfumy i kawę. Brak wyrobów żelaznych w Jarosławiu jest tembardziej charakterystyczny, że miasto posiada liczne fabryki metalurgiczne. Inna włościanka uparcie poszukiwała zwykłej soli kuchennej. Okazało się, że w żadnym sklepie, ani też na całym rynku, nie było jednego kilograma soli, nie było zapałek, oliwy, sody do bielizny, farbki, kredy, nafty, dziegciu. Smaru do wozów można było dostać w jednym jedynym straganie, to też trzeba było stać w długiej kolejce. Natomiast sklepy są przepełnione kawą, której włościanie rosyjscy wcale nie piją.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

100 złotych, albo — Parasol zabije Chaima

W Sosnowcu do Chaima Jaskierowicza przyszedł osobnik, uzbrojony w rewolwer. Oświadczył on, że z polecenia Parasola Leona w Dąbrowie ma zabić Jaskierowicza. Osobnik ten zażądał przytem od Jaskierowicza 100 zł., w zamian za co miał odstąpić od zamiaru zabicia go. Po zatrzymaniu okazało się, że jest to wielokrotnie karany przestępca, Alojzy Szaja, zam. w Hajdukach (Górny Śląsk). Odebrano od niego rewolwer systemu „Parabelum", który, jak ustalono, Szaja ukradł szwagrowi swojemu, Tomaszowi Polockowi, zam. przy ul. Kolejowej 6 w Wielkich Hajdukach.

Córeczkę ambasadora ameryk. porwał aferzysta z Dąbrowy

Niedawno głośna była w całym kraju sprawa rzekomego porwania 4-letniej córeczki konsula amerykańskiego w Warszawie, którą jakoby ktoś chciał wykraść, tymczasem okazało się, że bona, zajęta flirtem, nie zwracała uwagi na dziecko, które z parku Ujazdowskiego wyszło na ulicę, a nie mogąc zpowrotem trafić, zaczęło płakać, co zwróciło uwagę posterunkowego, który odprowadził dziewczynkę do domu. Tak, podług pierwszych relacyj miała się przedstawiać cała sprawa, tymczasem obecnie pisma stołeczne donoszą, że istotnie było tam usiłowanie wykradzenia dziecka, zorganizowane przez niejakiego Bronisława Drewniaka. W związku z tem należy przypomnieć, iż ów Bronisław Drewniak jest to typowy kryminalista, pochodzący z Dąbrowy. W swoim czasie pracował on w niektórych pismach prowincjonalnych, skąd za szantaże i oszustwa został wyrzucony. Od tego czasu utrzymywał się wyłącznie z oszustw i naciągania ludzi, a dzięki swej ruchliwości, znany był w całym kraju i wszystkich urzędach śledczych.

Przed kilku laty zjawił się także w Zagłębiu, gdzie ponaciągał sporo osób, poczem wyjechał do innych miejscowości, a ostatnio miał jakoby zorganizować porwanie córeczki konsula amerykańskiego w Warszawie.

Rzecz ciekawa, że Drewniak tak długi czas wymykał się z rąk sprawiedliwości i może ostatnia afera unieszkodliwi na dłuższy czas niesłychanie pomysłowego i przebiegłego aferzystę.

Zdemaskowanie fałszywego lekarza

W Radomiu w niezwykłych okolicznościach wykryto fałszywego lekarza, Wolfa Kiesa z Łodzi, który podawał się za dr. Liebstadta. Przed kilku tygodniami otworzył gabinet lekarski w Radomiu dr. Liebstadt, rzekomo specjalista chorób płucnych i serca. Ponieważ lekarz powiatowy, dr. Marzec nie miał nic przeciwko osiedleniu się Liebstadta w Radomiu, jego gabinet lekarski miał duże powodzenie. W ubiegłą niedzielę lekarz powiatowy dr. Marzec zaprosił Liebstadta na kolację do swego mieszkania. W trakcie rozmowy przy stole okazało się, że Liebstadt nie zna nazwisk profesorów uniwersytetu warszawskiego, na którym rzekomo studjował. Już to wydawało się lekarzowi powiatowemu podejrzane. W czasie dalszej rozmowy okazało się również, że Liebstadt nie posiada podstawowych wiadomości z medycyny. Następnego dnia dr. Marzec zawiadomił policję o swych podejrzeniach, a ta zażądała od Liebstadta dokumentów. Wówczas rzekomy doktor oświadczył, iż dokumenty są w Warszawie.

Sprawa zaczęła być bardzo podejrzana, wobec czego policja przeprowadziła rewizję w mieszkaniu Liebstadta i znalazła mnóstwo różnych podrobionych dokumentów, dyplomów naukowych, kart wizytowych itd. Aresztowany Liebstadt przyznał, że nazywa się Wolf Kies i że ukończył zaledwie 6 klas gimnazjum, a maturę zdawał w Kamieńcu Podolskim w 1922 r. Potem był korepetytorem dzieci dr. Lichtenberga, któremu skradł dyplom lekarski, poczem podrobił dokumenty i w rok później zaczął praktykę lekarską w Ożarowie w pow. Opatowskim. Przez 10 lat w różnych miejscowościach leczył chorych. Zajmował się również akuszerją i miał wspólniczkę akuszerkę w Warszawie. Oszusta oddano władzom sądowym.

Puszcza św. Franciszka

Masyw górski Monte Subasio (1290 m. wysokości), wznoszący się nad Assyżem i ogołocony jeszcze w średniowieczu z puszczy, jaką ongi go pokrywała, zostanie całkowicie zalesiony dzięki staraniom włoskiej milicji leśnej.

Rozpoczęto prace nad zalesieniem w r. 1928, realizując myśl premjera Mussoliniego, który, zwiedzając Assyż powiedział, że największym monumentem, jakiby można wznieść ku czci św. Franciszka byłoby zalesienie góry Subasio. Dotychczas zalesiono 400 ha zboczy systemem tarasowym, dosięgając 975 m. wysokości, częściowo systemem nasiennym, częściowo sadzonkowym, korzystając z roślin odpowiednio zaaklimatyzowanych w zagajnikach.

Zalesianie będzie ukończone w 1935 r., a powstałe lasy będą nosiły nazwę puszczy św. Franciszka.

CHÓR SYKSTYŃSKI w POZNANIU.
Niebywałe zainteresowanie koncertami!!!

Od zamierzchłych czasów Chrześcijaństwa, od pierwszych wieków rozkwitu Rzymu — istnieje przy Stolicy Apostolskiej — Papieski Chór Sykstyński. Od VI wieku nie odbyła się bez jego udziału żadna uroczystość, a mieszkańcy wszystkich krajów świata odwiedzający Rzym nie mają dość słów, aby opisać jego potęgę, jego wspaniałość, aby odtworzyć wrażenie, jakie na lata całe pozostawia w sercach i umysłach.

Chór ten, zjednoczony z chórami Bazylik Papieskich, przybywa do Poznania i wystąpi w mieście naszem trzykrotnie, a to:

w sobotę, 24 września, o godzinie 8 wiecz. i w niedzielę, 25 września, o godz. 4 po poł. i o godz. 8 wiecz.

Koncerty odbędą się w olbrzymiej Hali Reprezentacyjnej P. W. K.

Chór Sykstyński liczy 60 osób i uważany jest za najlepszy Chór świata. Na czele Chóru stoi światowej sławy artysta, wnikliwy znawca muzyki i śpiewu, wysoki dygnitarz kościelny **Monsignore Rafaelo Casimiri.**

Zainteresowanie koncertami Chóru Sykstyńskiego olbrzymie. Już dziś, dwa tygodnie przed koncertem, napływają zgłoszenia po bilety nietylko z Poznania, ale i z całej Wielkopolski. Przedsprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-38. zw 15 888

SPORT

Pięściarstwo

Na zawody międzypaństwowe Polska — Włochy, które odbędą się w niedzielę o godz. 20.30 w cyrku „Olimpja" wyznaczono następującą drużynę reprezentacyjną (w nawiasach dajemy rezerwowych): musza Kazimierski z Warszawy (Górecki ze Śląska); kogucia — Polus Poznań (Spodenkiewicz, Łódź); piórkowa — Rudzki ze Śląska (Goss z Warszawy); lekka — Sipiński z Poznania (Zachlod ze Śląska); półśrednia — Garncarek z Łodzi (Arski z Poznania); średnia — Chmielewski z Łodzi (Karpiński z Warszawy); półciężka — Wystrach ze Śląska (Wurm z Łodzi); ciężka — Konarzewski z Łodzi (Wocka ze Śląska). Przedsprzedaż biletów w firmie „Camera" ul. Ratajczaka 3.

Tennis

Porażka Cocheta. W finale mistrzostw St. Zjednoczonych w Forest Hill, Vines pokonał po raz drugi w tym roku znakomitego Francuza 6:4, 6:4, 6:4 w obecności 16 tys. widzów. Walkę prowadzono w tak szalonem tempie, że chwilami nie można było podążać wzrokiem za piłką, a Cochet oświadczył po meczu iż jak żyje nie grał jeszcze w tak zawrotnem tempie. Cochet tylko raz prowadził w pierwszym secie przy stanie 3:2. Entuzjazm publiczności z powodu zwycięstwa Vinesa był nieopisany.

Wioślarstwo

Pierwsze zawody kajakowe o mistrzostwo Poznania. W niedzielę organizuje miejski komitet w. f. i p. w. przy współpracy Harc. Druż. Wilków Morskich pierwsze zawody kajakowe o mistrzostwo Poznania dla zrzeszeń kajakowych m. Poznania oraz niestowarzyszonych zwolenników sportu kajakowego. Prócz biegów na 1.000 i 10.000 m. kajaków sztywnych 1 i 2-osobowych przewidziano również w programie bieg na 10.000 m. dla składaków 2 osob. oraz zespołowy pokaz zręczności w jeździe na kajakach. Zgłoszenia przyjmuje Wydział Wychowania Fizycznego — Dom Administracyjny Stadjonu Miejskiego — do piątku godz .19. Niestowarzyszeni winni przy zgłoszeniu uiścić opłatę w wysokości 50 gr. od kajaku oraz okazać się świadectwem stwierdzającem umiejętności pływania. Prezesi poszczególnych zrzeszeń również zgłosić winni do zawodów tylko pływaków.

TABLETKI [COMPRIMÉS] i SÓL VICHY-ETAT

Zawierają skoncentrowaną naturalną SÓL VICHY zastępują naturalną WODĘ VICHY

ZWRACAJCIE UWAGĘ NA ZNAK VICHY-ETAT

UNIKAJCIE BEZWARTOŚCIOWYCH NAŚLADOWNICTW

Prom przewozowy, na którym w ostatnich dniach w czasie eksplozji w Nowym Jorku zginęło 40 osób.

Enrico Mainardi i Bronisław Wolfstal

na drugim koncercie symfonicznym

Następny koncert Orkiestry Symfonicznej odbędzie się w niedzielę dnia 18 września o godz. 20 w Teatrze Wielkim Koncert ten zapowiada się pod każdym względem znakomicie Świetny wiolonczelista Enrico Mainardi, który od lat słynie jako jeden z najlepszych wiolonczelistów, wystąpi na niedzielnym koncercie jako solista i odegra piękny koncert B-dur Boccheriniego.

Dyrygentem koncertu jest znakomity i dobrze u nas znany prof. Bronisław Wolfstal z Warszawy. Koncerty pod dyrekcją Wolfstala cieszyły się w ubiegłym sezonie bardzo liczną frekwencją, to też spodziewać należy się, że w niedzielę widownia Teatru Wielkiego zapełni się do ostatniego miejsca.

Przedsprzedaż biletów już się rozpoczęła w firmie A. Szrejbrowski, ul. Gwarna 20, po cenach popularnych.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Środa, dnia 14 września 1932 r.

Poznań (335 m) godz **12.10** (Warszawa); godz **13.05** koncert gramof.; godz **14.00** notowania giełdy; godz **14.30** kwadrans Tow Ziemianek Wielkopolskich; godzina **17.00** (W); godz **18.00** (W); godz **18.20** pogadanka z dziećmi „Wujcia Czesia"; godz. **18.45** płyty gramof.; godz **19.00** „Myśl filozoficzna epoki renesansu" (II); godz **19.35** (W); godz **19.45** płyty gramof.; godz **19.58** sygnał czasu; godz **20.00** koncert wieczorny (tr z Warszawy); godz. **21.50** (W); godz. **21.55** sygnał czasu — komunikaty; godz. **22.15** muzyka taneczna z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. **12.45** muzyka z płyt; godz **13.35** muzyka z płyt; godzina **15.10** muzyka z płyt; godz **13.30** kronika harcerska; godz **15.35** chwilka morska i kolonjalna; godz **15.40** pogawędka dla dzieci starszych pt. „Słoneczko dla nas pracuje" pióra dr Feliksa Burdeckiego; godz. **15.53** „Zagadki i szarady" podyktuje p H Ładosz; godz **16.05** muzyka z płyt; godz **16.40** „Skrzynka pocztowa"; godz. **17.00** koncert popołudniowy w wyk. orkiestry „Polskiego Radja" pod dyr. Józefa Ozimińskiego; godz. **18.00** „Rola Chin w kryzysie światowym" — wygł prof. Jan Jaworski; godz **18.20** muzyka taneczna; godz. **19.35** prasowy dziennik radjowy; godz. **19.45** „Skrzynka pocztowa rolnicza"; godz **20.00** piosenki w wykonaniu chóru Warsa; godz. **20.35** kwadrans literacki A. Sygietyńskiego pt „Wywłaszczona"; godz **20.50** recital skrzypcowy Bronisława Gimpla — przy fortep. p. Karol Gimpel; godz. **21.50** dodatek do prasowego dziennika radjowego; godz **22.00** muzyka taneczna; godz **22.25** odczyt w języku francuskim pt. „Polski Louvre i polski Wersal" — wygł p J. Piotrowski (tr ze Lwowa); godz **22.40** wiadomości sportowe; godz. **22.50** muzyka taneczna.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) koncert z Wiednia utworów Lannera, Straussa i Ziehrera, 21 30 koncert wokalny; **Budapeszt** (550 m) 20.00 koncert solistów, 22.00 muzyka taneczna, 23.00 ork cygańska; **Praga** (488 m) 19.30 „Tajemnica" op. Smetany; **Rzym** (441 m) 20.45 „Marion Deforme" op. Ponchielliego i „Silvano" Mascagniego.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Chór męski przy kościele św. Florjana na Jeżycach** przyjmuje nowych członków na lekcjach śpiewu, odbywających się we wtorki i piątki o godz 20.

— **Tow. Przemysłowców w Jeżycach.** Plenarne zebranie odbędzie się w środę 14 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jaszyka, ul. Kraszewskiego 16

— **Tow. Młodych Przemysłowców (Wydział szewski).** Zebranie wydziału odbędzie się w czwartek 15 bm o godz. 20 w lokalu p. Świtalskiego. Podgórna 13.

— **Klub Towarzyski „Vita".** I schadzka powakacyjna odbędzie się w czwartek 15 bm o godz 20 w lokalu „Pod Strzechą", plac Wolności 7.

— **Sekcja Sceniczna Tow. św. Władysława Poznań - Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 14 bm o godzinie 19.30 na salce druha Grotowskiego przy Dolnej Wildzie.

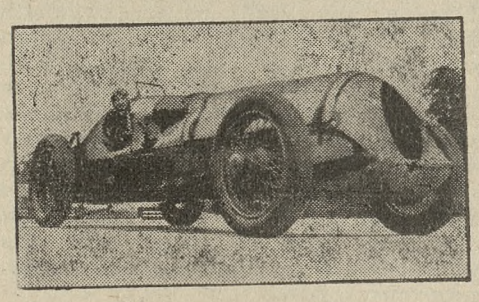

Wytrwałą zawodniczką jest mrs. Tom Wisdom, bo przeprowadziła swój udział w kobiecych wyścigach automobilowych mimo początkowej opozycji komitetu, który twierdził, że tak potężnej maszyny nie jest w stanie kierować słaba dłoń kobieca.

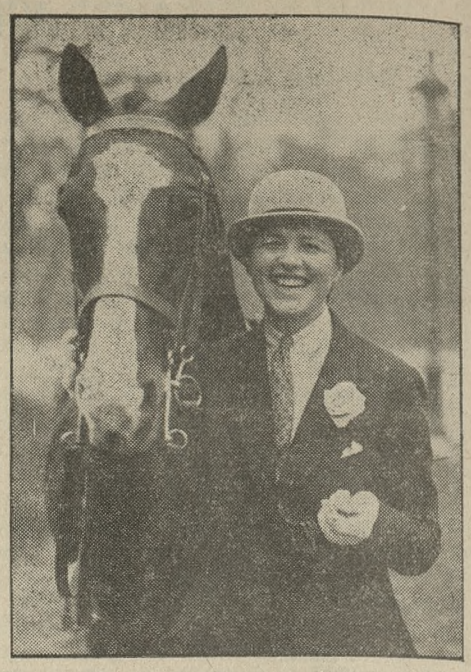

Słynna nowoczesna amazonka, Rachel Dorange która można niemal powiedzieć konno zjeździła Europę, chciała pozbawić się życia, zażywając w Cannes weronalu.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: B G. w pewnej intencji 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 250 zł.

Na chleb św. Antoniego: Janowska 5 zł; — I H procent od pensji 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 174 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 12 września 1932 r zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, teściowa i babcia, ś. p.

Bronisława Witosławska

z domu **Kraszewska**

przeżywszy lat 63. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 14 b m., o godzinie 17.30, z kostnicy cmentarza parafjalnego Bożego Ciała na Dębcu.

W ciężkim smutku pogrążona

zw 15 887 **rodzina.**

Dnia 11 września 1932 r., o godz. 15.30, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich, cierpliwie znoszonych cierpieniach, nasza najdroższa matka, teściowa, babka, siostra, bratowa, ś. p.

z Czechanowskich

Antonina Średzińska

przeżywszy lat 76. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 14 b. m., o godz. 4.15 po południu z kaplicy cmentarnej św Marcina przy ul Bukowskiej. Msza św żałobna za spokój duszy Zmarłej odbędzie się w czwartek, dnia 15 b. m., o godz. 8-mej, w kościele św. Marcina.

W ciężkim smutku pogrążeni

dzieci, wnuki i rodzina.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Poznań, Bydgoszcz, Mchy. zw 15 892

Dnia 11 b. m. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Rozalja Dąbkówna

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 14 b. m., o godz. 4-tej, z kostnicy szpitala miejskiego na stary cmentarz św. Jana.

Tow. „Pielgrzym" pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu.

Wypadek 227 zw 15 890/91

KINO RENAISSANCE

ul. Kantaka 8/9.

Dziś i dni następne sensacyjno morski film p. t.

Tajniki San-Francisco

Nadprogram dwa dodatki.

Pw 4 403-37.49

Piasek, gruzę, i szlakę

można złożyć na mój teren przy ulicy Raczyńskich 5/8, przy Bramie Dębińskiej.

Leon Żurowski.

Pw 4 397-37.44

Ubikacyj

parterowych dużych, jasnych, **poszukuję** Oferty Kurjer Pozn. **zw 15 886**

Dnia 12 września 1932 r., w nocy o godz. 2.30, rozstała się z tym światem, opatrzona św. Sakramentami, ś. p.

Stanisława z Katerlów Swinarska

w wieku 77 lat. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 15 b. m., o godz. 3.30 po południu z Zakładu SS. Miłosierdzia na stary cmentarz.

Gostyń, dnia 13. 9. 1932. W imieniu stroskanej rodziny

Sabina Jankiewiczowa z bratem i siostrami.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się. nw 5 360

10 TANICH DNI

przyniosą radość i zadowolenie każdemu, kto z nich skorzysta — wybór w wszystkich działach olbrzymi a ceny wprost nie do uwierzenia niskie.

Oto kilka przykładów:

Flanelka deseniowa na suknie i bluzeczki	mtr.	95 gr.
Popelina półwełn. na suknie	„	1,65
Popelina czysta wełn.	„	2,40
Georgetta wełn. w wszystkich kolorach	„	3,75
Szermelina czysta wełn.	„	3,75
Georgetta jedwabna	„	3,75
Materjały płaszczowe dobry gat.	„	4,50
Georgetta wełn. na płaszcze 140 ctm.	„	8,50
Czesanka ubraniowa	od	12,50
Materjały płaszczowe zimowe	„	5,50

UWAGA: Kto na anons powyższy się odwoła, a zakupi powyżej zł 50,— otrzyma **darmo** 4 mtr. flanelki deseniowej na porannik.

R. & C. KACZMAREK

Poznań, ulica Nowa 3. dw 1 151/2

Duży skład

w śródmieściu, z piwnicą, 2-ma pokojami i garażem, **zaraz do wynajęcia.** Oferty Kurjer Pozn. pod **zw 15 885**

Otworzyłem

kancelarję adwokacką

w Poznaniu przy ul. 27 Grudnia 3, I.

(naprzeciw policj), telefon 50—25

Godziny biurowe 9—1 i 4—6, w sobotę 9—2.

Henryk Jesse,

zw 15 877 *adwokat.*

Nowowynalezione anodówki

60% trwalsze. Bezwzględnie czystszy odbiór. 120 voltowe wskazują znacznie więcej — kosztują 11,90 zł. Na prowincję za zaliczeniem poczt. 14,40. zw 15 884

„DEWON", Poznań, Składowa 5/7.

Uczeń

z odpowiedniem wykształceniem, język niemiecki pożądany, **potrzebny zaraz.**

Drogeria „Monopol", ul. Szkolna 6.

Pw 4 405-37.48

SZKOŁA KOSMETYCZNA

STEFANA ARTYMINSKIEGO Warszawa, Nowy-Swiat 26, tel. 606-42

dająca prawo otwarcia gabinetu kosmetycznego, przyjmuje zapisy słuchaczek-y. Początek zajęć 25 września. Wszechstronne nauczanie kosmetyki metodą własną, paryską, angielską, wiedeńską. Gabinet, laboratorjum kosmetyczne, bibljoteka. Zajęcia praktyczne codziennie. Wykładają wybitni specjaliści lekarze. Specjalny kurs chemji kosmetycznej dla kosmetyczek. Niezamożnym ulgi. Przyjezdnym ułatwienia mieszkaniowe. Programy, prospekty bezpłatnie. **Kierownik Szkoły Dr. Borkowski.** nw 5 356

Ogłoszenie

Magistrat m. Łodzi ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę

6000 tonn regularnej kostki granitowej

Warunki ogólne i techniczne, wzór oferty i umowy otrzymać można w Wydziale Budownictwa — Plac Wolności nr. 14, II. piętro, pokój nr. 36 w godz. od 9-ej do 12-ej.

Oferty z oznaczeniem ceny jednej tonny kostki granitowej z dołączeniem próbki składać należy w pokoju nr. 36 do dnia 23 września 1932 roku godz. 12 min. 30 w kopertach podwójnych, zapieczętowanych i zalakowanych z napisem: „Oferta do przetargu na dostawę kostki granitowej" z podaniem nazwy i adresu oferującej firmy.

Koperta wewnętrzna winna zawierać ofertę, podpisane warunki ogólne i techniczne oraz wzór umowy, zewnętrzna zaś dowód złożenia wadjum do depozytu Magistratu m. Łodzi.

Wadjum w wysokości 3% oferowanej sumy może być złożone w gotówce, bądź też w wartościach wymienionych w warunkach ogólnych przetargu.

Oferty mogą być składane na całość dostawy względnie jej część, lecz nie mniejszą niż 2000 ton.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 23 września 1932 roku o godzinie 12 min. 45 w pokoju nr. 42.

Magistrat zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, jak również prawo nieprzyjęcia żadnej oferty. dw 1146

Oferty nieodpowiadające warunkom przetargu lub złożone po terminie rozpatrywane nie będą.

Łódź, dnia 13 września 1932 roku. **Magistrat m. Łodzi.**

Wróciłem

Dr. med. S. Salkowski

lekarz specjalista w chorobach wewnętrznych

Piekary 6.

Tel. 15-66 **Tel. 15—66**

Godziny przyjęć: 10—12 i 4—6.

Pw 4 398 37.42

Rzadka okazja!

Pięć par srebrnych alaska lisów

z hodowli Freudentaler, ewtl. parami, bardzo korzystnie z powodu przeprowadzki do sprzedania. Lisy są najlepszego pochodzenia bardzo dobrze rozmnażające się i mogą za przystępnem wynagrodzeniem pozostać w farmie. — Ewentualni reflektanci mogą za poprzedniem piśmiennem powiadomieniem oglądać lisy zgłaszając się pod adresem: zw 15 883

J. SCHAUER, Zoppoty,

Eisenhardtstrasse 25 prtr.

Prawnik poszukuje wzamian **za stałą pomoc w administracji domów** dwa względnie jeden

niekrępujący POKÓJ umeblowany.

Oferty do Kurjera Poznańsk. pod **zw 15 881**

Narzędzia kowalskie

sprzedam zaraz tanio z powodu wyjazdu. Oferty Oredownik zd 98 918

Uwaga!

Sprzedaje się **w Gdańsku,** na nadzwyczajnie dogodnych warunkach kompletne

urządzenie fabryki laków i farb

Można także całą nieruchomość z domem mieszkaniowym i biurowym pp., gotową do natychmiastowego wprowadzenia w ruch tanio nabyć lub też wziąć w dzierżawę. Poważni reflektanci otrzymają dokładną informację. Zapytania proszę kierować u **E. & C. Koerner, Danzig — Langfuhr, Pommersche Strasse 21.**

Tw 316

LOKAL

obszerny, z mieszkaniem, w najlepszem położeniu, nadający się na każde przedsiębiorstwo, szczególnie na skład bławatów i towarów krótkich, **zaraz do wynajęcia.** Łaskawe zgłoszenia przyjmuje

Teodozja Balińska,

zw 15 889 **Strzelno, św. Ducha.**

UCHWAŁA. W sprawie postępowania układowego, wdrożonego na wniosek kupca Eligjusza Ławeckiego, właściciela firmy **Dom Konfekcyjny w Wolsztynie,** zwołuje się w myśl § 49 i nast. rozp. o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. Rz. P. nr. 27 poz. 244) ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień 24 września 1932 r., o godz. 10-tej, w niżej podpisanym Sądzie, pokój nr. 8. Równocześnie przedłuża się odroczenie wypłat o dalsze trzy miesiące, t. j. do 3 grudnia 1932 r. Wolsztyn, dnia 27 sierpnia 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 5 107

W środę, 14 b. m., o godz. 11 przed południem, sprzedam najwięcej dającemu za gotówkę w firmie „Express", Małe Garbary 5:

większą ilość sukien damskich i dziec., bielizny tryk. i wełn. oraz pończoszek dziec. nw 5 153

Dawid, komornik sąd. Śniadeckich 26.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Sypialnie
dębowe materacami 330; jadalnie dębowe 390; kuchnie 100. Gwarancja. Fabryka Mebli, Rynek Śródecki telefon 19-59. zdw 94 257/8

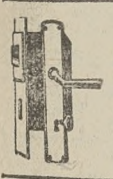

Okucia
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wewiór — Poznań, św Marcin 34 Specjalny skład okuć telefon 34-31. dw 542/3

Fryzjerskie
urządzenie dwie osoby sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 909/10

Futro
karakułowe, długie, najlepszy gatunek 800 sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 207

Powózka
półkryta w bardzo dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia w firmie L. Kapela, Poznań, Wrocławska 18. zdw 99 083

Gospodarstwo!
95 mórg buraczana, zabudowania masyw. dom 5 pokoi, inwentarz kompletny całkowite żniwa przy Poznaniu, dworcu. Cena handlowa 33 000, wpłaty 20 000.— Petz Grobla 22. zdw 99 041/42

Dom
rodzaj willi, 8 ubikacyj morga ogrodu, nowa, wolna od podatku przy Poznaniu. Cena 12 000, wpłaty 8 000.— Petz, Grobla 22. zdw 99 039/40

Restauracja
z pełnym wyszynkiem kompletn. urządzeniem i dwupokojowem obszernem mieszkaniem w śródmieściu Poznania natychmiast na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 294

Lokomobilę
firmy Wolf gruntownie wyremontowaną z kondenzacją, o mocy normalnej 65 K. M. sprzeda natychmiast Elektrownia, Pleszew Wlkp. dw 1 126

Zbiór
monet, figurki artystyczne z bronzu sprzedam tanio. Matejki 55, lewo. zdw 97 727

„Antyki"
meble używane sprzedaje kupuje Wielkie Garbary 39 Pw 4171-56.452

Gramofony-Mechanizmy
Reparacje
najtaniej F. Baloń Woźna 12. — Płyty gramofonowe — nowe od 95 groszy Pw 4 164 36.9

Od 25 groszy
Największy wybór parcel. Kredyt Budowa DEKAHA Marcinkowskiego 13. zdw 98 685

Parcelę
ładną 7 500 lub zamienię na limuzynę z dopłatą. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 448

Dobry żwir
przy szosie tanio do oddania. — Zgłoszenia Szyszczyński, Ławica 3 p. lotn. koszary. zdw 98 602

Restaurację
tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 98 732

Sprzedam
aptekę realną na Pomorzu. — Gdzie? wskaże Kurjer Pozn. zdw 96 247

Meble
tanio wprost z składnicy poleca K. Bakoś, ul. Wenecjańska 1, Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdw 97 777

Sypialnie
najtaniej kupisz (dogodnie) stolarni. Kwiatowa 6. zdw 98 137

Jadalkę
sprzedam okazyjnie. Zakład stolarski Grobla 6. zdw 98 200

Kino
na prowincji tanio sprzedam. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 382

Chcesz kupić? sprzedać lub oddać w komis meble używane?
załatwisz najlepiej w firmie Poznański Dom Komisowy Poznań Dominikańska 3, tel 2442. Pw 4 166 36.14

Nowy
Dom Komisowy, Woźna 16, sprzedaje i kupuje meble używane, garderobę, różne inne przedmioty. Pw 4 165 56.431

Maszyny do pisania
dobre okazyjne z gwarancją od zł 80 nowe od zł 550 również zamiana naprawę oraz części oferuje Skórą i S-ka Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23. Pw 3 562-31.47

Drzewka i krzewy owocowe
ozdobne oraz róże po cenach zniżonych. Szkółki Drzew A. J. Jeske Jelonek poczta stacja kolej. Złotniki k. Poznania. Telefon 3. Cenniki na żądanie. Dojazd autobusami z ul Szyperskiej w kierunku Obornik P 3 569-33.4

Koszule
kolorowe, białe po cenach fabrycznych. Cegłowski. Pocztowa 5 nw 5 084

Kapelusze
największy wybór najniższe ceny. Cegłowski Pocztowa 5. nw 5 086

Szkatuła srebra stołowego
12 osobowa 650.— taca srebrna ciężka 800.—; taca mahoniowa 150.— sztuciec 6 osobowy 260.—; cukiernica srebrna 80.—; żardiniera srebrna 350.—; serwis niklowy 60 —; lichtarze srebrne 80.—; wybór różnych sreber tanio poleca Antoni Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 4351-36.68

Sprzedam
lampę kwarcową okrągłą. Wiadomość: Radomsko ul. Długa 13. Doktorowa Stanisławska. zdw 97 224

Sypialnie
sprzedaje najtaniej — Stolarnia Rybaki 15 nw 4 147/8

Powielacz
Gastetnera tanio sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdw 99 283

Majątki
folwarki, resztówki, gospodarstwa 62 68 80 105 120 150, 160 225 250 262 300 320 332, 375 386 390 410 425 456 485, 500 515 520 524 563 600 630 634, 664 668 680 704 752 800 850, 900 913 1407 1530 1600 1720 1960, 3300 10 084 22 000 mórg jakoteż młyny cegielnie kamienice wille poleca na sprzedaż. Derfert, Bydgoszcz, Św. Trójcy 15, telefon 1400. nw 5 361

Pianino
czarne krzyżowe na sprzedaż. — Skarbowa 4, mieszkanie 4. zdw 99 130

Piekarnia
w pełnym biegu zaraz korzystnie do odstąpienia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 217

Wózek
dziecięcy sprzedam. Graniczna 12, m. 17. zdw 98 995

Rakietę
tanio sprzedam. Noskowskiego 4. zdw 99 225

Sprzedam
pająk elektr. i serwis tanio. — Skarbowa 15 m. 21. zdw 99 188

Sprzedam
korzystnie z powodu przeprowadzki bibljotekę garnitur pluszowy antyczny lampę elektryczną. Rzeczypospolitej 6 Mann. zdw 99 162

Futro
Sealowe za 150 zł na sprzedaż. — Kraszewskiego 11, I. p., lewo. zdw 99 224

1,90
Bemberga pończochy
z prawdziwym szewkiem; Bemberg złoty 2.65; macco od 0.50; Fildeccose 1.85; rękawiczki modne kremowe 1.35; skórzane 2.50; kozłowe 3.50; sweterki dziecięce od 1.90; damskie modne od 5.90; męskie pullowery od 2.85; berety 1.00 modne włochate 1.35; bielizna fartuszki szkolne teki torebki, parasole największy wybór, najtaniej — Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw ul Wodnej zdw 99 189

Wyprawę
kompletną, pierwszorzędną nieużywaną porcelanę, kryształy, bieliznę stołową sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 260

Pianino
Zimmermann, Lipsk jak nowe, sprzedam. Rynek Jeżycki 3 mieszkanie 3. zdw 99 184

Komplet
narzędzi kowalskich sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 306

Samochód
Fiat typ 509 bardzo ekonomiczny, czteroosobowy sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 261

270
mórg folwark osobno położony, dobra ziemia, blisko Poznania, I. klasy zabudowania, cena 90 000 sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 99 258

Sarenka
oswojona, Stelmachowska Puszczykowo, Podleśna 20. zdw 99 252

Jadalnia
stylowa, polerowana bardzo tanio, Stolarnia Bukowska 9. zdw 99 249

Skład
kolonjalny w dobrem położeniu na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański zdw 99 243

Krawaty
olbrzymi wybór, bajecznie tanio. Cegłowski, Pocztowa 5 nw 5 085

Piece
kuchenki kaflowe przenośne tanio poleca Milich, Dolna Wilda 21. zdw 98 962

Rower
chłopięcy sprzedam tanio. Św. Marcin 62 m. 12. zdw 98 991

Skład
kolonjalny z mieszkaniem, maglem, z towarem, dobra egzystencja, z powodu zmiany branży na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 834

Zamienię
kolonjalkę na większe mieszkanie Adres Kurjer Poznański zdw 98 763

Fiat 503
Essex Rugby limuzyny, Reklamówka dla podróżującego oraz inne samochody sprzeda i przyjmuje „Komisowy Autopark", Przemysłowa, narożnik Jakóba Wujka. Telefon 66-61 zdw 99 101

Prasę
do złocenia lub sztancowania marki „Krause" 54/40, nową sprzedam okazyjnie. Szostak, Kraków Anny 1. nw 5 355

Fortepian
tanio sprzedam. Staszica 26, m. 6 zdw 99 110

Krochmalnię
całkowicie urządzona z maszyną parową pod Warszawą przy samej stacji Dębe Wielkie tanio sprzedam, wydzierżawię Warszawa Przyokopowa 43 tel. 64 796. nw 5 321

Skład
kolonjalny z towarem maglem, pokój nadający się dla początku jacych dobrze prosperujący bez ryzyka za gotówkę na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański zdw 98 866

Harmonjum
(Kotykiewicz) tanio sprzedam. Kraszewskiego 13, m. 5. zdw 99 106

Dom, chlew, stodółka
masywne 8 mórg żytniej przy mieście prywatne — 4 000 wpłaty 3 000. Nowak Kramarska 15. zdw 98 242

Kanapę
okazyjnie sprzedam. Wierzbięcice 48, m. 13. zdw 98 867

Kiosk
tanio sprzedam. Strzelecka 15. zdw 98 856

Bernardyny
2½ miesięczne sprzedam. Restauracja, Matejki 56. zdw 98 852

Dom odpowiedni dla emerytów
z ogrodem uroczo położony nad jeziorem rogozińskiem, składający się 3 mieszkań 5 4 i 3 pokoje ładny ogród owocowy tanio sprzedam. Widelicki Rogoźno Wlkp. zdw 98 845

Dobrze
utrzymana damska maszyna do szycia na sprzedaż. Zgłoszenia Klimczak, Wały Zygmunta Augusta 2, mieszkanie 23 (podwórze). zdw 98 899

Skład
urządzeniem, 2 pokoje kuchnia 2 500 i towar wedle ugody. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 99 060

Skład
z urządzeniem na dogodnych warunkach odstąpię. Bartkowiak, Plac Sapieżyński 6. zdw 99 149

Kolonjalkę
dobrze zaprowadzoną urządzeniem i towarem sprzedam tanio. Wodna 22 I ptr. m. 8. rw 3 138

Wannę kąpielową
z piecem sprzedam okazyjnie. — Nowy Dom Komisowy Woźna 16 rw 3 132

Singera
damska (okrągłe). Szyperska 3, mieszkanie 3 zdw 99 230

Skład
kolonjalny, mieszkaniem, maglem towarem 2 600, czynsz 70 zł. sprzedam Jewasiński, Długa 8, parter. zdw 99 290

Wózek
dziecięcy, składany, modny tanio sprzedam. Mostowa 17, m. 6. zdw 99 267

Dom
przy Poznaniu, 7 ubikacyj ogrodem 7 000 złotych, wpłaty 2 000.— Bloch, Poznań Długa 5. zdw 99 135

Najsolidniej Najkorzystniej Najlepiej Najtaniej
Porcelanę — Szkło — Alpakę — Noże widelce — Wyprawy — Prezenty kupuje się tylko wprost Wroniecka 24 podwórze Hurtownia Porcelany. zdw 99 226

Parcele
budowlane w Puszczykówku obok dworca. Zgłoszenia Puszczykówko 60. zdw 99 140

Jadalnie
używaną sprzedam. Kochanowskiego 23 m 5. zdw 99 020

5 KUPNA

Rower
dobry kupię Oferty Kurjer Poznański zdw 99 092

Gospodarstwo
z ogrodem owocowym w okolicy Poznania kupię. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Oredownik zd 99 270

Kompletne pokoje
jadalnie sypialnie gabinety kluby skórze gobelinie pianina saloniki dywany kilimy oraz inne przedmioty kupuje płaci dobre ceny Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3 telefon 2442. Pw 4 361-36 95

Pendlówkę
mocną dla piły 1 000 — 1 300 średnicy kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 98 903

Kupię
białe meble dla córki. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 904

Kolonjalkę
kupię. Pośrednictwo wykluczone. Oferty Kurjer Pozn. zdw 98 938

Kupię
2 taczki żelazne do piasku używane. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 98 838

Kupię
używane narzędzia lekarskie dobrze utrzymane. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 850

Rower
używany kupię. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego rw 3 140

Maszynę
do szycia kupi Cichocka. Skryta 10 mieszkanie 8. rw 3 136

Betoniarkę
w bardzo dobrym stanie pojemności 300 litrów kupię. Oferty pod „Betoniarka", Kurjer Poznański Gdynia. nw 5 359

Poszukuję
składu kolonjalnego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 082

Dom
lub gospodarstwo przedmieście do 20 000 gotówka od właściciela kupię. Oferty Kurjer Poznański rw 3 148

6 KAMIENICE

Kupię
mniejszy dom Jeżyce — Łazarz lub Wilda Kościan Poznańska 49 W. Bartkowiak. zdw 98 994

Willa
z ogrodem owocowym w Puszczykówku na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 99 141

Poszukuję
administracji domu lub majątku mogę prowadzić wszelkie sprawy tak sądowe jak również administracyjne. Wiadomość Kurjer Poznański zdw 98 906

Willę
wielkopańską 16 pokojową przy Teatrze wpłaty 40 000 sprzedam. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 935

Bydgoszcz
Kto chce kupić dom w centrum Bydgoszczy może nabyć z ustępstwem sumę hipoteczną 6 500 dolarów, lokowaną na pierwszem miejscu. Lupiński, Bydgoszcz ul. Gdańska 78. nw 5321

Kamienica
centrum dochód 16 000 cena 125 tys., wpłaty 80 000. Petz Grobla 22. telefon 29-45. zdw 99 043

Domek
Górczyn, mieszkaniem, stajnią, ogrodem sprzedam lub wydzierżawię. Górna Wilda 96 Murawski. zdw 99 247/8

Dom
w Poznaniu dochód roczny 4 900. wpł. podług ugody. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 99 022

Kupię dom
w Poznaniu, solidnej budowy, dobrze położony, wpłacę 60 tys., reszta ratami amortyzacyjnemi. Oferty z ceną i opisem pod „Mieszkania 3 do 5 pokojowe" do Biura Ogłoszeń „Par", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 4 210 62.361

Kamienicę
komfortową, centrum Poznania, 3 i 5 pokojowe mieszkania za 150 tys. zł bez hipotek do sprzedania Agenci wykluczeni. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 99 282

Kamienicę
idealną połowę sprzedam przyjmę parcelę lub hipotekę wartości 20 000. — Dutkiewicz, Poznań, Chwaliszewo 70. zdw 99 111

Willę
komfortową przy tramwaju — sprzedam za 50 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 450

Kamienica
4-piętrowa, komfortowa, dochód 11 700 cena 110 000 wpłaty 60 000. Tomczak, Wierzbiecice 31. zdw 99 108

7 PIENIĄDZ

45 funtów
angielskich w złocie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 977

Wspólnika
poszukuję z gotówką do 1 000 zł i gwarancję do 3 000 zł najchętniej szofera. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 947

6 000
na I. hipotekę wypożycze. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 944

Zł 15 000
pożyczki hipotecznej poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 312

Pożyczki
2 500—3 000 zł poszukuje dobrze prosperujący interes za gwarancją hipoteczną. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 99 195

8 DO WYNAJĘCIA

Dwupokojowe
kuchnia wolne dzierżawa zgóry wskaże Metelski, Szewska 11 m. 9. zdw 99 090/1

Dwa garaże i warsztat
z kanałami wydzierżawię korzystnie. Garaże Polonia, Drużbackiej 2, park Wilsona. zdw 98 194

Mieszkanie komfortowe
4 pokojowe z meblami do odstąpienia. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 98 606

4 pokoje
kuchnia, II., front w centrum w nowo odbudowanym domu zaraz do wynajęcia, wolne od podatku. Wojciechowski, Stawna 13. Pw 4 363-56.468

Mieszkanie
3 pokojowe czynsz miesięczny. Żądaną gwarancja regularnej zapłaty. Burzyńska, Palacza 70. zdw 98 959

2 pokoje
kuchnia zaraz. Czynsz 100 miesięcznie. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 98 842

Mieszkanie
trzypokojowe Osiedle ogród. — czynsz miesięczny od gospodarza Informacje: Kossmann, Fredry 6, telefon 32-13. zdw 98 829

2
pokoje kuchnia zaraz do wynajęcia. Bliższe wiadomości: Łąkowa 13 mieszkanie 29, godz. 3—6. zdw 98 879

4 pokoje
śródmieście odnowione. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 027

Pięciopokojowe
II. komfort, od właściciela Zgłoszenia: Chełmońskiego 8, m. 8. zdw 99 031

Pięciopokojowe
mieszkanie w śródmieściu wydzierżawię zaraz przy ruchliwej ulicy na biura dla lekarza, adwokata. Komorne tylko 175.— zł. Zgłoszenia Hildebrandt, St. Rynek 73/74. rw 3 133

Mieszkanie
komfortowe 4 pokoje z tarasem i balkonami. Willa. I. piętro ulica Grunwaldzka 40. zdw 98 364

5 pokojowe
wyremontowane. I piętro. Długa 3 m. 9. dw 1 148

3 pokoje
i kuchnia, całkowicie dobrze umeblowane do wydzierżawienia. Adres wskaże „Par", Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 4 401-37.41

Mieszkanie
dwupokojowe, wygody nowy dom ogrodowy czynsz naprzód. Gospodarz Dąbrowskiego 4. zdw 99 151

Słoneczne
komfortowe 3 pokoje i kuchnia, na I. ptr. 10 min do tramwaju do wynajęcia. Poznań, Dębiec, Makowa 12. zdw 99 222

Trzypokojowe
łazienka czynsz 65 złotych, dwupokojowe kuchnia, czynsz miesięczny wynajmie. „Pawilon", Marsz Focha 15. zdw 99 302

3 pokojowe
z łazienką Wilda za czynsz roczny 1 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 272

Piękne
trzypokojowe Sołacz czynsz naprzód tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 169

2 pokoje na biuro
lub na pomieszkanie ul. Młyńska z telefonem centralne ogrzewanie oddam zaraz Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 158

3 pokoje
front z meblami oddam centrum poważnemu reflektantowi Oferty Kurjer Poznański zdw 99 255

Pokój
duży wtem kuchnia św. Marcin. Zgłoszenia Sołtysiak Prusa 18. zdw 99 075

9 SZUKA MIESZK.

Portjerstwa
poszukuje młode, bezdzietne małżeństwo z wykonywaniem wszelkiej reparacji ślusarskiej Oferty Kurjer Pozn zdw 99 046/47

Mieszkania
1—2 pokojowego z kuchnią od gospodarza poszukuje młodsze spokojne małżeństwo za czynszem miesięcznym punktualni płatnicy lepsza stała posada — Łaskawe oferty pod zdw 97 776 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego. Pośrednicy bezwzgl. wykluczeni

Mieszkanie
jedno- względnie 2 pokojowe z kuchnią poszukuje technik gorzelniczy. Dzierżawe place zgóry. — Oferty Kurjer Poznański zdw 99 102 3

Dwupokojowego
mieszkania centrum miasta szuka bezdzietne małżeństwo (wojskowy zawodowy) wprost od gospodarza Czynsz zapewniony — Oferty Kurjer Pozn. zdw 97 973/4

2—3
pokojowe mieszkanie poszukuje wprost od gospodarza urzędnik państwowy bezdzietny Oferty do Kurjera Pozn. zdw 97 565

Mieszkania
2 pokojowego kuchnią lub pokoju kuchnią, centrum od gospodarza rok zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 905

Pokój
próżnego możl. od gospodarza — Wildzie lub Łazarzu poszukuje urzędnik, kawaler. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 920

Dwupokojowe
mieszkanie potrzebne 1. 10. pewny płatnik. Oferty Kurjer Pozn. zdw 98 989

Poszukuję trzech pokoi
z kuchnią i łazienką ewentualnie umeblowane. Oferty z warunkami do Kurjera Poznańskiego zdw 98 923

Poszukuję
3—4 pokojowego mieszkania z łazienką pokojem służbowym tylko śródmieście. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 953

Urzędnik
poszukuje zaraz 5 lub 6 pokoi, pierwsze drugie piętro od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 946

4 ewentl. 5
pokojowego mieszkania z wygodami w centrum miasta od 1 listopada za czynszem miesięcznym poszukuje się wprost od gospodarza z podaniem czynszu do Kurjera Poznańskiego zdw 98 930

7
lub 8 pokojowego mieszkania, dzielnica Łazarz do Mickiewicza, na II. lub III. piętrze. Warunki: duże pokoje zapewnione centralne ogrzewanie, tani czynsz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 928

2—3 pokoi
kuchni Poznaniu 1—2 lat dzierżawę zgóry, wprost od gospodarza zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 98 841

Poszukuję
3 pokojowego mieszkania. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 898

Poszukuję
pokoju z kuchnią za pół roczną zapłatą od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 895

4
lub 5 pokojowego mieszkania, komfortem najchętniej Jeżyce poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 890

Krawcowa
samotna szuka pokoju wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 051

Mieszkanie
6—7 pokojowe komf. w centrum poszukuję zaraz. Zgłoszenia do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod 56.476 Pw 4 399 56.476

5 pokojowe
mieszkanie w centrum od gospodarza za miesięcznym czynszem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 297

Mieszkania
2—3 pokojowego poszukuje urzędnik państwowy Oferty Kurjer Poznański zdw 99 295

Matematyk
ukończony poszukuje mieszkania z utrzymaniem za korepetycje. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 278

2 — 3
pokoi wygodami szuka inteligentna rodzina. Warunki cena Kurjer Poznański zdw 99 154

1 — 2
pokojowego mieszkania od zaraz lub 1 października wprost od gospodarza poszukuje. Czynsz według ugody najchętniej Łazarz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 251

Wprost
gospodarza 3 do 5 pokoi możliwie śródmieście Oferty Kurjer Poznański zdw 99 244

Poszukuję
5 pokoi komfortowych centrum. od gospodarza. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 99 237

2 — 3
pokojowego mieszkania poszukuje młode małżeństwo czynsz zgóry solidny płatnik Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 118

Urzędnik
etatowy poszukuje dwa do trzy pokoje kuchnią. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 088

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Pokój
i kuchnię zamienię na 2 pokoje lub 1 pokój i kuchnię Adres Kurjer Poznański zdw 98 974

Centrum
pięciopokojowe, komfortowe tanią dzierżawa zamienię na 3—4 pokojowe. Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 098

11 POKOJE UMEBL.

Park Wilsona
komfortowy pokój centralne ogrzewanie telefon. Matejki 61. mieszkanie 10. zdpw 98 496

Dwom
panom. Matejki 46 m. 13. zdw 98 658

Elegancki
utrzymaniem lub bez. Drużbackiej 7 m 8 zdw 98 580

Pokój
panience. Ratajczaka 16, m. 10. zdw 98 975

Pokój
umeblowany. Woźna 14 mieszkanie 4. zdw 98 972

Pokój
frontowy umeblowany bez pościeli 2 panienkom. Rybaki 8. I. lewo zdw 98 969

Lepszy
pani. Wrocławska 5 m. 5. zdw 98 965

Niekrępujący
Grobla 19 mieszkanie 8. zdw 98 993

Pokoik
umeblowany wolny. Mostowa 37. m. 8. zdw 98 987

Umeblowany
Matejki 40. m. 17. zdw 98 986

Dwuosobowy
Śniadeckich 4. m. 8. zdw 98 983

Dwuosobowy
Śniadeckich 17. m. 6. zdw 98 982

Pokój
wynajmę. Matejki 57. parter, lewo. zdw 98 981

Półwiejska
33 II. prawo. zdw 98 980

Pokoje
ładne jedno i dwuosobowe. Skarbowa 4. mieszkanie 14. zdw 98 979

Szkolna
7/8. mieszk. 8 panu. zdw 98 921

Ładny
światło elektryczne zaraz. Kopernika 5, mieszk. 7. zdw 98 963

Pokój
niekrępujący, elektryczność. Stroma 7. mieszkanie 7. zdw 98 957

Pokój
umeblowany. Wielka 17 mieszkanie 12. zdw 98 955

Pokój
umeblowany z utrzymaniem lub bez dla 1—2 osób. Zgłoszenia od 12—2 i 8—9 wiecz. Przecznica 2. m. 2 zdw 98 858

Pokój
panienkom. Nowy Rynek 5 mieszkanie 17. zdw 98 951

Dwuosobowy
Wały Kościuszki 5 mieszk. 2. zdw 98 945

2 osobowy
pokój zaraz lub później wynajmę. Mickiewicza 7 m. 9. zdw 98 843

Podgórna
2 a III. prawo. utrzymaniem — bez. zdw 98 836

Duży
2—3 osobowy przy Zoologu, Gajowa 4. m. 10. zdw 98 835

Frontowy
czysty. Półwiejska 38. I. mieszkanie 6. zdw 98 541

Dwuosobowy
oraz pokoik. Wierzbięcice 11 m. 9. zdw 98 722

Pokój
dla bezdzietnego małżeństwa korzystnie. Brzozowski. Działyńskich 2. parter. zdw 98 870

1 — 2
z utrzymaniem, bez. Ratajczaka 3 m. 7 zdw 98 865

Niekrępujący
dla dwóch lub jednego pana. Łąkowa 10 m. 9. zdw 98 892

Pokój
niekrępujący. Staszica 17. m. 21. zdw 98 891

Panience
pokój 15 zł. Małeckiego 27 m. 6. zdw 98 887

Pokój
z oddzielną kuchnią inteligentnemu bezdzietnemu małżeństwu. — Marsz. Focha 62 m. 4. zdw 98 878

Frontowy
lepszy wolny. Wielkie Garbary 48 mieszkanie 8. zdw 99 014

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Św. Wojciech 25 mieszkanie 18. zdw 99 013

Frontowy
utrzymaniem bez zaraz. Marcina 5 II., mieszk. 11. zdw 99 015

Pokój
próżny do wynajęcia od 15. Piotra Wawrzyniaka 37. II. podwórzu mieszkanie 31. zdw 99 016

Pokój
umeblowany wynajmę. Poznańska 8/10 m. 4. jw 1 625

Pokój
bez pościeli. Wielkie Garbary 1, mieszkanie 18 zdw 99 001

Pokój
tanio. Za Bramką 5 a. m. 20. zdw 99 000

Czysty
Ratajczaka 33. m. 13. zdw 98 999

Dwuosobowy
polecam Piekary 12. m. 7. zdw 98 998

Klatka
1. 2 łączne. Orzeszkowej 16 górny dzwonek. zdw 98 996

Wierzbięcice
58, mieszkanie 1 zdw 96 279

Dwuosobowy
Zygmunta Augusta 2. m. 8. zdw 99 028

Pokój
Skryta 9. m. I. zdw 99 030

Pokój
jeden, dwuosobowy. Aleje Marcinkowskiego 17 a. III., prawo.

Pokój
dwuosobowy Szewska 14 m. 4. rw 3126

Pokój
lepszy, dwuosobowy, utrzymaniem, bez, dom inteligentny. Poplińskich 8 a. m. 3. zdw 99 044

Plac Nowomiejski
5. m. 10. podwórze, lewo. zd 99 050

Ładny
niekrępujący inteligentnemu. — Woźna 14b—15. zdw 99 053

Dwuosobowy
balkonowy. Łąkowa 18 a, m. 6. zdw 99 054

Pokój
frontowy, elektryczność. Szkolna 3. m. 26. zdw 99 056

Frontowy
Matejki 36, m. 1 zdw 99 058

Pokój
tani! Wrocławska 13 Werwiński. zdw 98 552

Pokój
Słowackiego 42 m. 5. zdw 99 150

Niekrępujący
panu. Strzelecka 19 m. 10. zdw 99 002

Frontowy
panom. Wrocławska 3 m. 6. rw 3 141

Pokoik
Dąbrowskiego 64 m. 11. jw 1 634

Dwuosobowy
pokój. Dąbrowskiego 36 m. 7. jw 1 633

Pokój
pokoik. Słowackiego 39 III lewo jw 1 627

Komfortowy
pokój słoneczny, łazienka centralne Mickiewicza. Adres Kurjer Poznański zdw 99 019

Pokój
frontowy niekrępujący wszelkie wygody. telefon. Gąsiorowskich 5 m. 6. dw 1 154

Pocztowa 16
III., 11. Jasny pokój zaraz. zdw 99 143

Utrzymaniem
bez Słowackiego 29. wejście Asnyka II zdw 99 122

Pokoik
zaraz lub 1. Nowy Rynek 4, m. 10 zdw 99 123

2
słoneczne utrzymaniem lub bez. Drużbackiej 8. m 10 zdw 99 125

Wspólnik
z pościelą. Szymańskiego 9 m. 8. zdw 99 021

Wały
Zygmunta Starego 6 m. 9. Studentom-tkom utrzymaniem. zdw 99 025

Pokój
Łąkowa 16. I lewo. zdw 99 008

Pokój
umeblowany utrzymaniem, elektryczność. Marcin 66 m. 10. zdw 99 004

Ładny
Śniadeckich 30 mieszkanie 4. zdw 99 003

2 odnowione
fortepian. telefon. Długa 3 m. 9. dw 1 150

Pokój
umeblowany frontowy elektryka osobne wejście wynajmę Romana Szymańskiego 8 parter prawo zdw 99 298

Frontowy
1—2 osobowy. Ogrodowa 13 m 5. zdw 99 292

Dwuosobowy
frontowy. Łąkową 4b. m. 6. zdw 99 085

Pokój
w willi od 15. 9 Cicha 19 narożnik Wały Leszczyńskiego. zdw 99 287

Duży
Wielkie Garbary 5 mieszkanie 9. zdw 99 126

Pokój
tanio. Długa 3 mieszkanie 26. zdw 99 128

Solidnemu
panu. Niegolewskich 1 mieszkanie 6. zdw 99 129

Niekrępujący
tanio elektrycznością. Górna Wilda 15. mieszkanie 6. zdw 99 112

Frontowy
klatki zaraz. Kopernika 10 a. I. zdw 99 220

Półwiejska
5. m. 9. zdw 99 219

Niekrępujący
frontowy, dobrze umeblowany, jeden- dwuosobowy. Rybaki 21 — m. 3. zdw 99 208

Frontowy
słoneczny, dwom paniom, panom z utrzymaniem, bez. Słowackiego 42 m 7. zdw 99 309

Dwuosobowy
dobrem utrzymaniem Młyńska 3. mieszkanie 9. Pw 4404 56.477

Frontowy
dwuosobowy inteligentom. Dąbrowskiego 15. m. 3. narożnik ul. Mickiewicza zdw 99 177

Pokoje umeblowane
2 i 3 osobowy, centr. ogrzewanie, elektryczność. Wyspiańskiego 12 m. 9. zdw299 274

Niekrępujący
Rzeczypospolitej 9 m. 14. zdw 99 273

Panu
elektryczność. Wierzbięcice 24 a m. 14. zdw 99 268

Niekrępujący
Kręta 6 m. 8. zdw 99 186

Słoneczny
panu lub dwom. Staszica 5 m. 6 zdw 99 187

Frontowe
słoneczne dwuosobowe, jednoosobowe Matejki 2. II., lewo.

Frontowy
duży dwie osoby. Rzeczypospolitej 8 m. 11. zdw 99 193

Pokój
czysty, słoneczny, ogrzewany panu. Wały Kościuszki 3 m. 6. zdw 99 194

Dwuosobowy
słoneczny, elektryczność od 15-go wynajmę. Wielkie Garbary 36 m. 22 zdw 99 157

Niekrępujący
Długa 13 mieszk. 9. zdw 99 233

Pokój
odnowiony. Polna 13 mieszk. 19. zdw 99 229

Niekrępujący
Wielkie Garbary 40 mieszk. 8. zdw 99 170

Pokój
mały zaraz. Gwarna 12 mieszkanie 10 zdw 99 172

Klatki
schodowej komfortowy 1 lub 2 utrzymaniem. Masztalarska 7 a. 5. zdw 99 289

Dwuosobowy
paniom, bezdzietnemu małżeństwu. Matejki 38. II., lewo. zdw 99 086

Dwuosobowy
elektryczność. Wiadomość Kurjer Pozn. zdw 99 093

Pokój
pięknie umeblowany dwuosobowy elektryczność, telefon, łazienka od 15. Wszystkich Świętych 8 m. 5. zdw 99 089

Niekrępujący
utrzymaniem Woźna 18 m. 7. zdw 99 109

Dwuosobowy
Wierzbięcice 49. m 20. zdw 99 107

Pokój
1—2 osoby utrzymaniem lub bez Nowy Rynek 5. I. zdw 99 115

Dwuosobowy
utrzymaniem bez. Plac Sapieżyński 5. m 7. zdw 99 116

Pokój
frontowy. Piekary 22 mieszk. 12. zdw 99 113

Frontowy
elektryka bez pościeli. Fr. Ratajczaka 9. mieszk. 10. zdw 99 167

Kulturalnemu
panu na stanowisku pokój wynajmę zaraz Strzelecka 11 II. piętro mieszkanie 5. zdw 99 163

Dwuosobowy
blisko dworca. Focha 27 II. front mieszkanie 9. zdw 99 156

Osobie
na stanowisku oddam czysty frontowy. Skarbowa 8 mieszkanie 11. zdw 99 153

Pokój czysty
Bernardyński 2 mieszkanie 11. zdw 99 152

Wspólny
uczennicom — studentkom, dobrem utrzymaniem, opieka zapewniona. Fr. Ratajczaka 15, m. 3. zdw 99 223

Pokój
fortepianem. Szwajcarska 19, mieszkanie 9. zdw 99 199

Niekrępujący
kąpielka wszelkie wygody. Wyspiańskiego 19 mieszkanie 4. zdw 99 259

Pierwszorzędny
gabinet utrzymanie bez poważnym reflektantom wynajmę. 3 Maja 6 mieszkanie 9. zdw 99 250

Niekrępujący
duży słoneczny i mały. Sapieżyński 8 mieszk. 5. zdw 99 245

Frontowy
dwuosobowy. Wielkie Garbary 5, mieszkanie 12. zdw 99 242

Pokój
Św. Marcin 54. m 7. I piętro zdw 99 095

Męski
Jackowskiego 30. m 9. parter. zdw 99 097

Pokój
frontowy z osobnem wejściem. Kantaka 1. mieszkanie 8. zdw 99 099

Ładny
frontowy. Kanałowa 15. II. wejście mieszkanie 8. zdw 99 105

Pokój
wynajmie. Śniadeckich 24 mieszkanie 9. zdw 99 081

Pokój
z elektrycznością do wynajęcia. Gen. Prądzyńskiego 55. mieszkanie 8. zdw 99 077

Pokój
frontowy. Plac Działowy 4 mieszkanie 1. zdw 99 078

Ładny
Jerzego 5 II., lewo. zdw 99 070

Dwuosobowy
Wierzbięcice 3 I. lewo. zdw 99 066

Pokój
niekrępujący dla panów. Szyperska 3 mieszkanie 13. zdw 99 065

Pokój
Śniadeckich 21. mieszkanie 1. zdw 99 064

Pokój
panom. Łąkowa 4 a. II., prawo. zdw 99 061

Jeden - dwuosobowy
(utrzymaniem) telefon. Kwiatowa 3 mieszkanie 3. zdw 99 062

12 SZUKA POKOJU

Urzędniczka
szuka pokoju umeblowanego. — śródmieście, telefon. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 98 917

Małżeństwo
z jednem dzieckiem poszukuje pokoju umeblowanego od 15. Cena 40. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 958

25 zł
pokoju skromnego poszukuje panienka. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 937

Pokoju
centrum na biuro niewyżej II. piętra poszukuje zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 99 235

Pani
poszukuje pokoju u samodzielnej osoby od 1. 10. elektrycznością, obiadami (kuchnię małopolską). Spokojna ulica niedaleko centrum (Działyńskich, Ogrodowa inne). Oferty Kurjer Poznański zdw 98 874

Pokoju za korepetycję
szuka studentka. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 873

Wdowa
szuka pokoiku za sprzątanie od 15. 9. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 98 869

Niekrępującego
ładnego i bezwzględnie czystego pokoju w śródmieściu od 15-go września poszukuje. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdw 98 861

Lekarz
poszukuje na ordynację 2 pokoi w centrum lub jednego z używalnością salonu jako poczekalni. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 896

100 zł
damy za dwa pokoje bezwzględnie czyste z opałem światłem, łazienka, nie wyżej II. piętra. Pianino, telefon pożądane Okolice parku Moniuszki lub śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 011

Pokoju
próżnego blisko dworca głównego początek Łazarza poszukuje urzędniczka. Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 144

Skromnego
czystego do 20 zł poszukuje panna. Zgłoszenia Kurjer Poznański jw 1 636

Pokoju
ładnie umeblowanego, słonecznego, bezwzględnie czystego poszukują 2 studentki. Okolica: Jasna, Słowackiego, Bukowska. Oferty z podaniem ceny Chełmża. Wolska dw 1 153

2 pokoi
poszukuje umeblowanych; próżnego osobnem wejściem, cichą pracownie śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 138

Próżny
lub częściowo umeblowany szukam. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 023

Pokój
fortepianem niedaleko Uniwersytetu poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 271

Pokoju
szukam zaraz Krasińskiego. Zacisze. Mickiewicza. Słowackiego. — Telefonować 76-20 rano 8—10, po poł. 3—6. zdw 99 190

2 panienki
poszukują niekrępującego pokoju z używaniem kuchni 35—40 za dwie osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 196

Urzędniczka
poszukuje słonecznego pokoju tylko początek Jeżyc. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 182

13 LOKALE

Ubikacje
suterenowe zaraz do wynajęcia wprost od gospodarza Kwiatowa 2 — 5. Zgłoszenia od 6—8 wieczorem. zdw 98 724

Poszukuję
w śródmieściu lokalu składowego małego dużem oknem wystawowem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 889

2 ubikacje
suterynowe, jasne na cele handlowe poszukuje. Okolica obojętna. Oferty Kurjer Poznański zd 99 299

Skład
z urządzeniem za 280. Informacja Marsz. Focha 45, mieszkanie 6. zdw 98 882

Na biura
3—5 pokoi parterowych w domu frontowym w centrum do wydzierżawienia Oferty Kurjer Poznański zdw 98 877

Ubikacje
duże sutereny wynajmie. Administrator Wierzbiecice 24b. zdw 99 134

Skład
z mieszkaniem na rzeźnictwo od gospodarza. Długa 3. dw 1 149

14 DZIERŻAWY

Hotel
i restauracja dobrze prosperujący interes z powodu stosunków rodzinnych natychmiast do wydzierżawienia. Do objęcia potrzeba gotówki 10 000 do 12 000 zł w tem kaucja 3 000, aparaty bemar i ekspresso jak i różne meble hotelowe i restauracyjne na własność. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego nw 5 333

Polowanie
obszaru 440 mórg wydzierżawi Sp. Myśliwska Gmina Mystki, pow. Września 18. bm. godz. 15. na okres 6 lat. Sołtys. zdw 98 857

Ogrodnictwo
Poznaniu 4 pokojowem wydzierżawię, 2 letnia dzierżawę. — Mroczkowski Żydowska 1. zdw 98 848

Poszukuję
piekarni celem dzierżawy. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 99 192

Skład
obszerny, mieszkaniem, najlepszy punkt rynku, na każdą branżę, oprócz kolonjalki korzystnie zaraz do wynajęcia. Stanisław Marecki, Pobiedziska, Rynek 4. zdw 99 114

Dzierżawa osiemnaściemorgowa 4 łąki
żniwem koń 4 bydła maszynerja kompletna objęcie 1 500. Nowak, Poznań, Kramarska 15. zdw 98 237

15. LETNISKA i UZDROWISKA

Pobyt na wsi
z okazją polowania na sarny (stanowisko) 5 zł dziennie. Friske Rożnowo Młyn, p. Parkowo — (Wielkopolska). zdw 99 211

Letnisko i kąpielisko Krzycko
p. Leszno ma jeszcze pokoje z całem utrzymaniem, las plaża, jezioro, radjo. zdw 99 218

21 ZGUBY

Zgubiono
złoty ołówek. Oddać za wynagrodzeniem Dąbrowskiego 15. m. 6. zdpw 98 985

Pióro
wieczne, czarne, zgubiłam sobotę śródmieściu. Znalazcę upraszam oddać wynagrodzeniem. Ostoja, Pocztowa 15. zdw 98 855

Proszę
uczciwego znalazcę oddać wynagrodzeniem parasolkę zostawioną na ławce plac Wolności niedzielę Kochanowskiego 4 m. 8. zdw 98 846

22 ROZMAITE

Przepisuję
maszyną terminowo i najtaniej Szamarzewskiego 20 22 m. 16. zdw 98 604

Futra
damskie męskie wszelkiego rodzaju wykonuje podług najnowszych modeli solidnie tanio pod gwarancją. Warszawski Salon Mód Matejki 51 zdw 91 616

Obiady
kresowe, smaczne urozmaicone. Wały Zygmunta Augusta 1 mieszkanie 8. zdw 94 111

Okrętkę
mereżkę dziurki, plisowanie dekatyzowanie obciąganie guzików nadrabianie stóp hafty monogramy najtaniej „Haftoplis" Stary Rynek 10 wejście Kurzanoga filja Romana Szymańskiego (Plac Świętokrzyski). Pw 3 100-13.11

Płaszcze
jesienno - zimowe piękne modele po cenach najniższych poleca P. Szczawińska S-ka Wodna 1 Przyjmujemy asygnaty Kredytu" Pw 41 58 35.95

Krawczyni
tania. Wielkie Garbary 6, mieszkanie 5. zdw 98 934

Łazienki „Apollo"
Ratajczaka 15 Pasaż. Polecamy kąpiele w wannie. Łaźnie parowe rzymskie masaże i wszelkie zabiegi kąpielowo-lecznicze. Obsługa uprzejma i fachowa. Zakład gruntownie odnowiony. zdw 98 484

Obiady
smaczne tanio. Ratajczaka 3 m. 7. zdw 98 864

Bardzo
tanio reparuję lalki. Św. Marcin 62. m. 3. zdw 98 859

Dywany
kilimy, reparuje Tabernacki, W. Garbary 4 ldom ogrodowy m. 19. Pw 4 400 56.474

Tanie bławaty
przyjmie w komis poważne przedsiębiorstwo, centrum handlowe. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 284

Bieliźniarka
przyjmuje bieliznę męską i damską w dom i poza domem. Nowy Rynek 4, mieszk. 10. zdw 99 127

Krawcowa
tania szuka pracy w domu i poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 164

Krawcowa
wykonuje specjalnie garderobę chłopiecą: ubranka sportowe, fantazyjne mundurki szkolne, płaszcze, przerabiam także z odłożonych ubrań. Turkiewicz, Kopernika 5. zdw 99 063

23 OŻENKI

Urzędnik
gospodarczy lat 29, poszukuje panny do lat 27, celem ożenku. Posag celem zadzierżawienia folwarku pożądany. Oferty z fotografją do Kurjera Poznańskiego zdw 98 912

24 NAUKA

Lekcyj gry na fortepianie
stenografji oraz korepetycyj w zakresie 3 klas wstępnych. I. gimnazjalnej lub licealnej (specj. matematyka), gruntownie i sumiennie udziela Aniela Czechańska ul. Wysoka 11. I., prawo. zdw 98 495

Szkoła tańców Jarosława Średzińskiego
nowy kurs rozpoczyna 13. Zgłoszenia Strzelecka 3. zdw 98 695

Cours
de français pour les enfants d'au moins 6 ans Mickiewicza 15. Melle Dardenne. zdw 97 066

Tanio
korepetycyj udzielam, specjalność matematyka, francuski Oferty Kurjer Poznański zdw 98 225

Żeńskie Kursy Techniczne
(budowlane) Poznań Kraszewskiego 17 mieszkanie 15. Przygotowanie średnie sześcioklasowe. Początek 15 września. Urzędnikom 75% zniżki Pw 4 336-56.456

Pomoc
łacina, francuskie udziela maturzystka 1 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 976

Studentka
udzieli tanio sumiennie lekcyj. Specjalność: francuski polski. — Oferty Kurjer Poznański zdw 98 968

Młoda nauczycielka
udziela lekcji korepetycji poza dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 902

Student
poważny energiczny udzieli lekcyj w zakresie 8 klas gimn. Specjalność języki: grecki łaciński, francuski niemiecki. Także za pokój i utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 837

Polskiego
łaciny udziela profesor. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 96 278

Korepetycji
udzielam od I wstępnej do II gimnazjalnej włącznie. Strumykowa 38, mieszkanie 8. zdw 97 894

Francuskiego
oraz korepetycji z przedmiotów szkolnych udziela dyplomowana polonistka. Kilkuletnia praktyka, świadectwa. Stabelskiego 1 a m. 4. zdw 99 181

Korepetycyj
udzieli student. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 200

25 MUZYKA

Lekcje fortepianowe
metodą zagraniczną — Działyńskich 9, parter prawy. zdw 97 985

Śpiewaczka
udziela lekcyj śpiewu najprzystępniej. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 871

Gruntowne
lekcje fortepianu. Strzelecka 28b parter. zdw 99 206

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Ogrodnik - szofer
lat 27 długa praktyka dobre referencje szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 948/9

Inteligent
znajdujący się w skrajnej nędzy i bez dachu nad głową szuka jakiejkolwiek posady, przyjmę każde zajęcie, referencje poważnych osób. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 99 136/7

Drogerzysta dyplom.
po wojskowości, obeznany w dziale: perfumeryjnym technicznym, nowoczesnej fotografji i dekorator. Znajomość niemieckiego, poszukuje posady, miejscowość obojętna. Adres: Nowakowski radca. Poznań, Reya 4. zdw 98 302

Gorzelany
(ślązak) z dobremi świadectwami poszukuje posady. Miejscowość obojętna — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 077

Gospodyni - kucharka
szuka posady zaraz lub od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdp 98 507

Bona
z dobremi świadectwami pomaga w lekcjach, cokolwiek szycia poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 670

Pomocnik
z branży kolonjalno-delikatesowej z wyszynkiem z długoletnią praktyką szuka posady Na życzenie złoży kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 753

Osoba
w średnim wieku, znająca gospodarstwo miejskie i wiejskie szuka posady do samotnej osoby za skromnem wynagrodzeniem. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 650

Prasowaczka
na wszelką bieliznę poza dom wolna. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 638

Krawcowa
dzielna w swym zawodzie poszukuje pracy poza domem dwa zł dziennie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 99 256

Biuralista
lat dwadzieścia trzy, obeznany z naukową organizacją pracy, 6 lat praktyki znający francuski zaawansowany z niemieckim angielskim szuka pracy. Stezag, Bataljon Lotnictwa Poznań. zdw 99 117

Posługaczka
szuka posługi gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 096

Dziewczyna
poszukuje posady od 15. dobremi świadectwami gotowaniem. — Oferty Kurjer Poznański zdw 99 100

Kucharka
samodzielna, starsza poszukuje posady, lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 104

Gospodyni - kucharka
szuka posady w lepszym domu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 076

Prośba
Przemysłowiec zrujnowany szuka jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 072

Starsza
osoba poszukuje posady do samotnej pani lub pana albo starszych państwa (dwie osoby) za utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 610

Młynarz
kilkoletnią praktyką poszukuje posady stałej w młynie parowym lub motorowym również obeznany z obsługą motorów Diesla i gazowo ssących. Łaskawe zgłoszenia uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 95 118

Osoba
inteligentna, wesoła z dobrej rodziny niezależna pensja obojętna znająca doskonale gospodarstwo domowe i wiejskie poprowadzi wzorowo gospodarstwo u samotnej osoby lub na probostwie. — Umie pielęgnować chorych. Miejscowość obojętna Oferty Kurjer Poznański zdp 97 438

Agronom
zarządca, lat 28, średnia szkoła rolnicza siedmioletnia praktyka, energiczny, sumienny, poszukuje posady na ordynarję. Dysponuje kilkoma tysiącami złotych. Łask. oferty Kurjer Poznański zdw 98 452

Dziewczyna
porządna czysta z prowincji — przyjmie posadę do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 978

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 98 970

Szukam
posady do wszystkiego samodzielnem gotowaniem od 15 Oferty Kurjer Poznański zdw 98 967

Inteligentna
panienka z ukończoną szkołą przemysłową świadectwa bardzo dobre umiejąca szyć kochająca dzieci przyjmie posadę do dzieci. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 964

Dziewczyna
wiejska uczciwa, znająca szycie lubiąca dzieci poszukuje posady od zaraz Oferty Kurjer Pozn. zdw 98 901

Pomocnik
handlowy z branży kolonjalnej z kilkuletnią praktyką po ukończeniu służby wojskowej poszukuje posady. Adres F. Chudański, — Padniewko, pow. Mogilno. zdw 98 807

Dziewczyna
dobrze polecona z gotowaniem do wszelkich prac szuka posady do starszej osoby zaraz lub 1-go. — Oferty Kurjer Poznański zdw 98 908

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 98 911

Gospodyni
umiejąca dobrze gotować, piec, zaprawiać szuka posady w majątku. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 98 916

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 990

Książkowy
bilansista lat 24, z trzyletnią praktyką bankową dobremi świadectwami i referencjami mogący złożyć 1 000 kaucji poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 98 984

Poszukuję
posady do samotnej osoby do wszelkich prac domowych z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 925

Dziewczyna
zdrowa, uczciwa poszukuje posady do wszelkich prac domowych z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 927

Dziewczyna
z gotowaniem i do wszystkiego poszukuje posady od 15. 9. lub 1. 10. 32. albo posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 924

Młodsza
dziewczyna poszukuje zaraz posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 922

Krawcowa
dzielna poszukuje pracy w dom, 2.— dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 961

Chłopak
poszukuje posady do posyłek. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 98 960

Inteligentna
panienka przyjmie posadę do dwojga starszych ludzi przyłączeniem do rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 942

Ogrodnik
kawaler, lat 27 obeznany w swym zawodzie z dobremi referencjami poszukuje stałej posady od 1. 10. - Łaskawe oferty J. Fehler, Antonin pow. Poznań 10. zdw 98 940

Dziewczyna
uczciwa, z dobrem gotowaniem szuka posady do samotnej lub dwojga osób od 15 Oferty Kurjer Poznański zdw 98 939

Bezpłatnej
praktyki poszukuje maszynistka. Oferty Kurjer Pozn. zdw 98 936

Kupiec
lat 45 wykształcenie akademickie przyjmuje przedstawicielstwo poważnych firm. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 932

Szukam
posady do dzieci i pracy domowej. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 931

Pomocnik
fryzjerski dzielny w swym zawodzie poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 98 929

Za
wskazanie stałej posady kowalsko-ślusarskiej dam 150 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 844

Ratunku błaga
ojciec 3 dzieci szuka jakiegokolwiek zajęcia lub chleba dla dzieci Oferty łaskawe Kurjer Poznański zdw 98 840

Dziewczyna
czysta prędka z dobrem gotowaniem poszukuje posady od 15. 9. kuchnia warszawska. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 872

Panienka
sierota bieliźniarka poszukuje jakiejkolwiek pracy Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 868

Emeryt wojskowy
przyjmie administrację domu obeznany sprawami meldunkowemi za skromnem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 854

Nauczycielka
szuka posady. Poznań Focha 21, „Nauczycielka". zdw 98 849

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem zaraz lub od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 145

Panienka
z prowincji, znająca robótki i wszelką pracę przyjmie posadę do dzieci lub samotnych państwa. Zgłoszenia ul. Marszałka Focha 82 mieszkanie 17. zdw 99 185

Fryzjerski
uczeń z 2-letnią praktyką pragnie ukończyć naukę z utrzymaniem lub bez. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 99 155

Poszukuję
posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 165

Polecam
moją nawskroś uczciwą i pracowitą dziewczynę do wszystkiego. Zgłoszenia Strzelecka 12 mieszkanie 16. zdw 99 168

Studentka
Uniwersytetu (Francja) konwersacja francuska przyjmie posadę nauczycielki domowej, towarzyszki. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 847

Dziewczyna
restauracyjną 3 letnią praktyką przy kucharzu poszukuje posady do pomocy kucharzowi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 900

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdw 98 881

Służąca
z dobrej rodziny szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 875

Panienka
poszukuje pracy do dzieci z szyciem. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 012

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego z cośkolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 017

Dziewczyna
pracowita, sumienna i czysta poszukuje posługi raz lub dwa razy w tygodniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 018

Posady
z gotowaniem do wszystkiego do dorosłych osób poszukuje od zaraz lub później Oferty Kurjer Poznański zdw 99 029

Dziewczyna
poszukuje posady, jest chętna i czysta, dobre polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 034

Przychodnia
lubiąca dzieci ze szyciem zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 99 049

Dwory wiejskie
dbające o przysporzenie swych dochodów używają podczas wykopków ziemniaków, buraków i ziemiopłodów wogóle

znaczki kontrolne
które wydają za każdy wybrany szefel w celu przeprowadzenia kontroli zbioru i ułatwienia pracy przy obliczeniu wypłaty.

Znaczki kontrolne, jak poniższy wzór, w rolkach po 1 000 lub 2 000 znaczków perforowanych i bieżąco numerowanych, w różnych kolorach kartonu, wykonuje masowo na specjalnych maszynach-automatach

Drukarnia Polska
Sp. Akc.
w Poznaniu, św. Marcin 70.
Wykonanie w kilku godzinach!

Dom. Świączyn 01000
Dom. Świączyn 00999
Dom. Świączyn 00998
Dom. Świączyn 00997
Dom. Świączyn 00996
Dom. Świączyn 00995
Dom. Świączyn 00994
Dom. Świączyn 00993
Dom. Świączyn 00992

Pokojowa
szuka posady pokojowej lub do wszystkiego. Zna dobrze gospodorstwo domowe. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 033

Inteligentna
poszukuje posady do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa. Oferty Kureji Poznański zdw 99 035

Kucharka
bez prania, z dobrem gotowaniem i zaprawianiem, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 036

Dzielna
krawcowa, tania płaszcze, suknie, kostjumy w dom poza dom, także wyjedzie. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 052

Kucharka
z dobrem gotowaniem poszukuje posady od 1—2 osób, tylko lepsze domy Poznaniu 1. 10 Oferty Kurjer Poznański zdw 99 055

Służąca
do wszystkiego z szyciem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 059

Młoda
inteligentna panienka poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 148

Szukam
posady jako gosposia. Ukończony kurs szkoły gospodarczej. — Łaskawe oferty Kurjer Poznański rw 3 146

Marszantka
z praktyką szuka posady w Poznaniu lub na prowincji. Oferty Kurjer jw 1 635

Służąca
z gotowaniem z dobremi świadectwami poszukuje posady od 15 lub 1. 10. w lepszym domu. — Oferty Kurjer Poznański jw 1 630

Panienka
szuka posady w biurze, w składzie, w kiosku albo u zamożnych państwa do małego dziecka. — Oferty Kurjer Poznański jw 1 623

Służąca
z dobremi świadectwami do wszystkiego szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 142

Dziewczyna
dobrze polecona szuka posady z praniem gotowaniem zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdw 99 120

Praczka
poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 121

Panienka
z ukończoną szkołą wydziałową i miejską handlową dobre świadectwa, poszukuje biurowej posady za skromnem wynagrodzeniem lub narazie bez wynagrodzenia. Łaskawe zgłoszenia uprasza się Kurjer Pozn. zdw 99 124

TEATRY

Teatr Wielki: Niedziela, 18. 9. II koncert symfoniczny. — Dyrygent Bronisław Woifstal, solista Enrico Mainardi (wiolonczela).

Teatr Polski: Dziś — „Nowa umowa małżeńska".
Środa, 14. 9. — „Lady Frederick".
Czwartek, 15. 9. — „Nowa umowa małżeńska".

Teatr Nowy: Dziś — „Rozkosz uczciwości", występ A. Różyckiego.
Środa, 14. 9. — „Rozkosz uczciwości", występ A. Różyckiego.
Czwartek, 15. 9. — „Rozkosz uczciwości", występ A. Różyckiego.

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Przedziwna sprawa Klary Deane".
Aurora: „Djabelski Pazur".
Corso: „Niewinny morderca" i „Wstydź się, Ossi".
Calosseum: „Gdy północ wybije..."
Metropolis: „Żona na jedną noc".
Muza: „Wiatr od morza".
Odeon: „Złota Pantera".
Orzeł: „Żółta kontrabanda".
Roxy: „Księżniczka Jazzbandu".
Renaissance: „Tajniki San-Francisco".
Sfinks: „Mała niewolnica" oraz „Harold Lloyd prezydentem".
Słońce: „Błękitna Rapsodja".
Tęcza: „Trujący Kwiat".
Wilsona: „Pocałunek".

Pomocnik
stolarski poszukuje posady zaraz — miejscowość obojętna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 99 024

Kucharka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 006

Młodsza
fryzjerka, manikurzystka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 288

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 99 286

Karmelkarka
bgiegła poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 99 281

Przyjmę
posługi z gotowaniem lub bez w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 160

Młodsza
dzewczyna wiejska zna się cośkolwiek na kuchni początkująca poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 131

Młoda
dziewczyna ze wsi poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 221

Asyst. dent.
zdolna tylko w operatywie poszukuje posady najchetniej w Poznaniu. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 99 214

Poszukuję
posady jako panna, praczka do dworu. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 99 212

Mistrz
piekarski z długoletnią praktyką, specjalność białe pieczywo — przyjmie kierownictwo większej piekarni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 310

Służąca
poszukuje posady z dobrem gotowaniem. piętnastego. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 307

Uczciwa
pracowita z prowincji szuka posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 304

Krawcowa
dzielna poszukuje posady 2 zł. dziennie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 303

Służąca
z gotowaniem szuka posady do wszystkiego najchetniej na majątku. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 277

Gospodyni
samodzielna dobre polecenia szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 276

Inteligentna
pani obejmie zarząd domu, pielęgnuje chorych. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 275

Dziewczyna
uczciwa z długoletniem świadectwem, skromnem gotowaniem przyjmie posadę od 15 do 2—3 osób. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 99 176

Krawcowa
biegła poszukuje posady u krawca. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 236

Praczka
silna lat 25 poszukuje prania do restauracji lub pensjonatu zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 232

Posługaczka
poszukuje posługi. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 99 231

Uczciwa
dziewczyna z gotowaniem do wszelkich prac szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 171

Krawcowa
domowa szyje dobrze, tanio, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 671

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 664

Krawcowa
domowa, dzielna szuka pracy. — Oferty Kurjer Poznański zdw 98 660

Poszukuję
posady do wszystkiego, dobrem gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdw 98 752

Krawcowa
szyje ubranka chłopięce, płaszczyki, mundurki szkolne. Garncarska 1. m 8 zdw 98 751

Kucharka
poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 749

Wychowawczyni
(bona) muzykalna, francuskie, niemieckie znająca szycie i robótki poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 97 530

Książkowa
maszynistka poszukuje posady wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 747

Posady
samodzielnej poszukuje bardzo zdolna, inteligentna ekspedjentka, lat 33, w piekarni wzgl. składzie spożywczym z kaucją 500 zł. od 1.10. Oferty Kurjer Pozn. zdw 98 743

Szukam
posady jako gosposia. Ukończony kurs Szkoły Gospodarczej posiadam Oferty Kurjer Poznański zdw 98 677

Gospodyni - kucharka
lat 29, doskonałą znajomością kuchni oraz wszystkiego wchodzącego w zakres gospodarstwa poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 98 791

Małopolanka
czysta, uczciwa, pracowita, kochająca małe dzieci poszukuje posady w dobrym domu lub u samotnej osoby od 15. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 648

Zastępstwo
najpoważniejszego Browaru zagranicznego na Poznańskie i Pomorze jest do oddania. Pisemne zgłoszenia tylko poważnych fachowych reflektantów z podaniem referencyj przyjmie Kurjer Pozn. zdw 98 130

Malarz kościelny
pracownik samodzielny dobry figurzysta biegły w modnej ornamentacji opartej o gotyk jaka pierwsza siła potrzebny zaraz na Śląsk. Oferty z własnoręcznemi szkicami i projektami świadectwami oraz wymaganem wynagrodzen, nadesłać pod dw 1 144 do Kurjera Poznańskiego.

Garncarze
(zduni) potrzebni od zaraz na dłuższy czas. Zgłoszenia przyjmuje Bedla. Gdynia Szosa Gdańska nowa budowla. zdw 99 238/39

Młodszy
urzędnik, pisarz, kawaler z skromnemi wymaganiami od zaraz. Maj. Rąbinek. pow. Inowrocław zdw 98 853

Nowe formularze Funduszu Bezrobocia

1. Wyciąg z ksiąg płacy
2. Zawiadomienie o robotnikach nowoprzyjętych
3. Zawiadomienie o robotnikach zwolnionych
4. Formularz do zgłoszenia prawa do korzystania z zasiłków Funduszu Bezrobocia

po **2 grosze** za egzemplarz loco drukarnia. Przy zamówieniach zamiejscowych należy doliczyć na porto

przy 50	egzemplarzach	25	groszy
„ 100	„	50	„
„ 200	„	60	„
ponad 200	„	70	„

Drukarnia Polskiej S. A.
Poznań, św. Marcin 70.

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 655

Kucharka
młodsza samodzielna, szuka posady do dworu od 15 lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdw 98 714

Fryzjerka
dobra siła poszukuje posady od zaraz tylko na prowincje Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 97 893

Emerytowany
urzędnik skarbowy lat 50, samotny, obecnie urzędnik gospodarczy poszukuje zaraz posady na folwarku jako urzędnik lub włodarz (z powodu wydzierżawienia folwarku) za skromnem wynagrodzeniem. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 97 778

Panienka
silna poszukuje posługi całodziennej lub przed południem do wszelkiej pracy domowej szyciem prasowaniem wszelkiej bielizny. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 488

Panienka
do składu i obsługi gości przyjmie posadę od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 516

Freblanka
kochająca dzieci poszukuje posady. Miejscowość obojętna. — Cukrownia Wierzchosławice, pow. Inowrocław K. D. dw 1 104

Posługaczka
z dobremi poleceniami poszukuje posługi przed południem Oferty Kurjer Poznański zdw 98 560

Dentysta
samodzielny, pierwszorzędna siła poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 575

Osoba
czysta, uczciwa poszukuje prania lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 647

Służąca
chętna do pracy poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 657

Służąca
z gotowaniem szuka posady od 15. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 540

28 WOLNE MIEJSCA

Uczennica
w rzeźnictwie potrzebna prowincji z gospodarstwa. Marszałka Focha 87. zdw 99 132/3

Majster
dobrze polecony, potrzebny do fabrykacji mydła Zgłoszenia Kurjer Poznański jw 1631/2

Kucharka
restauracyjna z dobremi świadectwami może się zgłosić. Kantorowicz Toruń. Szeroka 18. zdw 98 952

Dziewczyna
z praniem, gotowaniem kochająca dzieci potrzebna od 15. 9. Piekarnia Górna Wilda 81. zdw 98 860

Silna
zdrowa dziewczyna potrzebna do dziecka od piętnastego. Grunwaldzka 15 mieszkanie 6. zdw 98 897

Dziewczyna
czysta, pilna lubiąca dzieci do wszelkich prac domowych potrzebna. Dąbrowskiego 151 m. 6. zdw 98 894

Posługaczka
młoda czysta uczciwa od 15-go września. Zgłoszenia od godziny 12—1. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 98 884

Zdolnych
przedstawicieli celem odwiedzania prywatnej klienteli wszędzie poszukujemy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 883

Służąca
nawskroś uczciwa z praniem do Warszawy od 17. 9. potrzebna. Zgłoszenia: Śniadeckich 7. mieszkanie 8. zdw 98 973

Potrzebna
bona do dziecka. Świadectwa. — Strusia 8 Wachowiak. zdw 98 971

Fryzjerka
manicurzystka — pierwszorzędna siła potrzebna „Coiffeur" Marsz. Focha 48. zdw 98 919

Posługa
na pół dnia zaraz. Kopczyńskiego 27 m. 5. zdw 98 992

Dziewczyna
na po poł. z okolicy Łazarza potrzebna. Śniadeckich 14. mieszkanie 7. Zgłoszenia przed połud. zdw 98 988

Służąca
z gotowaniem potrzebna od 15. 9. Zgłoszenia Śniadeckich 28 Zmojdzin. zdw 97 856

Kuśnierka
potrzebna do reparacji futer. — Zgłoszenia Wrocławska 3. m. 4. zdw 98 608

Kucharka - gospodyni
obeznana z chowem drobiu i wykwintnem gotowaniem potrzebna od zaraz w Poznańskie do pałacu na skromnych warunkach. — Uwzględnione zostaną tylko pierwszorzędne polecenia. Podać wysokość wynagrodzenia warunki do Kurjera Poznańskiego pod zdw 97 833

Niemka - bona
potrzebna od 1. 10. gospodarstwo nasienne, Świnice, p. Błaszki. zdw 99 213

Fryzjerka
potrzebna Wroniecka 4. rw 3 150

Dziewczyna
potrzebna zaraz Rumatowska. Wroniecka 10. skład kolonjalny. rw 3 149

Służąca
17—18 lat potrzebna. Wierzbięcice 41 a mieszkanie 4. zdw 99 234

Kasjerka
gotówka 500 zł oraz uczennica Adres Kurjer Pozn. zdw 99 228

Panienki
do nauki robót ręcznych przyjmę. Pocztowa 13. mieszkanie 7. od 3—5. zdw 99 173

Szofer
z kaucją zaraz potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 264

Młode
małżeństwo z dzieckiem poszukuje starszej dziewczyny czystej, uczciwej, z dobrem gotowaniem do wszystkiego. Cieszkowskiego 8. mieszkanie 8. zdw 99263

Fryzjerkę
poszukuję z gotówką lub urządzeniem, celem założenia wspólnego zakładu, lokal posiadam Oferty Kurjer Poznański zdw 99 139

Mieszkanie
za obsługę przedpołudniem Łąkowa 16. I tanio zdw 99 009

Zastępcy
zaraz na kilka miesięcy poszukuje Esden-Temski lekarz-dentysta Toruń. Szeroka 26. dw 1 147

Uczennica
potrzebna zaraz skład rzeźnicki. Marszałka Focha 189. dw 1 145

Panienka
uczciwa, czysta energiczna, kochająca dzieci z cośkolwiek szyciem do 2 dzieci (4 i 2 lata) potrzebna. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem warunków H. Falarska. Toruń. Nowy Rynek 10. Pw 4 396-64.221

Uwaga!
4 wolne miejsca dla pań inteligentnych i energicznych powyżej lat 25 Praca samodzielna. Egzystencja świetna. Zgłoszenia z dokumentami w środę od 10—13. Św. Józefa 6 m. zdw 99 300

Fryzjerka
dzielna 50% zaraz potrzebna. — Kościelna 28. zdw 99 291

Dam
posadę, pożyczka 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 285

Fryzjer
młodszy od zaraz. Kamiński. Śmigiel. nw 5 358

Fryzjerski
uczeń i uczennica ewtl. z utrzymaniem z życiorysem potrzebni. Zgłoseznia Kurjer Poznański zdw 99 246

Do
składu wyrobów mięsnych poszukuję od 15 bm biegłą ekspedjentkę. Zgłoszenia z podaniem odpisów świadectw do „Par" pod 56.473 Pw 4 390 56 473

Uczennica
potrzebna do kwiatów Walczak. Wrocławska 4. zdw 99 240

Uczennica
do składu rzeźnickiego potrzebna zaraz, najchetniej z okolicy. Kramarska 4. zdw 99 183

Służąca
samodzielne gotowanie do wszystkiego potrzebna. Półwiejska 2 mieszkanie 1. zdw 99 087

Posługaczka
potrzebna od 8—10. Dąbrowskiego 23 m 3. zdw 99 084

Bufetowa
przystojna potrzebna do restauracji. Carlton Marszałka Focha 23. zdw 99 071

Akwizytor
fachowiec do sprzedaży wyrobów ceramicznych potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 236

Służąca
potrzebna. Słowackiego 29. m. 10 zdw 99 265

Uczennica
na rok do krawieczyzny. Piekary 24. m. 4. zdw 99 241

Potrzebne
trykociarka i szpularka Kramarska 24 Fa R Jakubowska. rw 3 134

Służąca
potrzebna zaraz Kostemki. Wielkie Garbary 15 rw 3 130

Dziewczyna
chętna do wszystkiego możliwe z pościelą potrzebna od 15. 9. Zgłoszenia pomiedzy godz. 17—18 Kraszewskiego 30 m. 15. jw 1 629

Dziewczę
do posługi na 2 godziny z rana potrzebna od 15. 9. Zgłoszenia Kraszewskiego 30 m. 15. jw 1 628

Służąca
czysta z dobrem świadectwami może się zgłosić. Półwiejska 36. skład nr. 3 zdw 99 038

Pokojowa
z dobremi świadectwami potrzebna Chełmońskiego 8 m. 8. zdw 99 032

Uczennice
do futer szycia potrzebne, wynagrodzę Romana Szymańskiego 9. mieszkanie 11. zdw 99 005

Dzielna
prasowaczka, potrzebna zaraz. — Prasowalnia. Mostowa 37. zdw 99 159

Służąca
potrzebna zaraz. M. Focha 177. Czechowska zdw 99 198

Dziewczyna
uczciwa czysta potrzebna. Gen. Prądzyńskiego 11 m. 3. zdw 98 880

Stała
pensję zapewnią sobie inteligentni i chętni do pracy obejmując zastępstwo poważnej instytucji bankowej Zgłoszenia: Krajowy Związek Spółdzielczy — Lwów. dw 1 131

Fryzjer
damsko - męski lub fryzjerka, dobre siły potrzebni. Frankowski, Wejherowo Pomorze. nw 5 325

Posługaczka
na popołudniu Juszczak Rybaki 13. rw 3 139

Szwaczka
wprawna bielizna fartuchy. — Oferty Kurjer Poznański rw 3 135

Humor zagraniczny

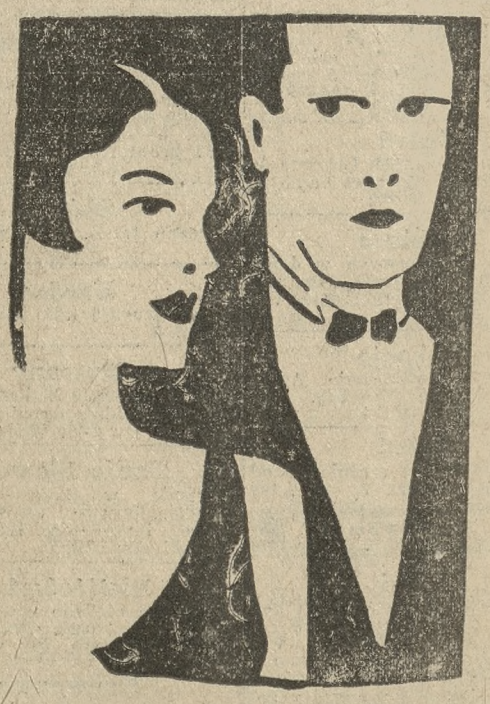

Złośliwiec.

— Kupiłem bilety na operę.
— To doskonale, zaraz idę się przebierać.
— Idź kochanie Bilety są wprawdzie na jutro, ale zanim skończysz toaletę...

(Matin, Paryż). S. F.

Przedpłata na wrzesień 1932 r za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped zł 4 00 w agencjach w mieście zł 4.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4 70 z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4 94 kwartalnie zł 14 82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00 w innych krajach zł 11 00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łam. w. 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego [illegible] na stronie czwartej 100 gr na stronie drugiej 120 gr przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz 22 u stróża: do wydania wieczornego „drobne" do godz 11 w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz 10: większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072. filja Stary Rynek 2305 — P K O Poznań nr 200 149